

รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่อง
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้
บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE PUBLIC PARK TOURIST ATTRACTION MANAGEMENT MODEL IN BANGKOK
FOR QUALITY LIFE OF HEARING LOSS OR COGNITIVELY IMPAIRED PEOPLE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy RECREATION TOURISM AND SPORT MANAGEMENT

Department of Education Foundations

Academic Year 2024

Copyright of Silpakorn University

640630043 : การจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการ, การท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน

นางสาว ชนินันท์ แยมขวัญยืน: รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2) พัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3) ประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Design : R&D) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนจากภาคสังคมในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน ตัวแทนนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามในการรับรอง และประเมินรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน - เดือนตุลาคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้นพื้นฐานหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายต่อการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กิจกรรมที่มีความหลากหลายและสามารถเข้าร่วมได้อย่างสะดวก ช่องทางการติดต่อที่ชัดเจน มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้ใช้บริการทุกกลุ่มการบริการของบุคลากร การจัดการด้านข้อมูลข่าวสารควรมีหลายรูปแบบ

2. รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พบว่า ลักษณะเฉพาะของศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วย การท่องเที่ยว (Tourism) การพักผ่อน (Relaxation) สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

(Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) องค์กรประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วย (1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (3) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (5) ด้านการบริการการท่องเที่ยว และ (6) ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

3. รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้จริงสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่ดีขึ้น

640630043 : Major RECREATION TOURISM AND SPORT MANAGEMENT

Keyword : Management Models for Recreation, Tourism and Sports

MISS Chaninun YAEMKWANYUEN : The Public Park Tourist Attraction Management Model in Bangkok for Quality Life of Hearing Loss or Cognitively Impaired People Thesis advisor : Professor Ph.D. Kanit Kheovichai, Ph.D.

This study aimed to: 1) Investigate the travel needs of hearing or communication impaired individuals regarding public parks in Bangkok. 2) Develop a management model for public parks in Bangkok specifically for hearing or communication impaired tourists. 3) Evaluate the developed management model for public parks for hearing or communication impaired tourists in Bangkok. Methodology The research employed a Research and Development (R&D) design. The sample group consisted of 400 hearing or communication impaired individuals residing in Bangkok. Key informants (n=30) included representatives from government agencies, private sectors, social sectors 10 individuals interviewed through in-depth. Additionally, 10 experts participated in an expert validation seminar, and 10 individuals participated in a focus group discussion. The tools used included a needs assessment questionnaire, in-depth interview guidelines, validation and evaluation question guidelines. Data collection took place between April and October 2023. The data were analyzed using basic statistics to determine frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

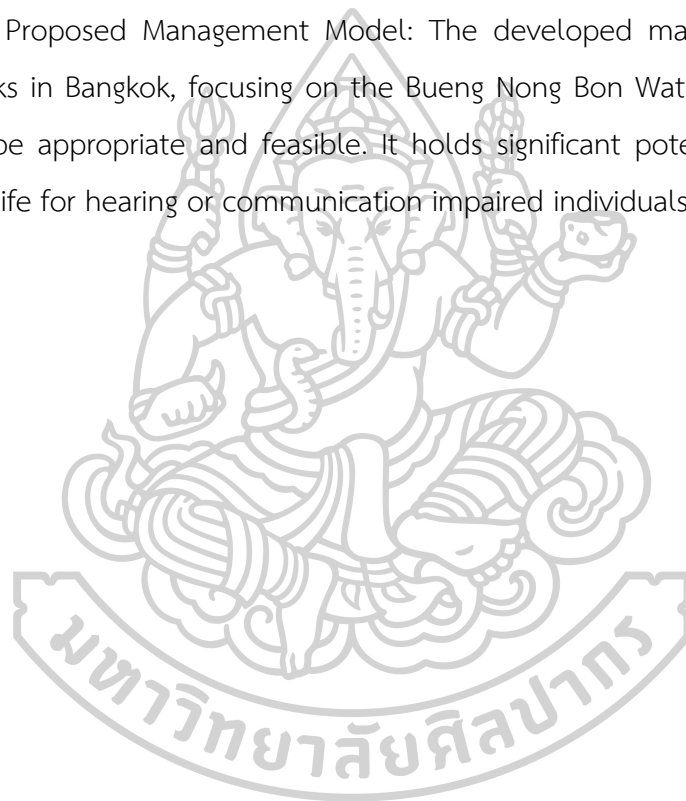
The study yielded the following findings.

1. Needs of Hearing or Communication Impaired Individuals: Hearing or communication impaired individuals expressed a need for diverse activities that are easily accessible, clear communication channels, staff providing guidance before participation, and varied activities suitable for all user groups. They also emphasized the importance of personnel service and the need for multiple formats for information dissemination.

2. The Public Park Tourist Attraction Management Model in Bangkok for Quality Life of Hearing Loss or Cognitively Impaired People Principal Characteristics of

Bueng Nong Bon Water Sports Center: The center's unique characteristics were identified as Tourism, Relaxation, Diverse Environment, Event-based Activities, and On-site Sports. The essential components for managing public parks in Bangkok to enhance the quality of life for the hearing or communication impaired, specifically at the Bueng Nong Bon Water Sports Center, include: (1) Facilities (2) Accessibility (3) Value of the Tourist Attraction (4) Tourist Activities (5) Tourism Services (6) Organizational Management and Administration of Tourism.

3. Proposed Management Model: The developed management model for public parks in Bangkok, focusing on the Bueng Nong Bon Water Sports Center, was found to be appropriate and feasible. It holds significant potential to improve the quality of life for hearing or communication impaired individuals.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหลายท่านหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ดังนี้

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่ให้คำแนะนำ แนวทางการวิจัยตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยนี้ ขอขอบคุณ ดร. วิจิต อิ่มอารมย์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานกรรมการสอบ ตลอดจนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ เพื่อน ๆ พี่น้อง หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยวและกีฬา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะอย่างมีคุณค่าในการทำงานวิจัยและสนับสนุนในทุกขั้นตอน

นอกจากนี้ในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องตลอดจนสมาคมกีฬาคนหูหนวกแห่งประเทศไทย กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ การกีฬาแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนทุนการศึกษาและผู้ให้ข้อมูลทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความร่วมมือและการสนับสนุน ทุกกระบวนการวิจัย สละเวลาเข้าร่วมวิพากษ์แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจนสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอบคุณผู้บริหาร มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เปิดโอกาสให้ได้พัฒนาตนเอง ขอขอบคุณคณาจารย์ พี่น้อง ศูนย์การศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในระหว่างการทำงานวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัว คนรักและพี่น้อง ผองเพื่อน ที่อยู่เคียงข้างให้กำลังใจสนับสนุนตลอดมา สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้เอื้อนาม ณ ที่นี้ มีส่วนช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยหวังว่าผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายต่อไป

ชนินันท์ แยมขวัญเย็น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
คำถามที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของงานวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.....	14
แนวคิด ทฤษฎีศักยภาพการท่องเที่ยวและการจัดการสวนสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว.....	26
แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	29
แนวคิด ทฤษฎีคุณภาพชีวิต.....	33
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ.....	38
แนวคิด ทฤษฎี การสนทนากลุ่ม.....	47
แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย.....	54

บริบทพื้นที่สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
กรอบแนวคิดในการวิจัย	66
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	68
พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	68
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ	69
การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก	71
ขั้นตอนการวิจัย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	78
บทที่ 4 ผลการวิจัย	80
การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของ ผู้ บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายการศึกษา	80
ส่วนที่ 1 การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ใน กรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	80
ส่วนที่ 2 การศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะใน กรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	106
การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	114
ส่วนที่ 1 แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	114

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ใน กรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน.....	116
ส่วนที่ 3 การวิพากษ์และรับรองร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะใน กรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน.....	141
ส่วนที่ 4 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนที่ปรับปรุงแล้ว... 146	
รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	153
การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อ คุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึง หนองบอน	154
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	158
สรุปผล	158
อภิปรายผล.....	162
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	169
ภาคผนวก.....	172
ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย.....	173
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย	181
ภาคผนวก ค ประมวลภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล	185
รายการอ้างอิง	189
ประวัติผู้เขียน	200

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวตามแนวคิดนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ	20
ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยว.....	29
ตารางที่ 3 กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย	31
ตารางที่ 4 จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกตามภูมิภาค ประเภทความพิการ.....	54
ตารางที่ 5 แสดงระดับการได้ยิน.....	56
ตารางที่ 6 การกำหนดขนาดตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	70
ตารางที่ 7 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ	81
ตารางที่ 8 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอายุ.....	82
ตารางที่ 9 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านสถานภาพ	82
ตารางที่ 10 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านศาสนา	83
ตารางที่ 11 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านการศึกษาสูงสุด.....	83
ตารางที่ 12 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอาชีพหลัก.....	84
ตารางที่ 13 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	84
ตารางที่ 14 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระยะเวลาพักการ	85
ตารางที่ 15 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร...	86
ตารางที่ 16 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ที่เคยเดินทางท่องเที่ยว (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	86
ตารางที่ 17 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ	87
ตารางที่ 18 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านช่วงเวลาการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ.....	88

ตารางที่ 19 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านลักษณะการเดินทาง.....	89
ตารางที่ 20 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านยานพาหนะในการเดินทาง.....	89
ตารางที่ 21 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านจำนวนครั้งแต่ละเดือนที่เดินทางมาเที่ยวท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะ	90
ตารางที่ 22 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านช่องทางการรู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ	90
ตารางที่ 23 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนอง บอน	92
ตารางที่ 24 ความถี่และคำร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	93
ตารางที่ 25 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร	94
ตารางที่ 26 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	95
ตารางที่ 27 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	96
ตารางที่ 28 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	97
ตารางที่ 29 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรม	98
ตารางที่ 30 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่ง ท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการการท่องเที่ยว.....	99

ตารางที่ 31 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	100
ตารางที่ 32 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร	101
ตารางที่ 33 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านร่างกาย	102
ตารางที่ 34 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านจิตใจ	103
ตารางที่ 35 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	104
ตารางที่ 36 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม	105
ตารางที่ 37 ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	117
ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	137
ตารางที่ 39 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการเข้าถึง	138
ตารางที่ 40 ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในการเข้าถึง	139
ตารางที่ 41 ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	139
ตารางที่ 42 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว	140
ตารางที่ 43 ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	141
ตารางที่ 44 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	143
ตารางที่ 45 ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	146
ตารางที่ 46 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	148
ตารางที่ 47 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการเข้าถึง	149

ตารางที่ 48 ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว.....	149
ตารางที่ 49 ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	150
ตารางที่ 50 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว.....	151
ตารางที่ 51 ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว.....	152

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ประสบการณ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	16
ภาพที่ 2 ระบบการท่องเที่ยว.....	17
ภาพที่ 3 ระบบการท่องเที่ยว.....	19
ภาพที่ 4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	22
ภาพที่ 5 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	23
ภาพที่ 6 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	33
ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย	67
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	79
ภาพที่ 9 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559	108
ภาพที่ 10 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2561.....	109
ภาพที่ 11 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559.....	109
ภาพที่ 12 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559.....	110
ภาพที่ 13 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559.....	110
ภาพที่ 14 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	118
ภาพที่ 15 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	118
ภาพที่ 16 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	119
ภาพที่ 17 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน.....	119
ภาพที่ 18 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	120
ภาพที่ 19 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	120
ภาพที่ 20 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	121
ภาพที่ 21 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	121

ภาพที่ 22 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	122
ภาพที่ 23 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	122
ภาพที่ 24 กิจกรรมทางน้ำ เรือใบ	123
ภาพที่ 25 เรือใบปลาทุ (Platu Sailboat).....	125
ภาพที่ 26 เรือใบมด (Mod Sailboat).....	126
ภาพที่ 27 กิจกรรมทางน้ำ เรือคายัค	128
ภาพที่ 28 Sit inside.....	129
ภาพที่ 29 กิจกรรมทางน้ำ ซัพบอร์ด	130
ภาพที่ 30 Sit on top.....	131
ภาพที่ 31 All Round SUP Board	132
ภาพที่ 32 Touring SUP Board.....	133
ภาพที่ 33 Racing SUP Board.....	133
ภาพที่ 34 กิจกรรมทางน้ำ วินเซิร์ฟ.....	134
ภาพที่ 35 วินเซิร์ฟ	136
ภาพที่ 36 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	153
ภาพที่ 37 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	160

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2560 สัดส่วนผลผลิตมวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism Gross Domestic Product: TGD) ต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศของประเทศ (สำนักปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) คิดเป็นร้อยละ 17.65 ก่อให้เกิดการจ้างงานในด้านการท่องเที่ยว จำนวน 4.31 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 11.53 ของการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ เป็นช่วงก่อนที่ทั่วโลกจะเผชิญกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์โคโรนา หรือนิยมใช้ชื่อเรียกว่า “โรคโควิด-19 (COVID-19)” ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเทศไทยต้องสูญเสียรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ สอดคล้องกับข้อมูลที่ทางองค์การการท่องเที่ยวโลก แห่งสหประชาชาติ World Tourism Organization (UNWTO) กล่าวถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกในปี ค.ศ. 2020 ช่วงครึ่งปีแรก จำนวนนักท่องเที่ยวโลกลดลงร้อยละ 65 หรือลดลงประมาณ 440 ล้านคน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 460 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่มีการลดลงมากที่สุดร้อยละ 72 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562)

ประเทศไทยจากข้อมูลสถิติสถานการณ์การท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยในตั้งแต่เดือนมกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2563 มีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนรวมทั้งสิ้นจำนวน 0.79 ล้านล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 70.95 เมื่อเทียบกับปีก่อน (ปี พ.ศ. 2562 รายได้รวมทั้งสิ้นจำนวน 2.72 ล้านล้านบาท) จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 6,556 คน ลดลงร้อยละ 99.83 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยปี พ.ศ. 2562 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 3.94 ล้านคน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) ซึ่งทำให้ภาครัฐบาลให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ เนื่องจาก 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายที่เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่เติม 5 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพ และเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร และต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม (Frist-S-Curve) ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สู่วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 วางแผน

กลยุทธ์รายนุเคราะห์ให้ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืนด้วยการนำศักยภาพของการท่องเที่ยวไทยที่มีข้อได้เปรียบจากทำเลที่ตั้งอันเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัธยาศัยไมตรีของคนไทย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ภายใต้สถานการณ์ที่เริ่มเกิดการคลี่คลายจากโรคโควิด-19 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเริ่มเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากองค์ประกอบของการท่องเที่ยวของไทยด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) อันหมายถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถจับต้องได้ จับต้องไม่ได้ เช่น ทะเล ภูเขา น้ำตก หมู่เกาะ หาดทราย และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น หรือแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเอง เช่น วัด โบราณสถาน สถาปัตยกรรมต่าง ๆ และสวนสาธารณะ เป็นต้น เหตุผลสำคัญของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยคือชื่นชอบความสวยงาม ความสมบูรณ์ในทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ อาหาร เครื่องดื่มที่มีต้นทุนในการเดินทางที่น้อยกว่าประเทศคู่แข่ง (พงศธร จันทรวิโรจน์ และณัฏฐ์ กุลิษฐ์, 2554) โดยในงานวิจัยของจุฑาภรณ์ ฮาร์ล และศศิธร จัวนพันธ์ (2557) ศึกษาแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยการบริการด้านการท่องเที่ยวและอัธยาศัยไมตรี และปัจจัยด้านวัฒนธรรมในความหลากหลายทางประเพณีและวัฒนธรรม

การสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สสำรวจความคาดหวังและความพึงพอใจในเรื่องต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อประเทศไทย ค่าเฉลี่ยรวมของระดับความคาดหวังอยู่ที่ ร้อยละ 70.6 ส่วนค่าเฉลี่ยรวมของระดับความพึงพอใจอยู่ที่ร้อยละ 82.0 โดยที่ระดับความคาดหวังที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติคาดหวังมากที่สุด (3 อันดับแรก) คือ สนามกอล์ฟ (ร้อยละ 77.9) รองลงมาคือ อัธยาศัยไมตรีของประชาชน (ร้อยละ 73.3) และภัตตาคาร/ร้านอาหาร (ร้อยละ 71.2) ขณะที่ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อประเทศไทยที่มีความพึงพอใจมากที่สุด (3 อันดับแรก) คือ อัธยาศัยไมตรีของประชาชน (ร้อยละ 84.6) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านทะเลและชายหาด (ร้อยละ 83.2) และสถานที่พักผ่อน (ร้อยละ 82.6) นอกเหนือจากนี้ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีระดับร้อยละ 80 ขึ้นไป ได้แก่ สนามบิน การจำหน่ายสินค้า ภัตตาคาร ร้านอาหาร บริการเชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และเรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว

ชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับเรื่องสถานที่ แหล่งท่องเที่ยว (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฑาภรณ์ ฮาร์ล และศศิธร จัวนพันธ์ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง ความงดงามของภูมิประเทศ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ชายหาด ภูเขา น้ำตก และป่าไม้ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม เช่น ประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น และวิถีชีวิต ของชุมชนไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ปัจจัยด้านการบริการและอสังหาริมทรัพย์ อาทิ ความสะดวก ในการเดินทาง ระบบบริการที่มีคุณภาพ และความเป็นมิตรของคนไทยที่ส่งผลต่อความประทับใจของ นักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการเป็นจุดหมายปลายทางด้านการ ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการส่งเสริมคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

หากกล่าวถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยสามารถกำหนดรูปแบบการ ท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism/ Village Tourism) และรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home Stay & Farm Stay) ฯลฯ ทั้งนี้ลักษณะของรูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวนั้นถือได้ว่าเป็นรูปแบบ ที่ถูกพัฒนาเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

เนื่องจากรูปแบบของการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษเป็นการเจาะกลุ่มตลาดด้านการ ท่องเที่ยวโดยเฉพาะอีกทั้งยังเป็นรูปแบบที่สร้างความแตกต่างไปจากรูปแบบการท่องเที่ยวเดิม ซึ่งหาก จะพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีส่วนในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกาย ด้าน จิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม คงปฏิเสธแหล่งท่องเที่ยวอย่างสวนสาธารณะ ไม่ได้ เนื่องจากสวนสาธารณะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ อีกทั้งพื้นที่ของสวนสาธารณะ มีการออกแบบพื้นที่เพื่อใช้ในการออกกำลังกาย และจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม ตลอดจนสวนสาธารณะเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อความยั่งยืนแก่ประเทศอย่างแท้จริง (ทิวาพร ใจ

ก่อน, 2560; นพเก้า หัตถ์จุมพล, 2552) โดยเป็นที่ทราบกันดีว่าภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก่อเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจากการศึกษาของ ฉันทะ จันทะเสนา and ศักดิ์ชาย นาคนก (2561) ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพชีวิตชาวเกาะ 5 แห่ง คือ เกาะช้าง เกาะเต่า เกาะพะงัน เกาะสมุย และเกาะภูเก็ต พบว่า ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสุขภาวะด้านกายภาพ สุขภาวะด้านชุมชน สุขภาวะด้านอารมณ์ และสุขภาวะด้านสุขภาพและความปลอดภัย เนื่องจากกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการพัฒนา สร้างเสริมคุณภาพชีวิตทั้งเจ้าบ้านหรือผู้ให้บริการ และนักท่องเที่ยวหรือผู้รับบริการ ในการศึกษาของ นันทวัชร ชื่อตรง (2564) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุชาวไทย พบว่า พฤติกรรมการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ชื่นชอบการเดินทาง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ง่ายและไม่ก่อให้เกิดอันตราย จึงกล่าวได้ว่ากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวสามารถเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุคนไทย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านร่างกายทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงมากขึ้น 2) ด้านสังคมทำให้ผู้สูงอายุได้พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านสุขภาพกับเพื่อนใหม่ 3) ด้านอารมณ์ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ และ 4) ด้านสติปัญญา ทำให้ผู้สูงอายุมีสมาธิขึ้น

จึงกล่าวได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในสวนสาธารณะเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษของผู้เข้ามาเยี่ยมชม/นักท่องเที่ยวสามารถเสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในสวนสาธารณะที่เป็นสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์ เนื่องจากสวนสาธารณะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ นันทนาการ และออกกำลังกาย นอกจากนี้สวนสาธารณะยังมีการจัดตกแต่งบริเวณสถานที่ที่งดงามไปด้วยไม้ยืนต้น สนามหญ้า และไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม

นอกจากนี้ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับสวนสาธารณะ เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่กำหนดพื้นที่สีเขียวต่อหัวของประชากร และยิ่งไปกว่านั้นหากพิจารณาสวนสาธารณะไม่ได้มีพื้นที่การใช้ประโยชน์เพียงแคเป็นสถานที่ออกกำลังกายหรือพักผ่อนหย่อนใจ แต่สวนสาธารณะที่ดี ต้องช่วยสร้างความสัมพันธ์ของผู้คน สร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่คนทั้งมวล เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครที่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และมีชื่อเสียงสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่เชื่อมโยงคุณภาพชีวิตอย่างสวนสาธารณะ โดยสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีมากกว่า 50 แห่ง หลายแห่งถูกพัฒนาสู่เมืองที่ยั่งยืน เช่น สวนป่าเบญจกิติ สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนหลวง ร.9 ซึ่งสวนสาธารณะดังกล่าวส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ให้ออกกำลังกาย นั่งเล่น ชื่นชมธรรมชาติต้นไม้ ดอกไม้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามพื้นที่สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครที่เปิดให้บริการกีฬาทางน้ำ (Aqua Sport) อยู่ 10 แห่ง โดยให้บริการ 5 ชนิดกีฬา คือ วายน้ำ เรือคายัค เรือใบ วินเซิร์ฟ ซับบอร์ด โดย ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ (บางมด) ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ศูนย์กีฬาอ่อนนุช ศูนย์กีฬาประชานิเวศน์ ศูนย์กีฬารามอินทรา เปิดให้บริการเฉพาะกีฬา วายน้ำ ศูนย์กีฬาวาริทธิรมย์ ศูนย์กีฬาเบญจกิติ เปิดให้บริการเฉพาะกีฬาเรือคายัค ศูนย์กีฬาวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ) เปิดให้บริการกีฬา วายน้ำ และกีฬาเรือคายัค และศูนย์กีฬาทางน้ำ บึงหนองบอน เปิดให้บริการ 4 ชนิดกีฬา ได้แก่ เรือคายัค เรือใบ วินเซิร์ฟ ซับบอร์ด (Bangkok active หวังสร้างเมือง)

เนื่องจากศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนเป็นแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความ น่าสนใจ เป็นได้ทั้งการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือการออกแบบกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ในสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน พื้นที่ภายในศูนย์กีฬาทางน้ำ บึงหนองบอน มีเนื้อที่ 644 ไร่ สร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2539 เป็นโครงการแก้มลิงตามแนวพระราชดำริ ของรัชกาลที่ 9 และพัฒนาเป็นลักษณะอ่างเก็บน้ำ จนในปัจจุบันกลายเป็นศูนย์ฝึกกีฬาทางน้ำของ กรุงเทพมหานครที่มีชื่อเสียงสำหรับบรรดานักกีฬาและประชาชน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี กิจกรรมครบครัน ทั้งออกกำลังกาย เดินพักผ่อนชมธรรมชาติ เล่นกิจกรรมทางน้ำ เส้นทางปั่นจักรยาน (กรุงเทพมหานครเมืองแห่งกีฬา, 2564)

ภายใต้แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หากไม่กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) หรือที่รู้จักกันดีภายใต้ชื่อย่อ “SDGs” การพัฒนา ที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ดังนี้

เป้าหมาย 1 ขจัดความยากจน (No Poverty)

เป้าหมาย 2 ขจัดความหิวโหย (Zero Hunger)

เป้าหมาย 3 มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good Health and Well-being)

เป้าหมาย 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education)

เป้าหมาย 5 ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality)

เป้าหมาย 6 การจัดการน้ำและสุขาภิบาล (Clean Water and Sanitation)

เป้าหมาย 7 พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Affordable and Clean Energy)

เป้าหมาย 8 การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent Work and Economic Growth)

เป้าหมาย 9 อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน (Industry, Innovation and Infrastructure)

เป้าหมาย 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduced Inequality)

เป้าหมาย 11 เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities)

เป้าหมาย 12 แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption and Production)

เป้าหมาย 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action)

เป้าหมาย 14 การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล (Life Below Water)

เป้าหมาย 15 การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on Land)

เป้าหมาย 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace and Justice Strong Institutions)

เป้าหมาย 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships to achieve the Goal)

ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ทุกเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนเกี่ยวข้องกับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งที่เป็นคนปกติ ที่มีอวัยวะครบทั้ง 32 ประการ ซึ่งมาตรฐานคุณภาพชีวิตที่ดีมีองค์ประกอบหลากหลาย เช่น ร่างกายดี จิตใจดี อารมณ์ดี สติปัญญาดี และสิ่งแวดล้อมดี ของแต่ละคน หากแต่สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หรือผู้ที่มีความบกพร่องในประเภทต่าง ๆ เช่น การมองเห็น การได้ยินหรือสื่อความหมาย การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก ทางสติปัญญา และทางการเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญกับบุคคลกลุ่มนี้เป็นพิเศษ ดังนั้น ภาคการท่องเที่ยวถือว่ามีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย ในประเภทต่าง ๆ ค่อนข้างน้อย อาจเนื่องจากสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เอื้ออำนวยในการเดินทางท่องเที่ยว หรือข้อจำกัดของความบกพร่องทางร่างกาย ในขณะที่ บุคคลกลุ่มนี้มีความต้องการในการเดินทางเหมือนคนปกติ แม้จะนิยมเดินทางพร้อมกับครอบครัวแต่ก็สามารถเดินทางด้วยตัวเองได้ จึงเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และหน่วยงานภาครัฐ

ที่จะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ หรือมีความบกพร่องทางร่างกาย โดยจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2565) พบว่า ในปี พ.ศ. 2565 คนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 2.15 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 3.26 ของประชากรทั้งประเทศ

ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2565) แสดงถึงจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกตามภูมิภาค ประเภทความพิการ ดังนี้

(1) กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 101,878 คน มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 43,834 คน พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 20,372 คน พิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 10,251 คน พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 9,705 คน พิการทางสติปัญญา จำนวน 7,715 คน พิการทางการเห็น จำนวน 4,854 คน ออทิสติก จำนวน 3,489 คน ทางการเรียนรู้ จำนวน 1,527 คน ข้อมูลรอการยืนยัน จำนวน 131 คน

(2) ภาคกลางและภาคตะวันออก มีจำนวน 453,634 คน มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 236,826 คน พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 78,514 คน พิการทางสติปัญญา จำนวน 32,807 คน พิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 34,400 คน พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 32,391 คน พิการทางการเห็น จำนวน 27,987 คน ออทิสติก จำนวน 6,447 คน ทางการเรียนรู้ จำนวน 3,703 คน ข้อมูลรอการยืนยัน จำนวน 559 คน

(3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 847,460 คน มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 416,660 คน พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 157,087 คน พิการทางการเห็น จำนวน 101,820 คน จิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 72,326 คน พิการทางสติปัญญา จำนวน 54,582 คน พิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 36,372 คน ทางการเรียนรู้ จำนวน 4,103 คน ออทิสติก จำนวน 3,923 ข้อมูลรอการยืนยัน จำนวน 587 คน

(4) ภาคใต้ มีจำนวน 271,419 คน มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 133,857 คน พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 51,077 คน พิการทางการเห็น จำนวน 170,076 คน จิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 21,883 คน พิการทางสติปัญญา จำนวน 20,350 คน พิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 21,972 คน ทางการเรียนรู้ จำนวน 2,467 คน ออทิสติก จำนวน 2,307 ข้อมูลรอการยืนยัน จำนวน 430 คน

(5) ภาคเหนือ มีจำนวน 479,128 คน มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 262,924 คน พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 94,268 คน พิการทางการเห็น จำนวน 32,974 คน จิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 30,896 คน พิการทางสติปัญญา จำนวน 30,654

คนพิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 21,138 คน ทางการเรียนรู้ จำนวน 2,972 คน ออทิสติก จำนวน 3,192 คน ข้อมูลการยืนยัน จำนวน 110 คน

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าประเภทของความพิการส่วนใหญ่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือ ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และทางการเห็น ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มคนพิการทั้ง 3 ประเภทนี้ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (Activity Limitations) และข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม (Participation Restrictions) น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเภทความพิการอื่น ๆ จึงเป็นที่น่าสนใจสำหรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่เจาะกลุ่มตลาดของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนพิการโดยมีส่วนช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเองและทำให้คนพิการสามารถปรับตัวในสังคม และถือเป็นสิทธิ์ที่คนพิการพึงได้รับ กัลยา สว่างคง (2561) ประกอบกับเป็นความท้าทายสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวลภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืนให้เสมอภาคเท่าเทียมกัน

จากการศึกษาจะพบว่า การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกกลุ่ม ในหลากหลายด้าน ดังเช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการส่งเสริมสุขภาพกายและใจ การพักผ่อนหย่อนใจ และการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะในบริบทของเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร "สวนสาธารณะ" ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของประชาชนในเมือง ทั้งในด้านสันติภาพการ สุขภาพจิตใจ และสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม แม้กรุงเทพมหานครจะมีสวนสาธารณะหลากหลายแห่งที่ได้รับการพัฒนาและจัดการอย่างต่อเนื่อง แต่การพัฒนาบางส่วนยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ทั้งในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การออกแบบพื้นที่ และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะ จากเหตุผลนี้จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนา "รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ" ที่คำนึงถึงความเท่าเทียมและครอบคลุมกลุ่มผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการกีฬาทางน้ำในการนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เนื่องจากลักษณะพื้นที่เหมาะสมเป็นพื้นที่ที่มี ผู้ใช้บริการหลากหลายกลุ่มรวมถึงกลุ่มผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีการจัดการโดยรัฐและเป็นที่รู้จัก

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมายพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ผู้วิจัยคาดว่าผลที่ได้รับจะเป็นแนวทางแก่งหน่วยงานที่รับผิดชอบผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการยกระดับคุณภาพมาตรฐานบริการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของประเทศไทยสำหรับการรองรับกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการพิเศษให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมาย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมาย
3. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยืมที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

คำถามที่ใช้ในการวิจัย

1. ความต้องการต่อการท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมายเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมายมีลักษณะอย่างไร
3. แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครควรมีรูปแบบการจัดการเป็นอย่างไรที่นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมาย

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ สวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ถนนเฉลิมพระเกียรติ แวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ ประกอบด้วย
  1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองทางการได้ยืมหรือสื่อความหมายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20,372 คน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บ่กพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 392 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากนั้น เลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

3. ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวยุคผู้บ่กพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

3.1 การศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่กพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเพื่อหาแนวทางแก้ไข และวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และท่องเที่ยว เป็นต้น จากหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จากภาคสังคม จำนวน 2 คน ได้แก่ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่กพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน นักวิชาการด้านการกีฬา จำนวน 1 คน นักวิชาการด้านคนพิการ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 1 คน และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน

3.3 การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่กพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ นักวิชาการด้านคนพิการ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน นักวิชาการด้านการกีฬา จำนวน 1 คน นักวิชาการด้านคนพิการ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน มูลนิธิ

อนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 1 คน และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเนื้อหาครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวของ วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2550) ได้เสนอหลักเกณฑ์การพิจารณา และการกำหนดศักยภาพหรือ ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

2. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยประยุกต์เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL-100) ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม (อนรรฆ อีสเฮาะ, 2562)

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน เมษายน 2566 - เดือน ตุลาคม 2566

นิยามศัพท์เฉพาะ

แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่มีการนำเสนอให้นักท่องเที่ยวผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึงสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมช่วงเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

นักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หมายถึง บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ พูดหรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ ที่เดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เพื่อการพักผ่อน

กิจกรรมทางน้ำ หมายถึง กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และกีฬาซัพบอร์ด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการในการท่องเที่ยวของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ทำให้หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้กลุ่มผู้บกพร่องทางการได้ยินสามารถหรือสื่อความหมายเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน
4. ทำให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกร่องทางการไต้ยีนหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสารงานวิจัย เอกสารรายงานวารสาร บทความวิจัย บทความวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา จึงได้มีกระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยในการกำหนดขอบเขตของเอกสารที่จะนำมาสังเคราะห์ เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ปีที่งานวิจัยมีการเผยแพร่ย้อนหลังประมาณ 10 ปี (พ.ศ. 2554 – 2564 หรือ ค.ศ. 2011 – 2021) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
2. แนวคิด ทฤษฎีศักยภาพและการจัดการสวนสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว
3. แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. แนวคิด ทฤษฎีคุณภาพชีวิต
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ
6. แนวคิด ทฤษฎีการสนทนากลุ่ม
7. แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการไต้ยีนหรือสื่อความหมาย
8. บริบทพื้นที่สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ประกอบการได้ยื่นหรือสื่อความหมาย ในส่วนแรกผู้วิจัยได้ทบทวน ความหมายของการท่องเที่ยว ระบบการท่องเที่ยว องค์ประกอบของการความหมายการท่องเที่ยว ที่ยั่งยืน และความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รายละเอียดมีดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยว

1.1. ความหมายการท่องเที่ยว คำนิยามของการท่องเที่ยว หรือ ภาษาอังกฤษ “Tourism” การศึกษาความหมายของการท่องเที่ยว เริ่มมีนักวิชาการ หน่วยงานสนใจในเรื่องการท่องเที่ยวในช่วง หลายปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการค้นคว้าเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ด้วยวิธีการวิจัยเอกสารเป็น หลัก (Document Research) โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2564 หรือ ค.ศ. 2011 – 2021 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มขยายตัวได้ ชัดเจนในช่วงหลังวิกฤตการณ์การเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 กล่าวได้ว่าเกิดผลดีกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวได้ เนื่องจากผลของการอ่อนตัวลงของค่าเงินบาทที่ส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยว (มิตติมวิเชียรสมยาม, 2563) หลังจากมีการส่งเสริม ผลักดันให้ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของรัฐบาลไทย จึงได้มีนักวิชาการหลายท่านที่มีความสนใจและศึกษาเรื่อง ต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เห็นได้จากในระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ กลางของประเทศไทยมีวารสาร บทความที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 7,780 บทความ หรือ ระบบฐานข้อมูลของ ScienceDirect ที่เป็นฐานข้อมูลระดับนานาชาติ มีจำนวนบทความที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องการท่องเที่ยวต่าง ๆ จำนวน 115,028 บทความ จึงทำให้เห็นได้ว่าวิวัฒนาการเกี่ยวกับแนวคิด การท่องเที่ยวมีผู้ที่สนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการค้นหาคำความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” ผู้วิจัยจึงได้ยกตัวอย่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการท่องเที่ยว ได้แก่ องค์การ การท่องเที่ยวแห่งสหประชาชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และนักวิชาการ แสดงให้เห็นได้จากการ ก่อตั้งของหน่วยงานองค์การการท่องเที่ยวแห่งสหประชาชาติ หรือ The World Tourism Organization (UNWTO, 2008) องค์การการท่องเที่ยวแห่งสหประชาชาติ ให้ความหมาย “Tourism is a social, cultural and economic phenomenon which entails the movement of people to countries or places outside their usual environment for personal or business/professional purposes. These people are called visitors (which may be either tourists or excursionists; residents or non-residents) and tourism has to do with their activities, some of which involve tourism expenditure.” หรือแปลได้ว่า “การท่องเที่ยวเป็น ปรากฏการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายของผู้คนไปยัง ประเทศหรือสถานที่ที่อยู่นอกเหนือจากสิ่งแวดล้อมปกติของตน ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว

ธุรกิจ หรือวิชาชีพ ผู้คนเหล่านี้เรียกว่า ‘ผู้มาเยือน’ (ซึ่งอาจเป็นนักท่องเที่ยวหรือนักเดินทางระยะสั้น เป็นผู้พำนักรหรือไม่พำนักรก็ได้) และการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพวกเขา ซึ่งบางอย่างมีการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการศึกษาความหมายของการท่องเที่ยวที่นักวิชาการในประเทศ และต่างประเทศที่ให้ความหมายในช่วงปี พ.ศ. 2554 – 2564 หรือ ค.ศ. 2011 – 2021 ดังนี้

ธฤชวรรณ มาตกุล (2556) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและพึงพอใจของผู้เดินทาง เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเดินทางเพื่อการศึกษา การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้อง ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

มาศศุภา นิมบุญาช (2558) ได้กล่าวว่า การเดินทางท่องเที่ยวต้องเป็นการเดินทางภายใต้เงื่อนไข ประการแรกคือ ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวแล้วเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม ประการที่สองต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจและไม่ได้ถูกบังคับหรือไม่ใช่เพื่อสินจ้าง และประการสุดท้ายต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

ศิริวรรณ สนั่นเอื้อ (2560) ให้ความหมาย คำว่า การท่องเที่ยว คือ การเดินทางท่องเที่ยวด้วยความสมัครใจ จากถิ่นที่อยู่อาศัยที่อื่นเป็นการชั่วคราว ไม่ใช่ไปเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ มีกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากความพึงพอใจ ได้แก่ การพักผ่อน การเล่นกีฬา การศึกษา การขนส่ง และบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

นพพร จันทรนาชู (2559) อธิบายความหมายของการท่องเที่ยว คือ การเดินทางไปยังที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ เพื่อต้องการได้รับการผ่อนคลายความเครียด การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2560) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวของมนุษย์ในลักษณะการเกิดทางออกจากที่พักอาศัยปกติไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตามความต้องการ และความสนใจเฉพาะของตน เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น รวมทั้งต้องการได้รับการพักผ่อนทั้งร่างกาย จิตใจ และความสุขในทุกของการเดินทาง

ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล (2560) กล่าวถึง การท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้จัดบริการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว

จากการให้ความหมายของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อให้นิยามความหมายของการท่องเที่ยว ในมุมมองของผู้วิจัย ดังนี้

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นที่อยู่โดยปกติของตน ไปยังท้องถิ่นอื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวมิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ หรือเรียกว่า ผู้เยี่ยมเยือน นักท่องเที่ยว ผู้เดินทางกับผู้ให้บริการผู้ประกอบการ หน่วยงาน และประชาชนด้านการท่องเที่ยว ที่เรียกว่า เจ้าบ้าน ที่นำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

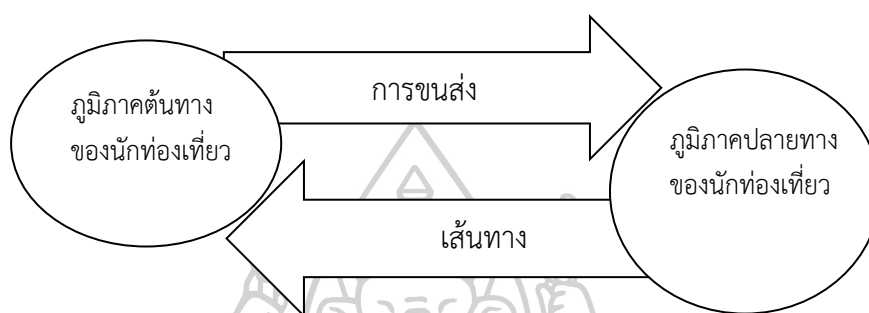
1.2 ระบบการท่องเที่ยว และองค์ประกอบการท่องเที่ยว

1.2.1 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) หรือเรียกว่า ทฤษฎีการบริโภคการท่องเที่ยว (Tourism Consumption System: TCS) โดยระบบการท่องเที่ยวถือมีความเกี่ยวข้องระหว่างการบริโภคและการผลิต ดังที่ Cooper and Hall (2008) อธิบายไว้ว่าระบบการท่องเที่ยว คือ กลุ่มของสิ่งต่าง ๆ หรือการรวมกันของสิ่งต่าง ๆ อันประกอบด้วย การบริโภคและการผลิต จากประสบการณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อที่จะเพิ่มความเข้าใจในการท่องเที่ยว ดังภาพที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกี่ยวกับระบบการท่องเที่ยวเริ่มตั้งแต่การบริโภค (Consumption) ที่เป็นอุปสงค์สำหรับความต้องการของนักท่องเที่ยวจากอิทธิพลภายนอกและภายใน พฤติกรรม กระบวนการตัดสินใจ รวมถึงการจัดการในส่วนของการผลิต (Production) เป็นอุปทานด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว และการให้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

ภาพที่ 1 ประสบการณ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว
ที่มา: Cooper and Hall (2008)

Leiper (1995) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของระบบการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นโครงสร้างอันประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ตลอดเวลา เริ่มต้นจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวและเลือกใช้บริการคมนาคมเป็นช่องทางในการเคลื่อนย้ายตนเองไปยังจุดหมายปลายทาง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2 ระบบการท่องเที่ยว
ที่มา: Leiper (1995)

1.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว จากแนวคิดระบบการท่องเที่ยวของ จิง Leiper (1995) กล่าวได้ว่า ระบบการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย ส่วนแรกคือ นักท่องเที่ยว ผู้เยี่ยมชม ผู้เดินทาง ส่วนที่สอง คือ จุดหมายปลายทางคือแหล่งท่องเที่ยว และส่วนที่สามคือ รูปแบบการเดินทาง ซึ่งกล่าวได้ว่าทั้งสามส่วนเป็นองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ

สำหรับ วาริชต์ มัชยมบุรุษ (2562) ได้เขียนบทความชื่อ โครงสร้างของระบบการท่องเที่ยว นำเสนอระบบการท่องเที่ยว ได้อธิบายระบบการท่องเที่ยวสามารถแบ่งภาพจำลองออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

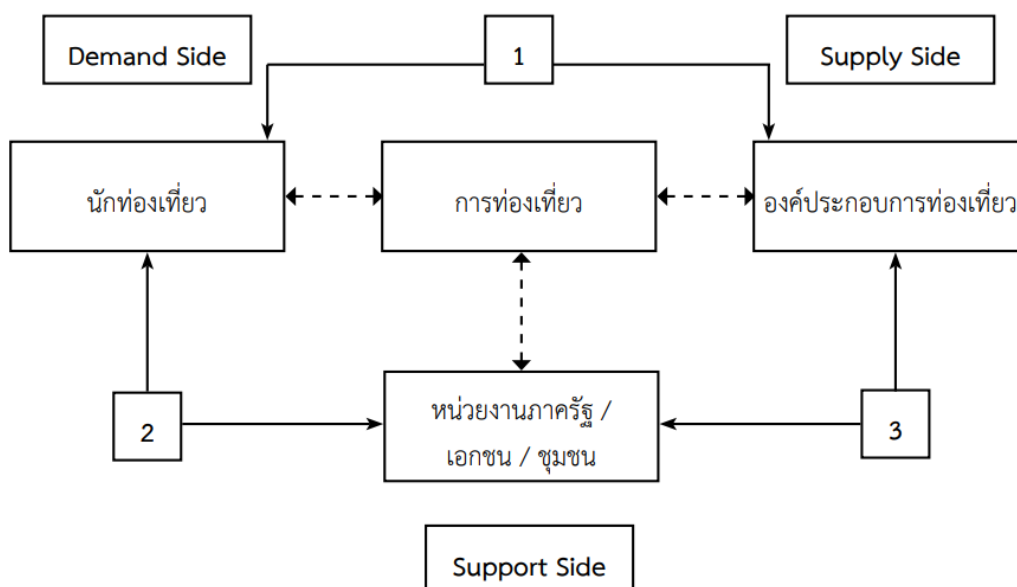
ส่วนที่ 1 ส่วนกลาง หรือการท่องเที่ยว เป็นภาพแสดงศูนย์กลางการเชื่อมโยงระหว่างส่วนต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว จะเป็นการอธิบายรูปแบบการท่องเที่ยว หรือสามารถกำหนดแนวคิดหลักทางด้านการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวยั่งยืน หรือการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ ส่วนที่ 1 จะทำการศึกษาปัจจัยภายนอกที่ผลต่อการท่องเที่ยว เช่น PEST (Political, Economic / Environment, Social, Technology: PEST)

ส่วนที่ 2 ทางด้านความต้องการ เป็นภาพแสดงถึงนักท่องเที่ยว ที่มีความต้องการ หรือ Demand สำหรับนักท่องเที่ยว โดยจะใช้แนวคิดในการศึกษานักท่องเที่ยว ได้แก่ พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่มีปัจจัย ประกอบด้วย ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เลือกทำแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะของที่พักร การใช้สื่อสารสนเทศในการสื่อสาร การรับรู้ข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวลักษณะของสื่อต่างที่ผลต่อการตัดสินใจ แรงจูงใจในการท่องเที่ยว ภูมิหลังทางด้านประชากร ช่วงอายุของนักท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง(จำนวนคนเดินทาง พาหนะในการเดินทาง รูปแบบการเดินทาง) เป็นต้นนอกจากนี้ยังใช้แนวคิดของส่วนประสมทางการตลาดเข้ามากำหนดการท่องเที่ยวได้เช่น ราคาในการใช้บริการ ช่องทางการจัดจำหน่าย โปรโมชั่น รวมถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว รวมไปถึงทฤษฎีความต้องการ (Hierarchy of Needs) เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ทางด้านการตอบสนอง เป็นภาพแสดงถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือ Supply Side โดยด้านการตอบสนองจะประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว สถานที่พัก การบริการการท่องเที่ยว การบริการผู้นำเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยว การเดินทาง อาหารและเครื่องดื่ม สินค้าที่ระลึก กิจกรรมนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวโครงสร้างพื้นที่ด้านการท่องเที่ยว โดยด้านการตอบสนองจะต้องศึกษาทางด้านศักยภาพ ความปลอดภัยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว (เช่น ป้ายบอกทาง ลักษณะของถนนห้องน้ำ ถังขยะ ที่จอดรถ ลานกิจกรรม ป้ายสื่อความหมาย และป้ายแสดงข้อมูลที่จำเป็น เป็นต้น)

ส่วนที่ 4 ด้านการสนับสนุน เป็นภาพแสดงถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนทางด้านการท่องเที่ยวโดยหน่วยงานเหล่านี้จะมีการใช้อำนาจทางกฎหมาย ออกนโยบายกำกับ หรือในการสนับสนุนให้ก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ภาพที่ 3 ระบบการท่องเที่ยว

ที่มา: วาริชต์ มัธยมบุรุษ (2562)

ดังนั้น จากแนวคิดเกี่ยวกับระบบการท่องเที่ยวของ Leiper และแนวคิดของ วาริชต์ มัธยมบุรุษ ที่อธิบายความสัมพันธ์ของระบบย่อย ๆ 3 ส่วน คือ ส่วนที่แรก คือ นักท่องเที่ยว (Demand Side) ที่ เป็นความต้องการเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวหรือเรียกว่า ผู้เยี่ยมชม ส่วนที่สอง คือ องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว (Supply Side) ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยวมีความหมายโดยรวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ รูปแบบการท่องเที่ยว กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว และส่วนที่สาม คือ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน (Support Side) ที่เปรียบเป็นเสมือนเจ้าบ้าน โดยองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวจะมีองค์ประกอบย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างของรูปแบบการท่องเที่ยว องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเป็น ทั้งบริการการท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยว กล่าวได้ว่าบริการการท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกที่จำเป็นในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ที่พัก อาหาร สินค้า ตลอดจนข้อกฎหมาย นโยบายของ ภาครัฐ เช่น นโยบายสร้างสนามบิน และตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) ที่เกี่ยวข้องกับ ความพยายามของหน่วยงานหรือผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในการนำเสนอขายสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งกล่าวได้ว่าองค์ประกอบด้านการตลาดการท่องเที่ยวเป็นส่วน สร้างแรงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว นอกจากนี้องค์ประกอบด้าน

การท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์กับระบบย่อยอื่น ๆ เช่น ระบบนิเวศ ระบบสังคมวัฒนธรรม ระบบชุมชน เป็นต้น ที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และชุมชน

โดยทั่วไปหากกล่าวถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ได้มีนักวิชาการกล่าวถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยวนอกเหนือจากการเชื่อมโยงระบบการท่องเที่ยวที่มักนิยมนำกล่าวถึง เกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษร A แทนแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบของการท่องเที่ยว 2A (บุษบา สิทธิการ และสิริวิวัฒนา ไจมา, 2552) องค์ประกอบ การท่องเที่ยว 5A (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552 อ้างถึงใน มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558) องค์ประกอบ การท่องเที่ยว 6A (Pelazol, 2012) องค์ประกอบ การท่องเที่ยว 7A (อุทัยวรรณ ลิ้มปชยาพร, 2551) และ องค์ประกอบ การท่องเที่ยว 8A (พิทักษ์ ศิริวงศ์ และคณะ, 2559) ซึ่งผู้วิจัยสรุปในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวตามแนวคิดนักวิชาการในประเทศและต่างประเทศ

นักวิชาการ	องค์ประกอบ การท่องเที่ยว
บุษบา สิทธิการ และสิริวิวัฒนา ไจมา, 2552	1. ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodations) 2. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)
เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552 อ้างอิงใน มาศศุภา นิมบุญจาช, 2558: 11-14	1. ที่พัก (Accommodation) 2. การคมนาคม (Accessibility) 3. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) 5. กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)
Pelazol, 2012:	1. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 2. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) 3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) 5. ที่พัก (Accommodation) 6. กิจกรรม (Activities)
อุทัยวรรณ ลิ้มปชยาพร, 2551	1. แหล่งท่องเที่ยว 2. บริการการท่องเที่ยว 3. การคมนาคมขนส่ง 4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการต่าง ๆ 5. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

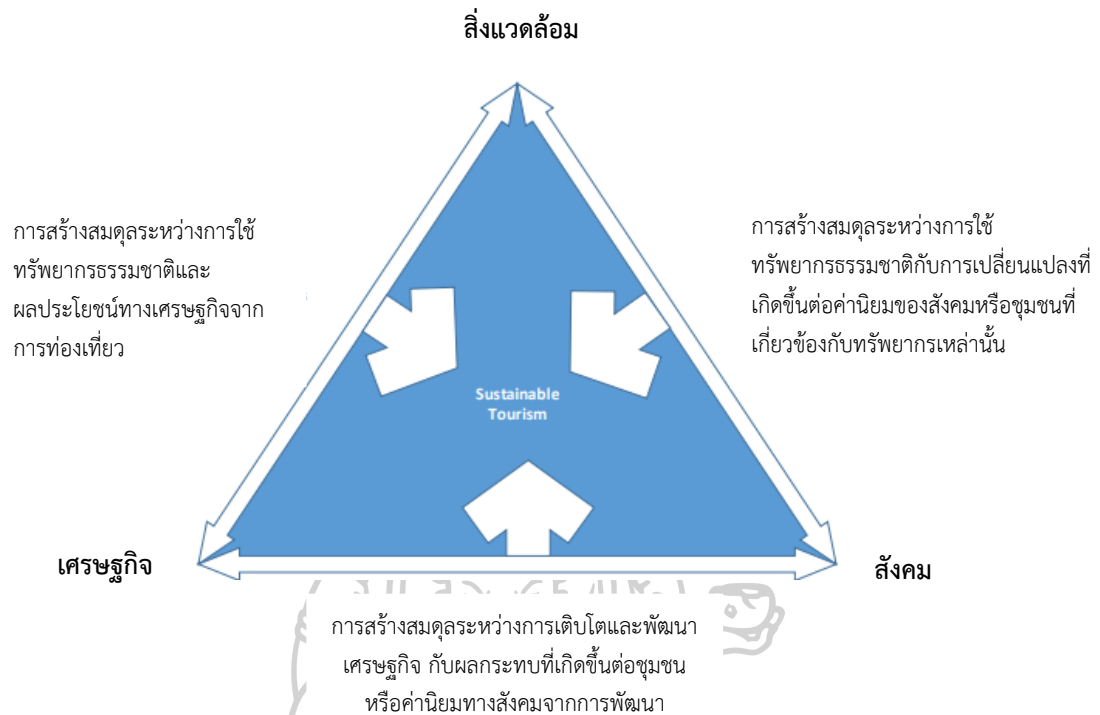
นักวิชาการ	องค์ประกอบการท่องเที่ยว	
พิทักษ์ ศิริวงศ์ และคณะ, 2559	6. โครงสร้างพื้นฐาน	
	7. ตลาดการท่องเที่ยว	
	1. สิ่งดึงดูดใจ	2. สิ่งอำนวยความสะดวก
	3. การขนส่ง	4. การต้อนรับ
	5. ทรัพยากรท่องเที่ยว	6. การตลาดท่องเที่ยว
	7. นักท่องเที่ยว	8. ธุรกิจท่องเที่ยว

ที่มา: ปรับปรุงจาก ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล (2560)

2. การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

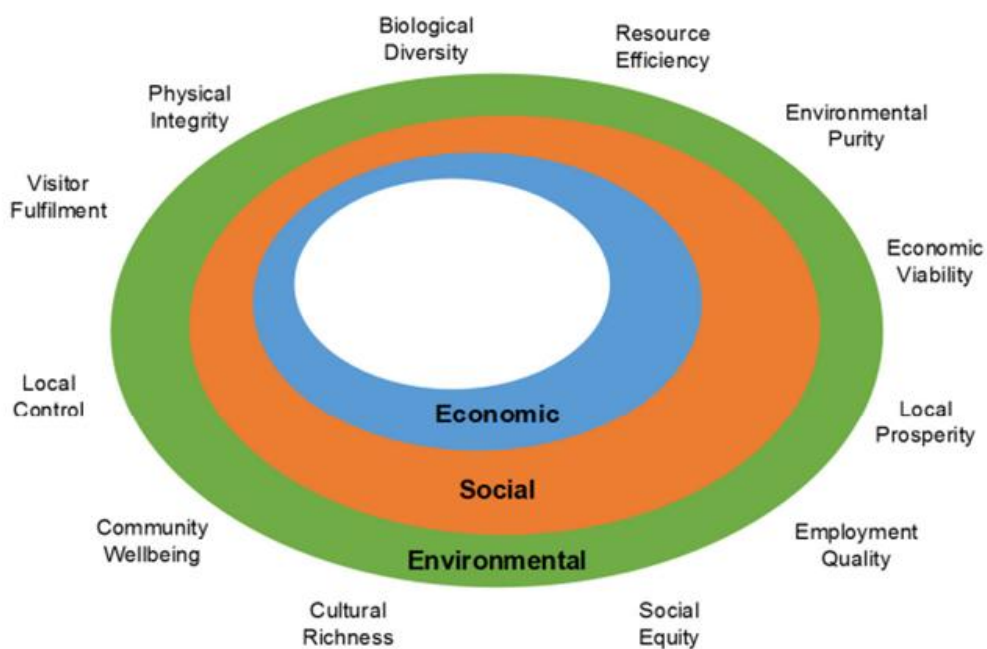
2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ World Tourism Organization (2004) ให้คำจำกัดความการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) จะต้องครอบคลุมถึงการตลาดโดยรวม เกิดสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม รวมถึงสังคมและวัฒนธรรมของคนทั้งในรุ่นปัจจุบันจนถึงคนรุ่นหลัง ตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรู้จักปรับตัวและเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละชุมชน ก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยว (Tourism Stakeholder) สร้างความเจริญมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นการเชื่อมโยงผลประโยชน์ระหว่างการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชน ที่คำนึงถึงการสร้างความสมดุล 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ (Economy) สังคม (Society) และ สิ่งแวดล้อม (Environment) ดังแผนภาพด้านล่าง (Janusz and Bajdor, 2013)

ภาพที่ 4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่มา: Janusz and Bajdor (2013)

จากภาพที่ 4 Janusz and Bajdor (2013) ได้อธิบายการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงฐานทรัพยากรที่ชุมชนท้องถิ่นครอบครองเป็นสินทรัพย์ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการยึดโยงวิถีชีวิตในชุมชนสร้างความเข้มแข็งและปลอดภัย ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมจากการเดินทางมาของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่พึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นในการดำรงชีวิต รวมถึงอาจทำให้แหล่งท่องเที่ยวชุมชนไม่สามารถดึงดูดใจ และทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาในที่สุด หากไม่มีการบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น นอกจากนี้วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์ อาทิ ประเพณี ค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่หล่อหลอมการอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญ อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยวได้เช่นกัน ดังนั้น แม้ว่าพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานและรายได้ให้แก่คนในชุมชน ก่อให้เกิดผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่หากไม่ได้คำนวณค่าใช้จ่ายทางสังคมและสิ่งแวดล้อมลงไปในกระบวนการพัฒนา อาจนำไปสู่ภาวะการขาดดุลในระยะยาว ส่งผลให้เกิดความบิดเบือนต่อการคาดการณ์ผลประโยชน์ในอนาคตได้

ภาพที่ 5 องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ที่มา: Janusz and Bajdor (2013)

ภาพนี้เป็นแผนภาพแสดงแนวคิดของ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยแบ่งออกเป็น 3 มิติหลัก ได้แก่

1. วงกลมชั้นในสุด ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ (Economic Viability)
  - 1.1 เศรษฐกิจ (Economic) – วงกลมชั้นในสุด ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจ (Economic Viability)
  - 1.2 ความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่น (Local Prosperity)
  - 1.3 คุณภาพของการจ้างงาน (Employment Quality)
2. วงกลมชั้นกลาง
  - 2.1 ความเสมอภาคทางสังคม (Social Equity)
  - 2.2 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Richness)
  - 2.3 ความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน (Community Wellbeing)
  - 2.4 การควบคุมจากท้องถิ่น (Local Control)
  - 2.5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (Visitor Fulfilment)

3. วงกลมชั้นนอกสุด

- 3.1 ความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อม (Environmental Purity)
- 3.2 ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร (Resource Efficiency)
- 3.3 ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological Diversity)
- 3.4 ความสมบูรณ์ทางกายภาพ (Physical Integrity)

จากภาพที่ 5 Janusz and Bajdor (2013) อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ สามารถวางแผนและประเมินผลการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภราเดช ภัยฉวีเชียร (2550) การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สามารถใช้ได้กับการท่องเที่ยวทุกประเภท ทุกรูปแบบ การท่องเที่ยวมักถูกมองว่าเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่ม และอาจนำไปสู่ความไม่ยั่งยืนในภายหลัง ภาครัฐจึงมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลเชิงนโยบาย รักษาสมดุลย์ในกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การปลูกจิตสำนึกที่ดีในการประยุกต์นำหลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาใช้ นำเสนอการท่องเที่ยวทางเลือก ที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ (2557) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 1) ศักยภาพทางการท่องเที่ยว (Tourism Potential) ควร มีระดับสูงในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ความหลากหลายของกิจกรรม การรองรับนักท่องเที่ยว มีคฤหาสน์ท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนของตนให้แก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น 2) กระบวนความคิดแบบยั่งยืน (Sustainable Mindset) มีการถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้แก่สมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจกับสมาชิก 3) เครือข่ายการท่องเที่ยว (Tourism Network) การรวมเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน จะช่วยให้ลดความขัดแย้งต่อกันไม่เกิดการแย่งชิงนักท่องเที่ยว และ 4) ผู้นำชุมชน (Leader) จะต้องเป็นผู้นำกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็งสามารถสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกและคนในชุมชน และประสานขอความสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้

สุถิ เสริฐศรี (2557) อธิบายความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นวิธีการกำหนดและการพัฒนาทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรให้เกิดคุณค่ามากที่สุดรับผลกระทบ

นิตยา งามยิ่งยง และละเอียต ศิลาน้อย (2560) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเกิดขึ้นจากความต้องการของนักท่องเที่ยวและเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นในเรื่องของการรักษาระบบนิเวศทรัพยากรทางธรรมชาติ รักษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนเพื่อคงอยู่ในปัจจุบันและ

อนาคต เสนอหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก จังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว การวางแผนและจัดการในการพัฒนาการท่องเที่ยวการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว การรักษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และการจัดการผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว มีกระจายในทุกภาคส่วน

พรพิมล ขำเพชร (2561) ให้ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดการพัฒนาย่างสมดุลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ เป็นการสร้างรายได้ และเกิดการสร้างงาน ด้านสังคม เป็นการฟื้นฟูวิถีชีวิต เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคม โดยผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ นักท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ

2.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

นพพร จันทรนำชู (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวได้เข้าในบริบท ผู้คนในพื้นที่

Shirley (1992) ได้นำเสนอหลักการที่ทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ดังนี้ 1) การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้ในระยะเวลายาวนานจนถึงชั่วลูกชั่วหลาน มิใช่เพียงเพื่อคนรุ่นปัจจุบันเท่านั้น คงความเป็นเอกลักษณ์เดิมไว้ให้มากที่สุดและเกิดผลกระทบน้อยที่สุด โดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีใหม่ ๆ อีกทั้งสามารถสร้างกระบวนการความคิดด้านการมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและลดปริมาณของเสียที่จะเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม 3) ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการขยายฐานเศรษฐกิจท้องถิ่น มีการกระจายรายได้และผลประโยชน์ให้แก่คนในท้องถิ่นที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น เปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นได้เข้าร่วมในการจัดการและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 4) มีการประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้เกี่ยวข้อง สร้างการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างท้องถิ่น หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เช่น ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ในด้านการวางแผนงาน การจัดสรรงบประมาณและการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม รวมทั้งประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการที่เกิดการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นชอบร่วมกัน 5) มีการสร้างเครือข่ายเพื่อเผยแพร่แนวความคิดการศึกษาวิจัยและความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนออกไปในหมู่ประชาชนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง 6) มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสบการณ์ แนวทางการปฏิบัติ ยกระดับด้านการบริการการสื่อความหมาย

ในการจัดการการท่องเที่ยว ตลอดจนการเตรียมข้อมูลในการสื่อสาร ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ 7) มีกระบวนการ ศึกษาวิจัย ประเมินผล ตรวจสอบผลและผลกระทบที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการนำไปใช้ในการ จัดการ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาปรับปรุงให้ตีมีประสิทธิผลตามหลักของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

นาฬิกาอติภักดิ์ แสงสนิท (2559) ได้เสนอแนวคิด Co-Creation เพื่อการจัดการ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่า ต้องใช้การมีส่วนร่วมจากบุคคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีการร่วมคิด ร่วม วางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) เน้นการขายอัตลักษณ์ความเป็นไทยให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพมากกว่าการท่องเที่ยวราคาถูก มุ่งสร้างคุณค่า เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการสร้าง คุณค่าของนักท่องเที่ยว 2) มีการบริหารจัดการที่สมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว กับผลประโยชน์ของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ยึดหลักความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อมิให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และป้องกันกลุ่มทุนนอกพื้นที่เข้ามาครอบงำผลประโยชน์และ ทิ้งปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้กับแหล่งท่องเที่ยว 3) มีการสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวเข้ามาในช่วงนอกเทศกาลการท่องเที่ยว โดยจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและไม่ซ้ำซ้อนกัน และ เกิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ 4) มีการเพิ่มศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการ ให้มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ขณะเดียวกันก็สนับสนุนผู้ประกอบการ ที่ต้องการลงทุนในต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพื่อสร้าง โอกาสทางการตลาด พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการไทย และสร้างงานให้กับบุคลากรทางการ ท่องเที่ยวของไทย และ 5) มีการรับฟังความคิดเห็นระหว่างกันทั้งชุมชน ประชาชนและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา มีการดำเนินการที่เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

แนวคิด ทฤษฎีศักยภาพการท่องเที่ยวและการจัดการสวนสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว

1. ความหมายของศักยภาพการท่องเที่ยว

ศักยภาพการท่องเที่ยว คือ ความสามารถของพื้นที่ที่จะสามารถพัฒนาให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน ศักยภาพหมายถึงความพร้อมของสถานที่ ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงพื้นที่ รวมถึง ความสามารถในการให้บริการนักท่องเที่ยวด้วย การมีศักยภาพการท่องเที่ยวสูง ย่อมนำไปสู่การดึงดูด นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ส่งเสริมการจ้างงาน และทำให้เกิดการ พัฒนาท้องถิ่น หากขาดการบริหารจัดการที่ดี อาจนำไปสู่การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือการ สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้การเข้าใจและประเมิน ศักยภาพการท่องเที่ยว

อย่างรอบด้านจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้นอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประกาศรี เธิยรรฐมา และคณะ (2565) ให้ความหมายของ ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ สิ่งแวดล้อม และชุมชน ในการนำมาใช้ประโยชน์ ด้านการท่องเที่ยว เอื้อต่อการพัฒนาหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว และสามารถรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวได้ ให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความน่าสนใจในการทาท่องเที่ยวภายใต้ความเหมาะสมในการใช้ทรัพยากรที่ไม่เกิดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ

ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2556) กล่าวว่า ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการพัฒนา การปรับปรุงหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของท้องถิ่นนั้นๆ มีความเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นหรือไม่

กฤษณ์ โคตรสมบัติ (2553) กล่าวว่า ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง ศักยภาพ การรองรับการท่องเที่ยวในแง่ของความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่สามารถรองรับการ ท่องเที่ยวได้

จึงกล่าวได้ว่า ศักยภาพการท่องเที่ยว หมายถึง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่แหล่งท่องเที่ยว มีเตรียมพร้อมที่จะนำเสนอแก่ผู้เยี่ยมชมหรือนักท่องเที่ยว ได้แก่ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว สภาพ การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกหรือการบริการในพื้นที่ สภาพแวดล้อมของพื้นที่ ความมีชื่อเสียง ของทรัพยากร ความหลากหลายของกิจกรรม และความปลอดภัยในการเดินทาง

2. การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว

การประเมินศักยภาพเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว วิวัฒน์ชัย บุญภักดี (2550, อ้างถึงใน ปาริฉัตร สิงห์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการ กำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1. คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง ความเก่าแก่ทาง ประวัติศาสตร์ บรรยากาศ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ และวิถีชีวิต
2. ความสะดวกในการเข้าถึง ได้แก่ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยว
3. สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่าง ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และการรักษาความปลอดภัย
4. สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพอากาศ ระบบนิเวศ และ สภาพอื่น ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

5. ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ข้อจำกัดทางด้านบริการ สาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

6. ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวและจำนวน นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

กฤษณ์ โคตรสมบัติ (2553) ได้พิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยว คือ

1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว สถานที่พักแรม ร้านอาหาร เอกสารประชาสัมพันธ์ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ โทรศัพท์ สาธารณะ และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

2. ด้านสภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทาง ถนน ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแสดงเส้นทาง รถโดยสารเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3. ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความหลากหลายของกิจกรรม ความสวยงาม โดยรอบ สภาพภูมิทัศน์ ความน่าสนใจ รวมไปถึงความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว

4. ด้านคุณค่า/ความสำคัญและการให้การศึกษา ได้แก่ เอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะตัวของ แหล่งท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึก กระบวนการเรียนรู้

5. ด้านความร่วมมือของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ การรวมกลุ่มทำกิจกรรม การท่องเที่ยว ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรม การจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษาแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมเป็นภาคีองค์กรท้องถิ่น/วิทยากรผู้ให้ข้อมูล

6. ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ได้แก่ การวางแผน การประสานความร่วมมือ การฝึกอบรมสัมมนา การจัดตั้งคณะกรรมการดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผล การกำหนดกฎระเบียบ ระบบกักจัดขยะ มาตรการประหยัดพลังงาน การออกแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กลมกลืนกับสภาพดั้งเดิมและเหมาะสมกับระบบนิเวศ

ดรชณี เอมพันธ์ (2562, อ้างถึงใน ประภาศรี เจียรธูมา ดรชณี เอมพันธ์ และนภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว, 2565) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านทรัพยากร 2) ด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และการสื่อความหมาย 3) ด้านการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 5) ด้านการบริหาร จัดการ

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อนำมาเป็นกรอบศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ตามแนวคิดของ วิวัฒน์ชัย บุญภักดี (2550, อ้างถึงใน ปาริฉัตร สิงห์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556) กฤษณ์ โคตรสมบัติ (2553) และดรชณี เอมพันธ์

(2562, อ้างถึงใน ประภาศรี เรียรอุมา ดรชนี เอมพันธุ์ และนภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว, 2565) ดังนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยว

ศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยว	วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์ (2550)	กฤษฎณ์ โคตรสมบัติ. (2553)	ดรชนี เอมพันธุ์ (2562)	รวม
คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	3
ความสะดวกในการเข้าถึง	✓	✓		2
สิ่งอำนวยความสะดวก	✓	✓	✓	3
สภาพแวดล้อม	✓		✓	2
ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	✓			1
ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน	✓			1
ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว		✓		1
ด้านความร่วมมือของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว		✓	✓	2
ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว		✓	✓	2
รวม	6	6	5	

ที่มา : ผู้วิจัย

ดังนั้น ศักยภาพรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกร่องทางการไต่ยนหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยสนใจพิจารณาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

สันติ บางอ้อ (2546) กล่าวว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนจะต้องเป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติอันเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์อยู่ดี มีสุข ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งต่อคนในปัจจุบันและคนรุ่นอนาคต

Bellu (2001) ได้กล่าวว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนถูกกล่าวถึงเป็นครั้งแรกในรายงานบรันด์แลนด์ (The Brundtland Report) ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมหรือยอมลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตนเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, อ้างถึงใน อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์, 2563) ให้ความหมายไว้ว่าการพัฒนา หมายถึง ทำให้เจริญ ส่วน ยั่งยืน หมายถึง ยืนยง อยู่ยาวนาน เมื่อรวมเข้าด้วยกัน การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การทำให้เจริญยืนยง อยู่ยาวนาน

2. ความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดิฐุทธรรศน์ ประทีปพรณรงค์ (2563) อธิบายว่าแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ความสำคัญกับ Triple Bottom Line ประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การพัฒนาที่ยั่งยืนมิติด้านเศรษฐกิจ เน้นการสร้างความรู้ความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นการส่งเสริมแนวทางในการใช้ทรัพยากรด้วยความไม่ฟุ่มเฟือย สำหรับมิติด้านทางสังคม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเข้าถึงทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อเป้าหมายสำคัญเพื่อการขจัดความยากจน ในส่วนมิติด้านสิ่งแวดล้อม เน้นให้ความสำคัญกับการตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และการปกป้องรักษาทรัพยากรเหล่านั้นเพื่อให้มนุษย์สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้พอกับความต้องการของคนในยุคปัจจุบันและคนรุ่นหลังในอนาคต

3. เป้าหมายหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติในช่วงแรก ๆ คือ เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ หรือ Millennium Development Goals (MDGs) โดยถูกกำหนดขึ้นในปี ค.ศ. 2000 มีวาระทั้งสิ้น 15 ปี ระหว่างปี ค.ศ. 2005 – 2015 เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) มีเป้าหมายการพัฒนาทั้งสิ้น 8 เป้าหมาย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนและความหิวโหย

เป้าหมายที่ 2 การให้โอกาสกับเด็กในการเข้าถึงการศึกษาขั้นประถม

เป้าหมายที่ 3 การส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และการเพิ่มอำนาจสตรี

เป้าหมายที่ 4 การลดอัตราการเสียชีวิตของเด็ก

เป้าหมายที่ 5 การพัฒนาสุขภาพมารดา

เป้าหมายที่ 6 การต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และอื่น ๆ

เป้าหมายที่ 7 การรับประกันความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 8 การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทั่วโลกสำหรับการพัฒนา

อย่างไรก็ตาม MDGs ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า เป้าหมายของ MDGs เป็นการแบ่งแยกระหว่างประเทศในซีกโลกทางเหนือกับประเทศในซีกโลกทางใต้ หรือกล่าวได้ว่า ถูกแบ่งแยกระหว่างประเทศที่พัฒนา (ยุโรป และอเมริกาเหนือ) กับประเทศที่กำลังพัฒนา (แอฟริกา อเมริกาใต้ และเอเชียบางส่วน) อีกทั้งเป้าหมายของ MDGs ไม่ได้ตอบโจทย์การพัฒนาในภาพรวม แต่มุ่งเน้นไปที่ประเทศที่มีความยากจนสูง

เมื่อวาระของ MDGs สิ้นสุดลง สหประชาชาติจึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่ถือเป็นประเด็นที่สำคัญทั่วโลก โดยมีวาระ 15 ปี ดังที่การรับรองปฏิญญาชื่อ “วาระการพัฒนาปี 2030 ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน” ของผู้นำประเทศต่าง ๆ กว่า 193 ประเทศ ซึ่งมีประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่เข้าร่วม สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) (อุทัย ปริญญาสุทธินันท์, 2563) ทั้งนี้ SDGs ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย 169 เป้าประสงค์ ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดไว้จะแบ่งเป็น 5 กลุ่มใหญ่ ๆ ที่เรียกว่า “5 Ps” ได้แก่ (1) คน (People) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการยุติความจน ยุติความหิวโหย สุขภาพที่ดี การศึกษาที่มีคุณภาพ และความเท่าเทียมกันทางเพศ (2) โลก (Planet) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิต และการบริโภคอย่างยั่งยืน การต่อสู้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน และการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก ตลอดจนการจัดการน้ำ และสุขภาพ (3) ความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity) เป็นเรื่องของพลังงานสมัยใหม่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการมีงานที่มีคุณค่า โครงสร้างพื้นฐานที่มั่นคง ลดความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน (4) สันติสุข (Peace) เป็นการสร้างสังคมสันติสุขและความยุติธรรม และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) เป็นการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือในระดับโลก

ทั้งนี้ ในปัจจุบันได้มีการกำหนดกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย รายละเอียดแต่ละเป้าหมาย มีดังนี้

ตารางที่ 3 กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย

เป้าหมาย	กรอบการพัฒนา
----------	--------------

-
- 1 ขจัดความยากจน (No Poverty)
  - 2 ขจัดความหิวโหย (Zero Hunger)
  - 3 มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good Health and Well-being)
  - 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education)
  - 5 ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality)
  - 6 การจัดการน้ำและสุขาภิบาล (Clean Water and Sanitation)
  - 7 พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ (Affordable and Clean Energy)
  - 8 การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
(Decent Work and Economic Growth)
  - 9 อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน
(Industry, Innovation and Infrastructure)
  - 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduced Inequality)
  - 11 เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities)
  - 12 แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
(Responsible Consumption and Production)
  - 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Action)
  - 14 การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล (Life Below Water)
  - 15 การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on Land)
  - 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace and Justice Strong Institutions)
  - 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships to achieve the Goal)

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565)

ภาพที่ 6 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565)

แนวคิด ทฤษฎีคุณภาพชีวิต

แนวคิด ทฤษฎีคุณภาพชีวิตผู้วิจัยพบทวนเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ และการประเมินคุณภาพชีวิต เพื่อสังเคราะห์ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย รายละเอียดมีดังนี้

1. ความหมายคุณภาพชีวิต

ความหมายของคำว่า “คุณภาพชีวิต” หรือที่ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Quality of Life” หากจะกล่าวถึงแนวคิดเรื่องของคุณภาพชีวิต มีความแตกต่างและมุมมองที่หลากหลาย ยกตัวอย่าง เช่น ทางสังคมวิทยาจะกล่าวถึงการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับกระบวนการทางสังคม บริบททางสังคม หรือวัฒนธรรมของคนในสังคมที่จะสามารถอยู่ร่วมกันกับบุคคลในสังคมเดียวกัน แนวคิดคุณภาพชีวิตทางเศรษฐศาสตร์ให้ความสำคัญกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม (Well-being) โดยจะพิจารณาการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการประเมินประชาชนในแต่ละประเทศว่าประชาชนเหล่านั้นมีความเป็นอยู่อย่างไร

โดยผู้วิจัยเริ่มจากการให้ความหมายคุณภาพชีวิตของ The UNESCO ได้มีการจัดทำตัวชี้วัดเรื่องคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต (Indicators of Environmental Quality and Quality of Life) ไว้เมื่อปี ค.ศ. 1978 ซึ่ง องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือ

ยูเนสโก (UNESCO) จะกล่าวถึง Quality of Working Life หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (1978, อ้างถึงใน อนรรฆ อีสเฮาะ, 2562)

ต่อมาหน่วยงานที่ถูกอ้างถึงการให้ความหมายของคุณภาพชีวิตอย่างองค์การอนามัยโลก ที่มีบทบาทเป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่ดูแลและคอยประสานงานด้านการสาธารณสุข เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วโลก โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต คือ *“Quality of Life as an individual's perception of their position in life in the context of the culture and value systems in which they live and in relation to their goals, expectations, standards and concerns.”* ความหมายว่า คุณภาพชีวิตคือการรับรู้หรือความเข้าใจปัจเจกบุคคลที่มีต่อสถานภาพชีวิต/สถานะภาพของการดำรงชีวิตของตน ตามบริบทของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ใช้ชีวิตอยู่และสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐาน และความวิตกกังวลสนใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ (World Health Organization, 2023)

ปิยะวัฒน์ ตรีวิทยา (2559) ได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต โดยพิจารณาความหมายของคุณภาพชีวิตในแต่ละมุมมอง เช่น ความหมายของคุณภาพชีวิตในมิติการดำรงชีวิตปกติ (Normal Life) หมายถึง การที่บุคคลปราศจากข้อจำกัดทางด้านร่างกายและจิตใจสามารถประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ได้ มีอายุที่ยืนยาว สามารถแสวงหาสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการ โดยเปรียบเทียบกับประชากรที่มีอายุอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือประชากรกลุ่มที่มีสุขภาพปกติ ส่วนในมิติเพื่อประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) คุณภาพชีวิตจึงหมายถึง การที่บุคคลสามารถคงไว้ซึ่งบทบาททางสังคมและการได้รับการยอมรับจากสังคมจากบทบาทของตน เช่น บทบาทของการเป็นครู บิดา มารดา การประกอบอาชีพ การจ้างงาน เป็นต้น และในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องอรรถประโยชน์ (Utility) คุณภาพชีวิตจึงหมายถึง ระดับสุขภาพของบุคคลนั้น ๆ เปรียบเทียบเกณฑ์อ้างอิงของประชากรปกติ

จิตรัตน์ นงค์ทองและพิมพ์มา ขจรธรรม (2560) กล่าวถึง คุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพชีวิตคือการรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อสถานะในชีวิตของตน ภายใต้บริบทของวัฒนธรรมและความหมายของระบบในสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่และสัมพันธ์กับเป้าหมาย ความคาดหวัง มาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นระดับความพึงพอใจในชีวิตที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล

อนรรฆ อีสเฮาะ (2562) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ถึงความพึงพอใจในการดำรงชีวิต หรือการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในด้านต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตและส่งผลต่อคุณภาพชีวิตไรทิศทางที่ดี ได้แก่

ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี นั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเองและสังคม

กาญจนา อังศุฉวีล (2564) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. ความสำคัญคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตนับเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีวิต เป็นส่วนหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงในเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ หากคุณภาพชีวิตของประชากรดีขึ้นย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้นตามลำดับด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ได้ระบุถึงการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนา อันมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนไปในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ประเทศจึงมุ่งพัฒนาปัจจัยขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและยกระดับประเทศทั้งในด้าน การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ควบคู่กับการยกระดับ ทักษะฝีมือแรงงานให้แก่กลุ่มที่ก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน และผู้ที่อยู่ในกลุ่มตลาดแรงงานแล้ว รวมถึงพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทุกช่วงวัย โดยเริ่มจากการจัดการ เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตให้ดีขึ้นและมุ่งพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ ตลอดจนยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ และส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมให้ร่วมสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

3. การประเมินคุณภาพชีวิต

เนื่องจากคุณภาพชีวิตมีหลากหลายมิติ ดังนั้นการประเมินคุณภาพชีวิตจึงควรกำหนดขอบเขต หรือคำจำกัดความ ตลอดจนองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่จะนำมาประเมิน ปิยะวัฒน์ ตริวิทยา (2559) แบ่งการประเมินคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 ประเภท คือ การประเมินเชิงคุณภาพ Insider Perspective เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนารอบแนวคิดใหม่ในเรื่องของคุณภาพชีวิต และการประเมินเชิงคุณลักษณะ เป็นการประเมินที่ประกอบด้วย การประเมินแบบวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการบกพร่องทางกายและกิจกรรมที่ได้กระทำและการประเมินทางจิตพิสัยเป็นการประเมินเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางสังคม ซึ่งโดยทั่วไปหน่วยงานหรือนักวิชาการที่นิยมออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพชีวิตสำหรับการศึกษาเชิงคุณลักษณะ โดยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1 แบบประเมินคุณภาพชีวิตแบบ Health – Related Quality of life (HRQOL) สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

3.1.1 แบบประเมินคุณภาพชีวิต (HRQOL) แบบเจาะจง (Specific HRQOL Questionnaire) เป็นแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาทางสุขภาพ ผลประเมินจะแสดงถึงคุณภาพชีวิตที่เป็นผลจากการรักษา แบบประเมินกลุ่มนี้มักมีข้อคำถามที่เกี่ยวกับอาการของโรค ผลการประเมินที่ได้จึงมีความไว (Sensitivity) ในการแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพชีวิตที่เป็นผลมาจากการรักษา

3.1.2 แบบประเมินคุณภาพชีวิต (HRQOL) แบบทั่วไป (Generic HRQOL Questionnaire) เป็นแบบประเมินที่ศึกษาถึงผลกระทบของโรคหรือความเจ็บป่วยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มที่ศึกษา แต่จะมีความแตกต่างในเรื่องของการประเมินในองค์ประกอบหลายด้านที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต ทำให้จุดมุ่งหมายหลักของแบบประเมินนี้ศึกษาผลกระทบของโรคหรือความเจ็บป่วยที่มีต่อองค์ประกอบย่อยที่มีการกำหนดไว้

3.2 แบบประเมินคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม (Holistic quality of life)

แบบประเมินคุณภาพชีวิตแบบองค์รวมเป็นการประเมินปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สำคัญหลายด้านของตัวบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสามารถในการทำกิจกรรม การมีส่วนร่วมทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางสังคม รวมไปถึงความเชื่อทางศาสนาจิตวิญญาณ

กรมสุขภาพจิต (2545) ดำเนินโครงการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปในการสำรวจสุขภาพจิต ได้ออกแบบเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย จัดทำเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL – BREF – THAI ใช้ในการประเมินค่าที่เป็นจิตนัย (Subjective) ในการวัดระดับของคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived Objective) และอัตวิสัย (Self-report Subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องการพึ่งพายาต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์ อื่น ๆ เป็นต้น

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเครียด หรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค เป็นต้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีคุณภาพชีวิตเพื่อนำมาเป็นกรอบศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยพิจารณาถึงความเหมาะสมในเครื่องมือการประเมินคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2545) ที่ได้มีผู้นำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการประเมินคุณภาพชีวิตเป็นจำนวนมาก (อนรรฆ อีสเฮาะ, 2562) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้การวัดระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จึงวัดคุณภาพชีวิตครอบคลุม 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ โดยได้มีนักวิชาการได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบดังนี้

1. ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ “รูปแบบ (Model)” ดังนี้

วาโร เฟ็งสวีสต์ (2553) ได้สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยพัฒนารูปแบบไว้ดังนี้ คำว่า “Model” เป็นคำภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทในการทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยใช้คำว่า รูปแบบ ต้นแบบ แบบแผน แบบจำลอง เป็นต้น สำหรับในเอกสารฉบับนี้จะใช้คำว่า “รูปแบบ” เนื่องจากเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการวิจัยและการศึกษา รัตนะ บัวสนธ์ (2554) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่าความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริงรูปแบบ ในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์โมเดล เสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่งรูปแบบในความหมายนี้ บางที่เรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่นรูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

มาลี สืบกระแสน (2552) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ มี 2 ลักษณะ คือ 1) รูปแบบจำลองของสิ่งของที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่จำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 2) รูปแบบการแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปภาพหรือการเขียนในรูปสมการคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการพหุคูณ หรือเป็นข้อความจำนวนภาพหรือแผนภูมิรูป 3 มิติ

ทิตินา แคมมณี (2552) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่ารูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไตอะแกรมหรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นรูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

เยาวตี วิบูลย์ศรี (2544) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่ารูปแบบคือวิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏ โดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิแผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทางคณิตศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราว หรือประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

ดิเรก วรณเศียร (2545) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ คือ สิ่ง que แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ต้องศึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ง่ายขึ้น โดยแสดงออกมาในรูปแบบของแผนภาพทางความคิด ภาษาหรือสัญลักษณ์และยังได้อธิบายความหมายของรูปแบบว่ารูปแบบเป็นบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้น เพื่อบรรยายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยรูปแบบไม่ใช่การบรรยายหรือการอธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่ง จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่มีข้อกำหนดตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่ต้องการอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2545) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่ารูปแบบหมายถึงโครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

อุทุมพร (ทองอุไร) จามรมาน (2541) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบหมายถึงโครงสร้างของ ความเกี่ยวข้องของหน่วยต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ดังนั้น รูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่าหนึ่งมิติหลายตัวแปร และตัวแปรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในเชิงความสัมพันธ์และเชิงเหตุและผล

Procter and Paul (1978) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ใน Longman Dictionary of Contemporary English โดยสรุปไว้ 3 ลักษณะใหญ่ คือ

1. Model หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบย่อส่วนของความจริง ซึ่งความหมายนี้ตรงกับภาษาไทย ว่า แบบจำลอง เช่น แบบจำลองของเรือดำน้ำ เป็นต้น
2. Model หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบ หรือแม่แบบในการวาดภาพศิลปะ เป็นต้น
3. Model หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์รุ่น Y เป็นต้น

Corsini an Auerbach (1996) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง ชุดความสำคัญที่

สร้างขึ้นระหว่างปรากฏการณ์ในโลกความจริง และโครงสร้างของสิ่งที่กำลังศึกษา โดยเป็นตัวแทนของปรากฏการณ์ในโลกความเป็นจริง

Good (2005) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 4 ความหมาย ดังนี้

1. เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำใหม่
2. เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนแบบ เป็นต้น
3. เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด
4. เป็นชุดของปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบ และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์ก็ได้

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง การจัดโครงสร้างความคิดหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เป็นระบบ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น แผนภาพ คำอธิบาย สัญลักษณ์หรือสมการ เพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบ มีหลายประเภทซึ่งนักการศึกษาได้อธิบายไว้ ดังนี้

Keeves (1988) ได้แบ่งกลุ่มรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ไว้ 5 ประเภท คือ

1. รูปแบบคล้าย (Analogue Models) คือ รูปแบบที่มีความสัมพันธ์กับระบบกายภาพ นับเป็นรูปแบบที่ใช้ในวิทยาศาสตร์กายภาพ ซึ่งเป็นรูปแบบที่นำไปใช้อุปมากับสิ่งอื่นได้ เช่น รูปแบบจำลองระบบสุริยะกับระยะสุริยะที่เกิดขึ้นจริง เป็นต้น
2. รูปแบบที่อธิบายความหมาย หรือให้ความหมาย (Semantic Models) คือ รูปแบบที่ใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะต่าง ๆ ของรูปแบบ โดยรูปแบบชนิดนี้ใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาภาษา มากกว่าที่จะใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาด้วยโครงสร้างทางกายภาพ
3. รูปแบบที่มีลักษณะเป็นแผนภูมิ แผนผัง (Schematic Models) เป็นรูปแบบที่แสดง ความคิดที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับโลกของความเป็นจริง ผ่านทางแผนผัง แผนภาพ เป็นต้น
4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) คือ เป็นรูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการ หรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์
5. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models) คือ เป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้น ที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุและผล มีการทดสอบสมมติฐานผลของรูปแบบ

Hersey at el. (1996) ได้กล่าวว่า รูปแบบกับทฤษฎีไม่ใช่สิ่งเดียวกันแต่มีความ สัมพันธ์ กันใน 2 ลักษณะ คือ

1. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) คือ รูปแบบที่มีการสร้างขึ้นมาจาก ประสบการณ์ ของงานวิจัย หรือทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เพื่อหาข้อสรุปที่ใช้อธิบายทำนายหรือควบคุม ปรัชญาการณของ เรื่องที่ศึกษา เมื่อมีการทดสอบรูปแบบกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้ว มีความ สอดคล้องกันกับรูปแบบนั้น ก็มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ ต่อไป ดังนั้นการสร้างรูปแบบเชิงทฤษฎี จึงเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการสร้างทฤษฎีใหม่ ๆ เท่านั้น

2. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว และเพื่อให้เข้าใจทฤษฎีนั้นได้ง่ายมากยิ่งขึ้น หรือเพื่อนำไปใช้อธิบาย ทำนายหรือควบคุม ปรัชญาการณที่ศึกษา ดังนั้น รูปแบบจึงเป็นเพียงแบบจำลองอย่างหนึ่งที่ได้มาจากการถ่ายทอดทฤษฎี สู่การปฏิบัติ

Smith (2021) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (iconic model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กาหุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (analog model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนการจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้หรือเครื่อง ฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (qualitative model) เป็นการใช้อธิบายปฏิกิริยาธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น Bertalanffy (1968) ผู้สร้างทฤษฎีระบบกล่าวว่า การมีรูปแบบข้อความนั้น แม้บางครั้งจะเข้าใจยากแต่ก็ยิ่งดีกว่าไม่มีรูปแบบเสียเลยเพราะอย่างน้อยก็เป็นแนวทางในการสร้าง รูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (mathematical model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (auantitative model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

สรุปได้ว่า รูปแบบสามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งานและวิธีการสื่อสาร ได้แก่ รูปแบบทางกายภาพ รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบทางทฤษฎีและปฏิบัติ และรูปแบบที่เน้นความ เข้าใจ ความสัมพันธ์ และเหตุผล

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

มีผู้ศึกษาวิจัยแล้วให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบหลากหลายไปตามประเด็นการศึกษา ดังจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พบมีซึ่งนักการศึกษาได้อธิบายไว้ ดังนี้

จตุพร อัครโสวรรณ และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอน แบบบูรณาการโดยการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนา การคิดวิเคราะห์และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การวัดและประเมินผล

นพพรพรรณ ญาณโกมุท (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศ ภายในตอนแนวคิดการจัดการชั้นเรียนมีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการนิเทศภายใน 4) การประเมินผล

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษา ต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง 8) การติดตาม และประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กัสนานนท์ (2550) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบได้แก่

1. ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา
2. หลักสูตร
3. การจัดการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้
5. การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา
6. การบริหารและการจัดการศึกษา
7. กลุ่มเป้าหมายและ
8. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

สมบุรณ์ ศิริสรทริธ (2547) ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีผลการศึกษาพบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา 2) หลักการและแนวคิดกำกับรูปแบบ และวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน เนื้อหาการพัฒนาวิธีการและกิจกรรมการพัฒนา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และผลที่ต้องการ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้เงื่อนไขความสำเร็จ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency approach) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management process) และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบมีองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐาน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และการประเมินผล และองค์ประกอบเพิ่มเติมที่ปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท เช่น กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร สื่อการเรียนรู้ หรือแม้แต่ปัจจัยภายนอกอย่างสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี เพื่อให้รูปแบบมีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนาหรือการสร้างรูปแบบ มีหลักการเพื่อการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

คีฟส์ (Keeves, 1988) 1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปร มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้น ก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ 3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษานั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย 4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่

วิลเลอร์ (Willer, 1986) ได้อธิบายว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (construct) รูปแบบ 2) การหาความเที่ยงตรง (validity) ของรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2545) ได้อธิบายว่า กระบวนการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยจะมีการสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมุติฐาน จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว ในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์สภาพการณ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ ในรูปแบบ

2. การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบหลังจากได้สร้างหรือพัฒนารูปแบบในขั้นต้น จำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้นถึงแม้ว่าจะพัฒนา โดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวคิด รูปแบบของคนอื่นและผลการวิจัยที่ผ่านมาหรือผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วก็ตามแต่ก็เป็นเพียงรูปแบบตามสมมุติฐาน จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองโดยนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในบางครั้งใช้คำว่า การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ

อุทัย บุญประเสริฐ (2546) ได้กล่าวถึงการพัฒนาแบบจำลองว่ามี 2 ตอน คือ การสร้างแบบจำลองและการหาความตรงของแบบจำลอง และขั้นตอนการดำเนินงานนั้นแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพระบบและสภาพแวดล้อมของระบบปัจจุบันเพื่อเป็นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจระบบปัจจุบันให้แน่ชัดให้ชัดเจน

2. การค้นหาและการระบุปัญหาและความต้องการอันจำเป็น (Needs) ของระบบปัจจุบัน คือ หาว่าควรปรับปรุง จะแก้ไข พัฒนาอะไร

3. การจัดสร้าง จัดทำแบบจำลอง ออกแบบจำลอง หรือการเสนอแบบจำลองที่เป็นทางเลือก (Alternative Model) สำหรับการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนา

4. การทดสอบความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในการปฏิบัติและการยอมรับ โดยเฉพาะของคณะผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

5. การรับต้นแบบเป็นแบบจำลองฉบับสมบูรณ์ที่เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ

5. ลักษณะของรูปแบบที่ดี

คีฟส์ (Keeves, 1988) ได้อธิบายว่า รูปแบบที่ดีที่สุดสามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยมีข้อกำหนด 4 ประการ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบหลวม ๆ (Associative Relationship)
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาตั้งนั้นนอกจาก รูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

6. การทดสอบและการประเมินรูปแบบ

การตรวจสอบรูปแบบ การสร้างรูปแบบมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ การตรวจสอบรูปแบบมีหลายวิธี ซึ่งอาจใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) และเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยผู้เชี่ยวชาญ

อุทุมพร (ทองอุไร) จามรมาน (2541) ได้กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบรูปแบบควรตรวจสอบคุณลักษณะ 2 อย่าง คือ 1) การตรวจสอบความมากน้อยของความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้อง เหตุผลระหว่างตัวแปร 2) การประเมินค่าพารามิเตอร์ของความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยสามารถประมาณค่าข้ามเวลา กลุ่มตัวอย่างหรือสถานที่ได้ (Across Time, Samples, Sites) หรืออ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปหาประชากรได้ โดยผลการตรวจสอบนำไปสู่คำตอบ 2 ข้อ คือ การสร้างรูปแบบและการปรับปรุงหรือ พัฒนารูปแบบเดิม

Eisner (1976) ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบรูปแบบในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อน มากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ คือ การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีความเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้น เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ และได้มีการนำเสนอแนวคิดการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1. การประเมินโดยแนวทางนี้ไม่ได้เน้นผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ตามรูปแบบการประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal - Based Model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินแบบตอบสนอง (Responsive Model) หรือกระบวนการตัดสินใจ (Decision Making Model) อยางใดอย่างหนึ่ง แต่การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจะเป็นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะในประเด็นที่จะนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะมีการ

ผสมผสานปัจจัยในการพิจารณาต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่ต้องการที่จะประเมินโดยที่มีการพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art Criticism) มีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินที่แท้จริงต่อมาได้นำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ทางการศึกษาระดับสูงในวงการอุดมศึกษามากขึ้นใน โดยเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ ผู้เล่นในเรื่องนั้นจริง ๆ มาเป็นผู้ประเมินจึงจะทราบและเข้าใจลึกซึ้งจริง ๆ

3. เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดีทั้งมาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒิเอง

4. เป็นรูปแบบที่ให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน โดยนับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

เบญจพร แก้วมีศรี (2545) ได้มีการรวบรวมการทดสอบรูปแบบไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. แบบทดสอบด้วยการประเมินเพื่อพัฒนาบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบซึ่งจัดได้ 4 หมวดดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) การประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) การประเมินการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Properties Standard) การประเมินความเหมาะสมทางด้านกฎหมายศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) การประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อจำกัดของสภาพการณ์ต่าง ๆ

วิลเลอร์ (Willer, 1986) ได้อธิบายว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (construct) รูปแบบ 2) การหาความเที่ยงตรง (validity) ของรูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2545) ได้อธิบายว่า กระบวนการวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้นแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. รูปแบบตามสมมุติฐาน จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว ในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพการณ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ

2. การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบหลังจากได้สร้างหรือพัฒนารูปแบบในขั้นต้น จำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้น ถึงแม้ว่าจะพัฒนา โดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวคิด รูปแบบของคนอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา หรือผ่านการกลั่นกรอง จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมุติฐาน จึงจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล ในสถานการณ์จริง หรือทำการทดลองโดยนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบว่ามีความเหมาะสม หรือไม่ ซึ่งในบางครั้งใช้คำว่า การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ

แนวคิด ทฤษฎี การสนทนากลุ่ม

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีการสนทนากลุ่มดังนี้

1. ความหมายและลักษณะของการสนทนากลุ่ม

เก็จกน ก เอื้อวงศ์ (2562) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้รับความนิยมซึ่งเน้นการสนทนา ถกเถียงอภิปรายของบุคคลที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง องค์ประกอบสำคัญ คือ ประเด็นหรือแนวคำถามในการสนทนาที่มีความชัดเจนและการเรียงเรียงลำดับเป็นอย่างดีซึ่งต้องมีคำถามนำ คำถามหลัก และคำถามเพื่อการสรุป ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่ต้องมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่สนทนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสนทนากลุ่มเป็นการรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากการนั่งสนทนากับผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เป็นกลุ่ม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มจะได้อาจมาจากการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่นักวิจัยกำหนดซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากที่สุด โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ถามคำถามตามประเด็นการวิจัยให้กลุ่มตอบ ซึ่งทำให้คนในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่น ๆ และจะให้คำตอบเพิ่มเติมที่อาจเป็นคำตอบที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ (เก็จกน ก เอื้อวงศ์ และ พิเชิต ฤทธิจรรุญ, 2556)

Kureger (2008, อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นการสัมภาษณ์หรือการสนทนาของบุคคลที่มีความรู้มีประสบการณ์ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

Patton (2002, อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2562) ได้กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะได้ฟังคำตอบของคนอื่นในกลุ่ม และในขณะเดียวกันก็อาจให้ข้อมูลของตนเพิ่มเติมในสวนที่เป็นคำตอบที่ตนต้องการนำเสนอ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มอาจไม่เห็นด้วยกับความเห็นของเพื่อนสมาชิกก็ได้ ทั้งนี้เพราะการสนทนากลุ่มไม่ต้องการความคิดเห็นหรือคำตอบที่เป็นเอกฉันท์ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพสูงโดยที่ผู้เข้าร่วมกลุ่ม 1 คน อาจเสนอความเห็นในมุมมองของตนภายในกลุ่มที่อาจมีความเห็นแตกต่างซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในบริบททางสังคมที่แท้จริง

ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2559) การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยทำง่าย และสามารถใช้ได้กับประเด็นปัญหาที่มีความขัดแย้งกัน (Controversial) และเปราะบางไวต่อความรู้สึก (Sensitive) เพราะมีความยืดหยุ่นและสามารถสืบค้นข้อมูลเชิงลึกได้ดีและผู้สนทนากลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ซึ่งการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยทางประชากรและพฤติกรรมสุขภาพ การพัฒนาชุมชน การประเมินการพัฒนางานองค์กร ส่วนมากจะเลือกประเด็นที่เกี่ยวกับสาธารณสุขต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่มเป็นกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม ผ่านผู้ดำเนินรายการ และให้ความสำคัญกับความหลากหลายของมุมมอง ไม่จำเป็นต้องมีความเห็นตรงกันทั้งหมด ข้อมูลที่ได้จึงมีความลึกซึ้งและสะท้อนบริบทจริงทางสังคม

2. ประเภทของการสนทนากลุ่ม

Morgan (2002, อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2562) ได้กล่าวถึงประเภทของการสนทนากลุ่มโดยจำแนกประเภทอย่างกว้าง ๆ ไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) การสนทนากลุ่มที่มีโครงสร้าง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้มากในการวิจัยการตลาด ที่จะมีโครงสร้างของคำถามชัดเจนเฉพาะเจาะจง และ 2) การสนทนากลุ่มที่ไม่เคร่งครัด ไม่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอนตายตัว ส่วนใหญ่ใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี

ในปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้การสนทนากลุ่มในงานวิจัยเชิงคุณภาพมากมาย ซึ่งทำให้มีการจำแนกประเภทและลักษณะการใช้การสนทนากลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยว (Single Focus Group) เป็นการจัดสนทนากลุ่ม

เป็นการอภิปรายเชิงโต้ตอบในประเด็นที่กำหนดของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งหมด และคณะผู้อำนวยความสะดวกเป็นกลุ่มเดี่ยว ในที่เดียว การสนทนากลุ่มประเภทนี้เป็นที่นิยมใช้มากที่สุด

และถือเป็นลักษณะแบบดั้งเดิม การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยวมีการใช้กันอย่างแพร่หลายโดยนักวิจัย และผู้ปฏิบัติงานในสาขาวิชาต่าง ๆ

2. การสนทนากลุ่มแบบสองทาง (Two-way Focus Group) เป็นรูปแบบการสนทนากลุ่มโดยใช้กลุ่มสองกลุ่มโดยกลุ่มหนึ่งจะอภิปรายแลกเปลี่ยนกันในประเด็นที่กำหนด ในขณะที่อีกกลุ่มจะเป็นผู้สังเกตการสนทนาของกลุ่มแรก โดยปกติแล้วการสนทนากลุ่มแบบนี้จะดำเนินการดำเนินหลังกระจกแบบทางเดียว กลุ่มผู้สังเกตการณ์และผู้ดำเนินการกลุ่มสามารถสังเกตและจดบันทึกการโต้ตอบและการอภิปรายกลุ่มแรกได้โดยอีกกลุ่มจะมองไม่เห็นการมีโอกาสดูและสังเกตการโต้ตอบในการสนทนาของอีกกลุ่ม จะช่วยให้กลุ่มที่สองได้ข้อสรุปที่แตกต่างได้ การดำเนินการสนทนากลุ่มแบบสองทางนี้ ต้องคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมในคน เนื่องจากการสังเกตแบบปกปิดไม่ให้อีกกลุ่มหนึ่งเห็นนักวิจัยจึงควรเสนอขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในคน และจัดทำเอกสารการให้การยินยอม (Consent Form) จากกลุ่มที่ผู้สังเกตด้วย

3. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่ม 2 คน (Dual Moderator Focus Group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มโดยให้มีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 คนที่ทำงานร่วมกันในกลุ่ม โดยแต่ละคนจะมีบทบาทที่แตกต่างกัน การแบ่งบทบาทจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินการกลุ่มจะมีความราบรื่นและเก็บประเด็นสำคัญได้ทั้งหมด

4. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่ม 2 คนมีประเด็นโต้แย้งกัน (Duelling Moderator Focus Group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มโดยให้มีผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 คน ซึ่งถูกกำหนดบทบาทให้มีความเห็นโต้แย้งกันในประเด็นที่สนทนา การดำเนินการเช่นนี้จะช่วยให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลและได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

5. การสนทนากลุ่มแบบผู้ดำเนินการกลุ่มมาจากผู้เข้าร่วมกลุ่ม (Respondent Moderator Focus Group) การสนทนากลุ่มนี้จะมีการรับสมัครสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนาขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินการกลุ่มชั่วคราว การให้สมาชิกมาในกลุ่มจะทำให้เกิดกระบวนการของกลุ่มที่จะส่งผลต่อการให้คำตอบซึ่งจะช่วยให้มีโอกาสได้คำตอบที่หลากหลาย และเป็นคำตอบที่แท้จริงมากขึ้น

6. การสนทนากลุ่มแบบกลุ่มขนาดเล็ก (Mini Focus Group) นักวิจัยมักจะเผชิญกับสถานการณ์ที่มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมที่มีศักยภาพจำนวนน้อยและยากที่จะเข้าถึง แต่การออกแบบการวิจัยจำเป็นต้องมีการสนทนากลุ่มในประเด็นนี้ ภายใต้อาณัติเช่นนี้นักวิจัยสามารถประชุมกลุ่มเล็ก ๆ ระหว่างสองถึงห้าคน กลุ่มดังกล่าวมักประกอบด้วยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีความรอบรู้ในเรื่องนั้น

7. การสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Groups) ไม่ได้เป็นการสนทนากลุ่มที่แตกต่างจากแบบเดิม ๆ เพียงแต่มีการนำอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ในการสนทนาแบบเดิม เป็นการประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้การประชุมทางโทรศัพท์ (Conference Calling) การใช้ห้องสนทนา (Chat Rooms) และการสื่อสารแบบออนไลน์อื่น ๆ การสนทนากลุ่มแบบนี้จะมีความ

ทันสมัย และมีชีวิตชีวาว่าการสนทนาแบบกลุ่มแบบเผชิญหน้าได้ แต่อย่างไรก็ตามแนวทางนี้จะใช้ได้เฉพาะผู้ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเท่านั้น และอาจมีปัญหาทางเทคนิคเกิดขึ้นได้ขณะสนทนาได้แก่ ปัญหาการเชื่อมต่อของสัญญาณ

สรุปได้ว่าการสนทนากลุ่มมีหลายรูปแบบ ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ ซึ่งสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้ให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ และข้อจำกัดของการวิจัย โดยทุกรูปแบบมีจุดเด่นที่ช่วยให้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมีประสิทธิภาพและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. ขั้นตอนการเตรียมการจัดสนทนากลุ่ม

3.1 การกำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา เมื่อผู้วิจัยกำหนดเรื่องที่จะศึกษาวิจัยแล้ว จะต้องกำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือตัวแปรที่จะต้องทำความเข้าใจ รวมทั้งศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือบริบทที่ต้องการศึกษา เพื่อนำมาสร้างแนวคำถามหรือกรอบคำถามในการ สนทนากลุ่ม โดยนำคำถามที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นประเด็นย่อย ๆ จัดลำดับไว้ ประเด็นคำถามที่เหมาะสม ควรอยู่ระหว่าง 3-6 ประเด็น

3.2 กำหนดและคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา หรือผู้ให้ ข้อมูล จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์

3.3 หรือมีข้อมูลในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ และยังต้องมีคุณสมบัติสำคัญ ๆ ที่คล้ายคลึงกัน (Homogenous Group) เพื่อช่วยให้ผู้ร่วมสนทนา รู้สึกสะดวกใจในการสนทนา และกลุ่มสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ขนาดของกลุ่มควรมีจำนวน 7-8 คน ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มที่สามารถอภิปรายตอบโต้กันดีที่สุด เป็นขนาดของกลุ่มที่ช่วยทำให้การสนทนาที่มีลักษณะเปิดกว้างเหมาะสมในการจัดประเด็นซักถาม ซึ่งหากกลุ่มใหญ่เกินไปจะทำให้การควบคุมกลุ่มเป็นไปได้ยาก หรือกลุ่มเล็กเกินไปก็อาจมีบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความเห็นของกลุ่มได้ การกำหนดบุคลากรในการสนทนากลุ่ม ควรประกอบด้วย

1) ผู้ดำเนินการ (Moderator) เป็นผู้นำการสนทนาให้เป็นไปตามประเด็นหรือแนวคำถามที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ลึกซึ้ง และตรงประเด็น ผู้ดำเนินการจะต้องรู้และมีความเข้าใจในประเด็นปัญหาวิจัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวิธีการควบคุมประเด็นในการสนทนา ดังนั้น การที่นักวิจัยสามารถเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้เองก็จะทำให้ดำเนินการได้ตรงประเด็นและค้นหาข้อมูลได้ลึกซึ้ง แต่หากนักวิจัยไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเองอาจเลือกผู้ดำเนินการที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มและต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นวิจัยอย่างชัดเจน

2) ผู้จดบันทึกคำสนทนา (Note Taker) เป็นผู้จดบันทึกการสนทนา โดยจดทุกคำพูดและจดอากัปกริยาท่าทางของผู้ร่วมสนทนา รวมทั้งเขียนผังการนั่งของสมาชิกให้ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

3) เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป เป็นผู้คอยดูแลอำนวยความสะดวก บริการน้ำดื่ม ขนม บันทึกลับ และดูแลไม่ให้มีการรบกวนสมาชิกในกลุ่ม

4) การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง ซึ่งได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง โดยจะต้อง บันทึกเสียงไว้ตลอดการสนทนา การบันทึกเสียงจะช่วยเก็บข้อมูลรายละเอียดของการสนทนา คำตอบ ที่เกิดจากการถกเถียงและแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา

5) การกำหนดสถานที่จัดสนทนากลุ่ม ควรเป็นสถานที่ที่สมาชิกทุกคนรู้จัก เจียบ ไม่มีเสียงรบกวน อากาศถ่ายเทได้สะดวกและไม่ถูกรบกวนจากสิ่งต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบกับการสนทนา กลุ่มและข้อมูลที่จะได้รับจากผู้เข้าร่วมสนทนา

6) การจัดเตรียมของกำนัลหรือของที่ระลึกให้แก่ผู้เข้าร่วมสนทนาเป็นการแสดงความขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนาที่เสียสละเวลามาร่วมสนทนากลุ่มและเพื่อเป็นของที่ระลึก คำตอบแทน และคำพาดพิงสำหรับผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียเวลา แต่ในกรณี สนทนากลุ่มในชุมชนและเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือการพัฒนาชุมชนนักวิจัยหลายคนอาจเลือก การให้ของที่ระลึกมากกว่าการให้เป็นคำตอบแทน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและการพิจารณาความ เหมาะสมของนักวิจัยด้วย

7) การกำหนดระยะเวลาในการสนทนากลุ่ม ระยะเวลาในการสนทนากลุ่มควรใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สมาชิกจะไม่เหนื่อยล้าเกินไป ลักษณะของกลุ่มแต่ละกลุ่มซึ่ง อาจมีความแตกต่างกันทั้งในด้านอายุ ประสบการณ์หรือประเด็นที่สนทนาหรือผู้เข้าร่วมกลุ่มที่มีความ พร้อมแตกต่างกัน

4. แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม

แนวคำถามหรือประเด็นในการสนทนากลุ่มเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ สนทนากลุ่ม นักวิจัยจำเป็นต้องกำหนดแนวคำถามที่มีความเหมาะสมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การ วิจัยหรือคำตอบที่ผู้วิจัยต้องการ โดยแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ควรประกอบด้วยคำถามใน 3 ลักษณะ คือ คำถามนำ คำถามหลัก ซึ่งเป็นคำถามที่มุ่งตอบคำถามการวิจัยและคำถามเพื่อสรุปคำถาม ทั้ง 3 ลักษณะนี้มีรายละเอียด ดังนี้

คำถามนำ เป็นคำถามที่จะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเข้าสู่ประเด็นการสนทนา เป็น คำถามเปิดกว้าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมสนทนา รู้สึกสบาย ๆ ในช่วงเริ่มต้นสนทนา โดยส่วนใหญ่จะไป นำไปสู่ประเด็นการวิจัยที่ต้องการคำตอบโดยตรง

คำถามหลัก เป็นคำถามที่สอดคล้องกับคำถามการวิจัย อาจประกอบด้วยคำถามหลัก (Main Questions) และคำถามรอง (Sub Questions) ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เป็นรายละเอียด ที่ต้องการขยายคำถามหลักเพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น รวมทั้งคำถามที่จะใช้

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ขยายความหรือบอกเล่าบางสิ่งบางอย่างที่มักไม่เปิดเผยง่าย ๆ เป็นคำถามแบบตะล่อมกลุ่ม (Probe Questions)

คำถามเพื่อการสรุป เป็นคำถามที่ผู้วิจัยใช้เพื่อตรวจสอบว่า มีประเด็นที่ผู้ร่วมสนทนา กลุ่มอาจยังไม่มีโอกาสได้กล่าวถึง หรืออยากเติมเต็มข้อมูลที่มีความสำคัญในการสนทนากลุ่ม

สรุปได้ว่า แนวคำถามในการสนทนากลุ่มควรออกแบบอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากคำถามนำเพื่อสร้างความคุ้นเคย ตามด้วยคำถามหลักที่เจาะจงตรงวัตถุประสงค์ และปิดท้ายด้วยคำถามเพื่อสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละกลุ่มการสนทนา

5. การดำเนินการสนทนากลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการสนทนากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการ ดังนี้ (เก็จกนก เอื้อวงศ์ และพิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556)

5.1 ระยะเวลาเริ่มการสนทนากลุ่มผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มควรมีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เช่น อายุ อาชีพ ลักษณะงาน การศึกษา หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสนทนากลุ่ม

5.2 ระหว่างการสนทนากลุ่ม

1) ผู้ดำเนินการต้องเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพทั้งระหว่างผู้ดำเนินการกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มด้วยกันเอง เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ใกล้ชิดเป็นกันเอง โดยขอให้สมาชิกได้แนะนำตนเองซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนา รู้จักกันเองและผู้ดำเนินการจะได้มีข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนาเพิ่มเติม

2) ผู้ดำเนินการอธิบายวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการสนทนากลุ่ม ตลอดจนกระบวนการและวิธีที่จะดำเนินการสนทนากลุ่ม การรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล สิทธิของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม และสอบถามความสมัครใจในการร่วมสนทนา

3) การร่วมกันกำหนดและปฏิบัติตามกติกาในการสนทนา เช่น การพูดทีละคน การแสดงความคิดเห็นได้แม้จะมีความเห็นที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ

4) การขออนุญาตบันทึกเทปรหว่างการสนทนากลุ่มจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

5) การเริ่มต้นการสนทนาด้วยคำถามนำ ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นคำถามย่อยก่อนเข้าสู่ การสนทนา (Small Talk) เป็นประเด็นการสนทนาในเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่จะนำผู้เข้าร่วมสนทนาเข้าสู่เรื่องราวที่จะสนทนา ควรเป็นคำถามที่ไม่ทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนา รู้สึกอึดอัด เป็นการสร้างความคุ้นเคย แต่ควรเป็นประเด็นซึ่งสามารถจะเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นหลักได้

6) เมื่อเข้าสู่ประเด็นหลัก ผู้ดำเนินการจะขอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มอภิปรายอย่างอิสระเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา โดยผู้ดำเนินการใช้คำถามที่เตรียมไว้ ทั้งคำถามหลัก คำถามรองและคำถามตะล่อมกลุ่ม (Probe Questions) ซึ่งอาจใช้คำพูด การถามเพื่อ

แสดง ความอยากรู้ในเรื่องที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนำเสนอ ทั้งนี้ผู้ดำเนินการอาจใช้กลยุทธ์การเอื้ออำนวย กลุ่มที่หลากหลาย เช่น การกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้พูดคุยกันเองซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการพูด กับผู้ดำเนินการกลุ่มเท่านั้น การให้กำลังใจบุคคลที่เขินอายหรือไม่กล้าพูด และพยายามลดบทบาทของ ผู้ที่ครอบงำกลุ่มโดยการชี้ทั้งคำพูดและภาษาท่าทาง โดยอาจดำเนินการดังนี้ เปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่น ๆ พูดหรือเข้าไปแทรกแซงอย่างสุภาพหรือหาโอกาสที่จะหยุดและให้คำแนะนำว่าประเด็น ดังกล่าวจะคุยกันในรายละเอียดในช่วงหน้า รวมทั้งการแสดง ความสนใจในสิ่งที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูด เพื่อเป็นการสนับสนุนพฤติกรรมและให้การเสริมแรง สมาชิกคนอื่น ๆ ในกรณีการใช้คำถามแบบเจาะลึก ควรทำโดยไม่เป็นการชี้หน้าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่ม

7) บางครั้งอาจเกิดความขัดแย้ง ผู้ดำเนินการต้องมีวิธีการและสามารถจัดการกับความขัดแย้งในกลุ่มควบคุมหรือตัดประเด็นที่คาดว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้งและให้โอกาสแก่สมาชิกที่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น โดยต้องแสดงความเป็นกลางในประเด็นที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นแตกต่างกัน หรือมีความขัดแย้งกัน

8) ผู้ดำเนินการไม่แสดงตัวว่าเป็นผู้รู้ดีในประเด็นที่สนทนาและไม่เข้าไปแก้ไขความรู้ความเข้าใจของสมาชิก หากสมาชิกขอให้แสดงความคิดเห็น ควรหลีกเลี่ยงการเสนอความเห็นอย่างสุภาพ

9) ผู้ดำเนินการควรใช้การตั้งประเด็นเพื่อให้เกิดการโต้เถียง อภิปรายเพื่อให้เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ประเด็นคำถามที่ใช้อาจมีการปรับประเด็นหรือการจัดลำดับของหัวข้อใหม่ได้

5.3 ระยะเวลาจบการสนทนากลุ่ม

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มใช้คำถามเพื่อการสรุปการสนทนาและกล่าวขอบคุณในความร่วมมือของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน มีการมอบของที่ระลึกและขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมสนทนาอีกครั้ง หากผู้วิจัยพิจารณาว่าจำเป็นต้องมีการนัดหมายเพิ่มเติม

สรุปได้ว่า การจัดการสนทนากลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพต้องมีการวางแผนล่วงหน้า สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม และการสรุปอย่างชัดเจนและให้เกียรติผู้เข้าร่วมทุกคน และผู้ดำเนินการที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวและมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำดำเนินการ

แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

บุคคลซึ่งมีจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรในชีวิตประจำวันรวมถึงเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์พฤติกรรม สติปัญญา และการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด และยังรวมถึงการมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประกาศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นคำนิยามของคนพิการตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ตามมาตรา 4 (สายทิพย์ ปิ่นเจริญ, 2558) โดยบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจัดอยู่ในประเภทของคนพิการประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากความผิดปกติหรือบกพร่องทางด้านการมองเห็น ด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ด้านจิตใจหรือพฤติกรรม ด้านสติปัญญา และด้านการเรียนรู้

ตารางที่ 4 จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกตามภูมิภาค ประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง และภาค ตะวันออก	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้	ภาคเหนือ	รวม
ทางการ เคลื่อนไหวหรือ ทางร่างกาย	43,834	236,826	416,660	133,857	262,924	1,094,101
ทางการได้ยินหรือ สื่อความหมาย	20,372	78,514	157,087	51,077	94,268	401,318
ทางการเห็น	4,854	27,987	101,820	170,076	32,974	184,711
ทางจิตใจหรือ พฤติกรรม	9,705	32,391	72,326	21,883	30,896	167,201
ทางสติปัญญา	7,715	32,807	54,582	20,350	30,654	146,108
พิการมากกว่า 1 ประเภท	10,251	34,400	36,372	21,972	21,138	124,133
ออทิสติก	3,489	6,447	3,923	2,307	3,192	19,358
ทางการเรียนรู้	1,527	3,703	4,103	2,467	2,972	14,772
ข้อมูลรอการ ยืนยัน	131	559	587	430	110	1,817
รวม	101,878	453,634	847,460	271,419	479,128	2,153,519

ที่มา: (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565)

1. ความหมายบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

อมร พงษ์สว่าง และ สิทธิพร สุนทร (2564) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หมายถึง ผู้ที่สูญเสียสมรรถภาพทางการได้ยินเนื่องจากอวัยวะการได้ยิน ทำให้มีผลกระทบต่อบุคคลนั้น ๆ

เกยูร วงศ์ก้อม (2553) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจจะเป็นคนหูตึงหรือหูหนวก ซึ่งความบกพร่องสามารถรู้ได้จากการวัดการได้ยินด้วยเสียงบริสุทธิ์ที่ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 รอบต่อวินาที (เฮิรตซ์) ได้ค่าเฉลี่ยความไว ณ ระดับที่น้อยที่สุดในหูข้างที่ดีกว่า โดยวัดจากเสียงที่ความถี่ทั้งสามเป็นค่าระหว่าง 26-90 เดซิเบล สามารถใส่เครื่องช่วยฟังและรับฟังเสียงให้ชัดเจนขึ้นได้ เรียกว่า คนหูตึง และถ้าหากมีค่า 90 เดซิเบลขึ้นไปเรียกว่า หูหนวก

ดังนั้น บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางกรการได้ยิน และในการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้ หรือฟังผู้อื่นพูดแล้วไม่เข้าใจ เป็นต้น

2. ลักษณะของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. หูตึง (Hard of hearing) หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกรการได้ยิน เมื่อทำการวัดการได้ยินที่ความถี่ 500, 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่จะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียงตั้งแต่ 40 จนถึง 90 เดซิเบล ซึ่งระดับของความสามารถทางการได้ยินระดับหูตึงเล็กน้อย เริ่มได้ยินเสียงที่ระดับ 26-40 เดซิเบล ระดับหูตึงปานกลาง เริ่มได้ยินเสียงที่ระดับ 41-55 เดซิเบล 1.3 หูตึงมาก เริ่มได้ยินเสียงที่ระดับ 56-70 เดซิเบล และระดับหูตึงรุนแรง เริ่มได้ยินเสียงที่ระดับ 71-90 เดซิเบล

2. หูหนวก (Deafness) หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกรการได้ยิน เมื่อทำการวัดการได้ยินที่ความถี่ 500, 1000 และ 2000 เฮิรตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่จะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียงตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดประเภทของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทาง การได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟังซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2. คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทาง การได้ยินโดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟังซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

สภาพการได้ยินทางหูเมื่อวัดการได้ยินด้วยเสียงบริสุทธิ์ที่ความถี่ 500 1,000 และ 2,000 รอบต่อวินาที (เฮิรตซ์) ได้ค่าเฉลี่ยความไว ณ ระดับที่น้อยที่สุดในหูข้างที่ดีกว่า โดยวัดจากเสียงที่ความถี่ทั้งสามเป็นค่าระหว่าง 26 - 90 เดซิเบล และ 90 เดซิเบลขึ้นไป ค่าที่วัดได้สามารถแบ่งระดับความบกพร่องทางการได้ยินหรือสูญเสียการได้ยินออกเป็น 2 ประเภท คือ หูหนวก หมายถึง ความบกพร่องทางการได้ยินหรือสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป และ หูตึง หมายถึง ความบกพร่องทางการได้ยินหรือสูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 26 - 90 เดซิเบลซึ่งการสูญเสียการได้ยินมีผลต่อความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในการเข้าใจคำพูดดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงระดับการได้ยิน

ระดับการได้ยิน	ค่าเฉลี่ยระดับเริ่มได้ยินเสียงบริสุทธิ์ ความถี่ 500, 1,000, 2,000 เฮิรตซ์ (เดซิเบล) ในหูข้างที่ดีกว่า	ความสามารถในการเข้าใจ
ปกติ	ไม่เกิน 25 เดซิเบล	ได้ยินเสียงพูด เสียงกระซิบเบา ๆ ไม่ลำบากในการรับฟังเสียงพูด
หูตึงเล็กน้อย	26 - 40 เดซิเบล	ไม่ได้ยินเสียงพูดเบา ๆ แต่ได้ยินเสียงพูดปกติ
หูตึงปานกลาง	41 - 50 เดซิเบล	ไม่ได้ยินเสียงพูดปกติต้องพูดดังกว่าปกติ จึงจะได้ยิน
หูตึงมาก	51 - 70 เดซิเบล	พูดเสียงดังแล้วแต่ยังไม่ได้ยิน

ระดับการได้ยิน	ค่าเฉลี่ยระดับเริ่มได้ยินเสียงบริสุทธิ์ ความถี่ 500, 1,000, 2,000 เฮิรตซ์ (เดซิเบล) ในหูข้างที่ตึกกว่า	ความสามารถในการเข้าใจ
หูตึงรุนแรง	71 - 90 เดซิเบล	ต้องตะโกน หรือใช้เครื่องขยายเสียง จึงได้ยินแต่ได้ยินไม่ชัด
หูหนวก	91 เดซิเบลขึ้นไป	ตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงแล้ว ยังไม่ได้ยินและไม่เข้าใจความหมาย

ที่มา: ดัดแปลงจาก เดวิส (1964, อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม, 2544) ศรียา นิยมธรรม, 2544)

3. สาเหตุของความบกพร่องทางการได้ยิน

เกยูร วงศ์ก้อม (2553) ความบกพร่องทางการได้ยินสามารถเกิดได้จากสาเหตุ ดังนี้

1. พันธุกรรม โดยพ่อหรือแม่หรือบรรพบุรุษเป็นคนหูหนวก ทำให้ยีน (Gene) ถ่ายทอดไปยังลูกหรือหลานได้
2. ก่อนคลอด โดยเฉพาะในช่วงสามเดือนแรกของการตั้งครรภ์ มีสาเหตุมาจาก
  - 2.1 ได้รับเชื้อต่าง ๆ เช่น หัดเยอรมัน ซิฟิลิส เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากไวรัส ไข้หวัดใหญ่ ฝัดดาษ เป็นต้น
  - 2.2 การรับประทานยาปฏิชีวนะ (Antibiotic) ยาทาลิโดไมด์ (Thalidomide) ยาควินิน (Quinine) เป็นต้น
  - 2.3 ได้รับรังสี เช่น รังสีเอ็กซเรย์ เป็นต้น
3. ขณะคลอด มีสาเหตุมาจาก
  - 3.1 สมองขาดออกซิเจน เนื่องจากเด็กคลอดก่อนหรือหลังกำหนด
  - 3.2 สมองได้รับความกระทบกระเทือนจากการใช้เครื่องมือช่วยคลอด เนื่องจากท่าคลอดที่ผิดปกติหรือการปวดครรภ์นานเกินไป
4. หลังคลอด มีสาเหตุมาจาก
  - 4.1 ได้รับอุบัติเหตุ
  - 4.2 ได้ยินเสียงดังมาก ๆ และเป็นเวลานาน
  - 4.3 เป็นไข้สูงมีอาการชัก และ/หรือได้รับยาที่มีตัวยารุนแรง
  - 4.4 สภาพการเสื่อมของหูในผู้สูงอายุ

4. การสื่อสารของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

การสื่อสารของมนุษย์มีภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายในการสื่อสารดังนั้น ภาษาจึงรวมเอาวิธีการทุก ๆ อย่างที่ใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อสารความหมาย หรือ เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นทั้งมวล ภาษา จึงหมายรวมทั้งการพูด การเขียน การท่าทางประกอบ การใช้ภาษาใบ้ การแสดงสีหน้า การแสดงออกทางศิลปะ เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นนามธรรมต่อกัน

โดยสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย กล่าวได้ว่าเป็น ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเป็นอุปสรรคในการรับรู้และพัฒนาภาษา เด็กหูหนวกจึงต้องอาศัยประสาทสัมผัสทางตาแทนประสาทสัมผัสทางการฟัง ทักษะในการอ่าน ทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถเรียนรู้และเข้าใจความหมายทางภาษาการเรียนรู้ ดังนี้

1. การอ่านภาษามือ เป็นการอ่านที่ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะต้องใช้สายตาสังเกตกิริยาท่าทางของผู้สื่อความหมาย รวมไปถึงการอ่านการสะกดนิ้วมือตามตัวอักษร ภาษาเขียน

2. การอ่านภาษาพูดหรือการอ่านริมฝีปาก เป็นการที่ใช้สายตาสังเกตการเคลื่อนไหวของริมฝีปากของผู้พูด เพื่อแปลความหมาย การอ่านริมฝีปากนี้ต้องได้รับการฝึกฝนพิเศษจึงจะอ่านได้ในการอ่านภาษาพูด บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจะต้องพยายามแยกความแตกต่างของรูปการเคลื่อนไหวริมฝีปาก ทั้งยังต้องได้รับการสอนการออกเสียงพูด การเรียนการอ่านภาษาพูดและการฝึกการพูดจะใช้ได้ดีกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่สูญเสียการได้ยินในรายที่สามารถใช้เครื่องช่วยฟัง

3. การอ่านภาษาเขียนหรืออ่านหนังสือ บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจะได้รับการสอนให้อ่านภาษาเขียน และเขียนภาษาเขียนเพราะเป็นหนทางเดียวที่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายจะสื่อสารกับคนปกติได้เป็นอย่างดีมากกว่าภาษามือ เนื่องจากคนปกติส่วนมากจะไม่เข้าใจภาษามือที่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายใช้ และการอ่านภาษาเขียนยังเป็นหนทางเพื่อการศึกษาหาความรู้ ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาของเด็กหูหนวก หรือการทราบข่าวสารจากคนปกติ

5. สิทธิต่าง ๆ ของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

สิทธิของคนพิการในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา 20 กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ (สุกานดา ปัญญาโณม, 2553) ดังต่อไปนี้

1. การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น
2. การศึกษาตามกฎหมาย หรือแผนการศึกษาตามความเหมาะสมในสถานศึกษา เฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบโดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม
3. การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ
4. การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านการเมืองอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกัน ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ
5. การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการ อันเป็นสาธารณะ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรือการช่วยเหลือทางกฎหมาย และการจัดหาทุนความว่าต่างแก่ต่างคดี
6. ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ
7. บริการล่ามภาษามือ
8. สิทธินำสัตว์นำทาง อุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวเข้าไปในยานพาหนะหรือเข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์เครื่องมืออุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว
9. การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ
10. การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อให้คนพิการสามารถอยู่อาศัยในบ้านของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามประเภทของความพิการ

บริบทพื้นที่สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

1. สถานที่ตั้ง

สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ที่ตั้งอยู่ซอย 43 ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260 (กรุงเทพมหานครเมืองแห่งกีฬา, 2564)

2. การเดินทาง

การเดินทางไปยังสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนสามารถเดินทางได้ทั้งรถขนส่งสาธารณะด้วยรถไฟฟ้าบีทีเอส สามารถลงที่สถานีอุดมสุข ซึ่งจะมีรถประจำทางวิ่งผ่านสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนหลายสาย จุดสังเกตของสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนคืออยู่บริเวณใกล้เคียงกับสวนหลวง ร. 9

3. ขนาดพื้นที่ของสวนสาธารณะ

พื้นที่ภายในสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีเนื้อที่ 644 ไร่

4. ประวัติสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนสร้างขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2539 เป็นโครงการแก้มลิงตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 และพัฒนาเป็นลักษณะอ่างเก็บน้ำ จนในปัจจุบันกลายเป็นศูนย์ฝึกกีฬาทางน้ำครบวงจรของกรุงเทพมหานครที่มีชื่อเสียงสำหรับบรรดาเหล่านักกีฬาและประชาชนทั่วไป

5. การให้บริการสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนกลายเป็นศูนย์ฝึกกีฬาทางน้ำแบบครบวงจรของกรุงเทพมหานคร เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกรรเชียงบก กีฬา วินเซิร์ฟ เรือ 5 ฝ้าย และเรือแคนู เป็นต้น นอกจากนี้บริเวณรอบ ๆ อ่างเก็บน้ำประชาชนทั่วไปสามารถมาเดินพักผ่อนชมวิวยุทธมณฑล วิ่งออกกำลังกาย และปั่นจักรยาน ด้วยทัศนียภาพของสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนที่มีความร่มรื่น สวยงาม จึงเป็นที่นิยมของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีกิจกรรมให้ทำหลากหลายสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เปิดให้บริการ เวลา 8.30 – 19.30 น. สำหรับประชาชนที่สนใจพายเรือเปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 10.00 – 18.00 น. โดยคุณสมบุรณ์ หอมมาน ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และท่องเที่ยวให้สัมภาษณ์ในรายการ Bangkok Sports City เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนไว้ว่า

“คือเดิมทีเดียวบึงตรงนี้เป็นบึงรับน้ำภายใต้โครงการพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพฯ ฝั่งตะวันออก หากไม่มีบึงรับน้ำทางฝั่งประเวศ สวนหลวง น้ำจะท่วมขัง ซึ่งในเมื่อทำเป็นบึงรับน้ำขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานครเล็งเห็นว่าพื้นที่ตรงนี้สวยงาม จึงพัฒนาเป็นศูนย์กีฬา

บึงหนองบอน จะมีเรือใบ เรือคายัค จักรยาน (จะเป็นที่นิยมมาก) โดยนโยบายของท่านผู้ว่า กรุงเทพมหานคร พลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง ท่านเน้นในเรื่องของการที่ให้ประชาชนได้มาออกกำลังกาย ได้มาพักผ่อนหย่อนใจ และเร็ว ๆ นี้จะมีศูนย์ฟิตเนสมาตรฐาน นอกจากนี้มีโครงการสร้างสระว่ายน้ำสำหรับผู้ขึ้นชอบการว่ายน้ำ”

สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนให้ความสำคัญในการให้ความรู้เรื่องกีฬาทางน้ำ กล่าวคือมีวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่ผู้ที่มาใช้บริการกีฬาทางน้ำในแต่ละประเภทกีฬา เรื่องความปลอดภัยโดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และอุปกรณ์ป้องกัน เช่น เสื้อชูชีพ เรือสำหรับดูแลความปลอดภัย แก่ผู้เข้ามาใช้บริการ ณ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ทั้งนี้ การศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ที่เน้นเรื่องกีฬาทางน้ำ เช่น กีฬาเซิร์ฟบอร์ดน้ำ กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกรรเชียงบก กีฬาวินเซิร์ฟ เรือ 5 ฝึพาย และเรือแคนู สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เนื่องจากสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนมีความโดดเด่นในเรื่องของกีฬาทางน้ำ ที่สามารถเชื่อมโยงรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการเล่น ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกีฬาทางน้ำของทางสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ธนวัฒน์ สกุนธาธวงศ์ (2564) ศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว 2) ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครโดยทำการเก็บข้อมูลจากตัวอย่างของคนพิการทางการเคลื่อนไหวจากสมาคมคนพิการกรุงเทพมหานคร และสมาคมนักกีฬาคนพิการจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุดคือด้านความพร้อมในการรองรับกลุ่มคนพิการ โดยประเด็นที่สำคัญที่สุด คือการมีที่จอดรถสำหรับคนพิการ ป้ายสัญลักษณ์

สำหรับคนพิการ และที่พักราคาตลาดพิเศษสำหรับคนพิการ ปัจจัยที่ผลักดันการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือเพื่อต้องการพักผ่อนและผ่อนคลาย ต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัว และเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว คือ ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย และความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด ตามด้วยปัจจัยด้านราคา ตามลำดับ

นุชรา แสงสุข และคณะ (2565) ศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว มี 6 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม ด้านธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการตลาดท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว 2) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว มี 3 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 3) การจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องมีการเคลื่อนไหวมากนัก เน้นกิจกรรมที่ใช้การสื่อสารและทักษะด้านสติปัญญา นักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าร่วมได้โดยปลอดภัย และมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้นักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยปราศจากอุปสรรค

กัลยา สว่างคง (2566) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศไทย: การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สรุปรองงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศไทยในรอบ 10 ปี และ 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศไทยในรอบ 10 ปี งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสารโดยรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิชาการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและใช้สถิติเชิงพรรณนาในการนำเสนอข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศไทยมีจำนวนจำกัดโดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เลือกศึกษาคนพิการทางการเคลื่อนไหวในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ส่วนการวิเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ผ่านมา สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของคนพิการ 2) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคนพิการ 3) พฤติกรรมและแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวคนพิการ และ 4)

ประเด็นอื่น ๆ เช่น การตลาด และการใช้สื่อออนไลน์ ทั้งนี้หน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้นี้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคนพิการต่อไปได้

กัญญา สว่างคง (2561) ศึกษาการจัดนำเที่ยวสำหรับคนพิการในมุมมองของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการนำเที่ยวในการจัดนำเที่ยวให้คนพิการ และ 2) สำรวจความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดนำเที่ยวให้คนพิการ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยาปรากฏการณ์วิทยา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญคือผู้ประกอบการในธุรกิจนำเที่ยวจำนวน 25 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถอดเทปบทสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) รายงานผลด้วยวิธีการเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดนำเที่ยวให้คนพิการแบ่งออกได้เป็น 1) ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดนำเที่ยว เป็นเรื่องของการขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อคนพิการ ไม่สามารถทำการตลาดนักท่องเที่ยวคนพิการได้ และไม่สามารถจัดหามัคคุเทศก์เพื่อนำเที่ยวให้คนพิการได้ 2) ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดนำเที่ยว แบ่งเป็นการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมััคคุเทศก์ที่มีจำกัดไม่เพียงพอในการดูแลคนพิการ ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวปกติและนักท่องเที่ยวคนพิการ และการขาดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกระหว่างการเดินทาง ในส่วนความต้องการของผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดนำเที่ยวให้คนพิการนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะสนับสนุนให้คนพิการเดินทางท่องเที่ยวและยังมองว่าตลาดคนพิการเป็นตลาดเฉพาะ (Niche Market) ที่มีศักยภาพ แต่ต้องการให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องทั้งในด้าน นโยบาย แผนงาน และงบประมาณ

สิริรัตน์ ชอบชาย (2559) ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุของจังหวัดอุบลราชธานีมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาประเมินและวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษา ประเมิน วิเคราะห์และเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อการพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ โดยใช้การวิจัยผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีระดับ

ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่ม การศึกษาและการประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 13 แห่ง พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมระดับสูง 5 แห่ง มีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในระดับพอใช้ 2 แห่ง มีมาตรฐานการบริการทางการท่องเที่ยวระดับพอใช้ 3 แห่ง และมีความพร้อมขององค์ประกอบของการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี แตกต่างกับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 2) การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการบริการทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ และ 4) การสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Hussain (2010) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของสวนสาธารณะต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า สวนสาธารณะจัดเป็นแหล่งที่ให้โอกาสในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนทุกเพศทุกวัยการจัดการสวนสาธารณะให้สวยงามมีส่วนสำคัญต่อการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่รื่นรมย์ อันมีผลต่อการเข้าไปใช้บริการของผู้ใช้ โดยการศึกษาเกี่ยวกับสวนสาธารณะในปัจจุบัน ได้ศึกษาในประเด็นของประโยชน์ด้านสุขภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม จากการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความแตกต่างกันทางด้านอายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ทั้งหมดจำนวน 200 คน พบว่า 70% ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าสวนสาธารณะมีส่วนสนับสนุนในการสร้างเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ ส่วนอีก 7% ที่เหลือยังคงไม่แน่ใจว่าสวนสาธารณะมีผลต่อการเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและจิตใจหรือไม่ ในส่วนของประโยชน์ของสวนสาธารณะในด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 83% เห็นด้วยว่าสวนสาธารณะช่วยเพิ่มความสวยงามของเมือง ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามอีก 86% เห็นด้วยว่าต้นไม้ในสวนสาธารณะช่วยลดมลพิษทางอากาศและช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์ นอกจากนี้ประโยชน์ของสวนสาธารณะในด้านสุขภาพยังพบว่า 60% ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกผ่อนคลาย ช่วยลดความเครียดและช่วยฟื้นฟูจิตใจ

ส่วน 68% ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยว่าการเยี่ยมชมสวนสาธารณะช่วยสร้างสมาธิในการคิดเพิ่มขึ้นและในส่วนสุดท้าย คือ ประโยชน์ของสวนสาธารณะในด้านสังคม พบว่า 52% ของผู้ตอบแบบสอบถามมักหาโอกาสพูดคุยกับผู้คนที่พบปะในสวนสาธารณะ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม การปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพ อันเป็นการช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของคนในสังคม

Duy Thinh Do (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสวนสาธารณะในดานัง พบว่า การจัดพื้นที่สาธารณะหรือการสร้างพื้นที่เปิดโล่งถูกมองว่าเป็นวิธีแก้ปัญหาและกลายเป็นความท้าทายสำหรับการเติบโตของเมืองที่มาพร้อมกับกระบวนการทำให้เป็นเมือง เพื่อรองรับกิจกรรมยามว่างประจำวันของผู้อยู่อาศัยและมีส่วนช่วยในการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมและวิธีการใช้สวนสาธารณะในเมืองดานัง ประเทศเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของผู้ใช้มีผลต่อรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่สวนสาธารณะโดย การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจ (Mapping survey method) การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) และแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผลของการศึกษาแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่มีอยู่ซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุง รวมถึงปัจจัยทางกายภาพอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะอีกทั้งผลลัพธ์เหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือนักออกแบบและผู้บริหารสำหรับการจัดการพื้นที่สาธารณะในเขตเมืองของเวียดนามหรือการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ ของเวียดนามด้วย

Burnett and Baker (2001) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวของผู้บริโภคที่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่าง คือ คนพิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลผ่านทางไปรษณีย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีสถานภาพสมรสแล้ว มีช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป เดินทางท่องเที่ยวปีละ 2-6 ครั้ง ต่อปี เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว มีเหตุผลสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยว คือ เพื่อการนันทนาการ จอที่หักโดยการติดต่อด้วยตัวเอง ไม่ผ่านตัวแทนหรือบริษัท เหตุผลในการเลือกที่พัก คือ เคยมีประสบการณ์ที่ดีในการใช้บริการมาแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสู่การกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้ 1. ศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2. พัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3. ประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ปกครองทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น เพื่อให้การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยในการศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และประยุกต์ทฤษฎีของ บัญญัติ (2550, อ้างอิงใน ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556) กฤษณ์ โคตรสมบัติ. (2553) และดรชนี เอมพันธ์ (2562, อ้างอิงใน ประภาศรี เขียรธูมา ดรชนี เอมพันธ์ และนภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงศเขียว, 2565) เพื่อให้สอดคล้องกับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว สำหรับการประเมินเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้วิจัยสังเคราะห์และประยุกต์เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL-100) ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (อนรรฆ อิสรเฮาะ, 2562) ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Design : R&D) เพื่อเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบมุ่งเน้นเป้าหมายในการพัฒนาเทคนิควิธีการหรือกระบวนการใหม่ ๆ สู่การสร้างนวัตกรรมเชิงกระบวนการหรือนวัตกรรมการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ตลอดจนรูปแบบการวิจัยและพัฒนาที่มีการทดลองจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจพร้อมนำไปเผยแพร่เพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ (กิตติยา วงษ์ชันธ์, 2561) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการของการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methods) ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ที่ตั้งอยู่ซอย 43 ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260 มีขนาดพื้นที่ 644 ไร่ สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน สร้างขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2539 เป็นโครงการแก้มลิงตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 และพัฒนาเป็นลักษณะอ่างเก็บน้ำ จนในปัจจุบันกลายเป็นศูนย์ฝึกกีฬาทางน้ำครบวงจรของกรุงเทพมหานครที่มีชื่อเสียงสำหรับบรรดาเหล่านักกีฬาและประชาชนทั่วไป เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกรรเชียงบก กีฬาวินเซิร์ฟ เรือ 5 ฝีพาย และเรือแคนู เป็นต้น

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่พำนักพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากข้อมูลสถิติคนพิการที่จะทะเบียนในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2566 จากระบบงานออกบัตรประจำตัวคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พบว่า ปี พ.ศ. 2565 จำนวนคนพิการประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 20,372 คน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่พำนักพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 หน่วยตัวอย่าง เนื่องจากผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่พำนักพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20,372 คน

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ ($e = 0.05$)

จากสูตรสามารถคำนวณขนาดตัวอย่างได้เท่ากับ 392 หน่วยตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 400 หน่วยตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Random Sampling) ตามเพศ เนื่องจากจำนวนผู้พิการประเภททางการได้ยินหรือสื่อความหมายในพื้นที่กรุงเทพมหานครแบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิง ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร ด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การกำหนดขนาดตัวอย่างจำแนกตามเพศ

พื้นที่	เพศ	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร	เพศชาย	8,868	174
	เพศหญิง	11,504	226
รวม		20,372	400

ที่มา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2565)

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวอย่าง (Inclusion Criteria)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวอย่าง ดังนี้

1. เป็นผู้มีอายุ 20 ขึ้นไป
2. เป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารภาษามือได้ดี
3. มีสติสัมปชัญญะ
4. อยู่ในพื้นที่วิจัย หรือเคยเข้ามาในพื้นที่วิจัย
5. เข้าร่วมด้วยความสมัครใจและได้ลงลายมือชื่อในเอกสารการให้คำยินยอม

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria) ผู้วิจัยมีเกณฑ์พิจารณาการคัดออกตัวอย่าง ดังนี้

1. เป็นผู้ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ตลอดการสัมภาษณ์
2. เป็นผู้ที่ขอถอนตัวระหว่างการสัมภาษณ์
3. ย้ายออกไปจากพื้นที่วิจัย หรือไม่เคยเข้ามาในพื้นที่วิจัย
4. เสียชีวิตระหว่างการดำเนินการวิจัย
5. มีภาวะที่ไม่สามารถสัมภาษณ์ที่ต้องใช้เวลานานได้

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการเป็นหลัก

3. ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ (Key informants) การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

3.1 การศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

เพื่อหาแนวทางแก้ไข และวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน

3.1.1 จากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักวัฒนธรรม กีฬาและท่องเที่ยว เป็นต้น

3.1.2 จากหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

3.1.3 จากภาคสังคม จำนวน 2 คน ได้แก่ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการกีฬา นักวิชาการด้านคนพิการ ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย

3.3 การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ นักวิชาการด้านคนพิการ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการกีฬา นักวิชาการด้านคนพิการ ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ นักวิชาการด้านคนพิการ

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไปซึ่งจะทำให้ยากต่อการวิเคราะห์ข้อมูล และไม่ควรมีขนาดเล็กจนเกินไปจนไม่สามารถไปถึงจุดที่ข้อมูลอิ่มตัว (Nastasi and Schensul, 2005; Onwuegbuzie and Leech, 2007; ประไพพิมพ์ สุธีวสินนธ์ และประสพชัย พสุนนท์, 2559) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ จำนวน 10 คน ภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น

งบประมาณ เวลา และความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูล และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบแนวทางการดำเนินการวิจัยและพัฒนาภายใต้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ และกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือเรียกว่า วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน ที่อาศัยเทคนิคแบบแผนเชิงอธิบาย (Explanatory Design) เป็นลักษณะการดำเนินการวิจัยสองระยะ โดยเริ่มต้นด้วยวิธีการเชิงปริมาณหลักนำผลวิจัยที่ได้ พิจารณาคัดเลือกประเด็นปัญหา และคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินการศึกษาคำตอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป (รัตนะ บัวสนธ์, 2554) โดยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 Research ครั้งที่ 1 (R1) เป็นกระบวนการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์จากผู้ให้คำตอบโดยตรง (Personal Interview หรือ Face to face interview) เพื่อสำรวจความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic)

การสัมภาษณ์เชิงลึกใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลแบบเจาะจง จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ในการรวบรวมข้อมูล เนื้อหาที่สัมภาษณ์ คือ ประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ขั้นตอนที่ 2 Develop ครั้งที่ 1 (D1) เป็นกระบวนการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎี และองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ส่วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สถานการณ์การท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์เนื้อหาร่วมกับผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 (R1) สร้างเป็นร่างรูปแบบการจัดการรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน การวิพากษ์ ร่างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน

10 คน มาวิพากษ์ให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ที่พัฒนาขึ้นในเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 3 Research ครั้งที่ 2 (R2) นำร่างรูปแบบการจัดการรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ นักวิชาการด้านคนพิการ จำนวน 10 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปของรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการ (Questionnaire) เพื่อศึกษาข้อมูลความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน กรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ซึ่งสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน กรุงเทพมหานครที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 10 ข้อ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาพิการ ภูมิลำเนา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสนใจการท่องเที่ยวของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ เช่น การเดินทางท่องเที่ยว วัตถุประสงค์การเดินทาง ช่วงเวลาเดินทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว ยานพาหนะที่เดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยว และช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 29 ข้อ เช่น ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ เช่น ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะคำถามแบบคำถามปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งมีการกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าทั้งคำถามปลายปิด และ คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญได้เสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการชี้นำคำตอบให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยประเด็นคำถามประกอบด้วย ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะ การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะให้สอดคล้องกับคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนแก่ผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

3. ร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

4. ประเด็นคำถามในสัมมนาผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่มเพื่อรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัย ศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ รายงานวิจัย บทความวิจัย และแหล่งข้อมูลทางออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างรูปแบบคำถามและเขียนแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างฉบับร่าง ให้ครอบคลุมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างฉบับร่าง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของการกำหนดข้อคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจากข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหา ความเหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยผู้วิจัยเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พร้อมนำเสนอแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างฉบับร่าง แก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิให้ลงความเห็น แยกการประเมินได้เป็น 3 แบบ (พิศิษฐ ตัณฑวนิช & พนา จินดาศรี, 2561) คือ

ให้คะแนนเป็น 1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น

ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น

ให้คะแนนเป็น -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามดังกล่าววัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ข้อนั้น

หลังจากนั้นนำผลการพิจารณาร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

โดยที่ R หมายถึง ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

n หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ในทุกข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 1.00 หากข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 จะคัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 เมื่อทราบผลดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา ผู้วิจัยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และปรับแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อแสดงความเชื่อถือได้ (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง (อรุณ จิรวัดน์กุล, 2557) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

5.1 ความต้องการของท่านที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986

5.2 คุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.994

5.3 แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981

6. ผู้วิจัยดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม 2566 – ตุลาคม 2566 ซึ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

1.1 การแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยออกแบบกระบวนการเก็บข้อมูลหลากหลายช่องทาง ได้แก่ การสัมภาษณ์จากผู้ให้คำตอบโดยตรง (Personal Interview หรือ Face to Face Interview) การทอดแบบสอบถามไว้ให้ผู้ตอบกรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self - Enumeration) การส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ (Mailed Questionnaire) และการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (พรพิมล ขำเพชร ปาริฉัตร ศรีหะรัญ และวันดี หิรัญสถาพร, 2564) โดยขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ หลังจากได้ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยจะมีการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถามทุกข้อ หากแบบสอบถามชุดใดที่ได้รับคำตอบไม่ครบจะไม่นำแบบสอบถามชุดนั้นมาใช้ ทั้งนี้แบบสอบถามที่ได้รับการตอบสมบูรณ์ผู้วิจัยจะนำมาดำเนินการลงรหัส (Coding) บันทึกข้อมูลเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ต่อไป

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญโดยมีแนวคำถามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยทำเรื่องขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมประสานติดต่อ และส่งแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญได้ทราบถึงประเด็นคำถามหลัก ตลอดจนประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัวัตถุประสงค์การศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง โทรศัพท์ใช้บันทึกภาพ สมุดบันทึก ปากกา เป็นต้น โดยระยะเวลาในการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 20 – 40 นาที

1.3 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ในการวิพากษ์ ร่างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ สำหรับผู้ปกครองทางการไต่ถามหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ ศูนย์กีฬาทางน้ำ บึงหนองบอน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แนวคิดศักยภาพและการจัดการเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับสวนสาธารณะและการจัดการสวนสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการไต่ถามหรือสื่อความหมาย บริบทพื้นที่สวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งได้มาจากหนังสือ ตำรา เอกสารสิ่งพิมพ์ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทสัมภาษณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากหลายแหล่งที่มา รวมถึงศึกษาจากข้อมูลที่เผยแพร่ทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ฐานข้อมูลวารสาร งานวิจัยระดับนานาชาติ (Science Direct, Scopus, Google Scholar, Emerald Management) หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานเขตประเวศ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาระดับความต้องการและความพึงพอใจ ผู้วิจัยกำหนดใช้มาตราวัดแบบอันดับ (Ordinal Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) จึงนำค่ามาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ต่อไปนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ความต้องการ/ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ความต้องการ/ความคิดเห็นระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ความต้องการ/ความคิดเห็นระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ความต้องการ/ความคิดเห็นระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ความต้องการ/ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

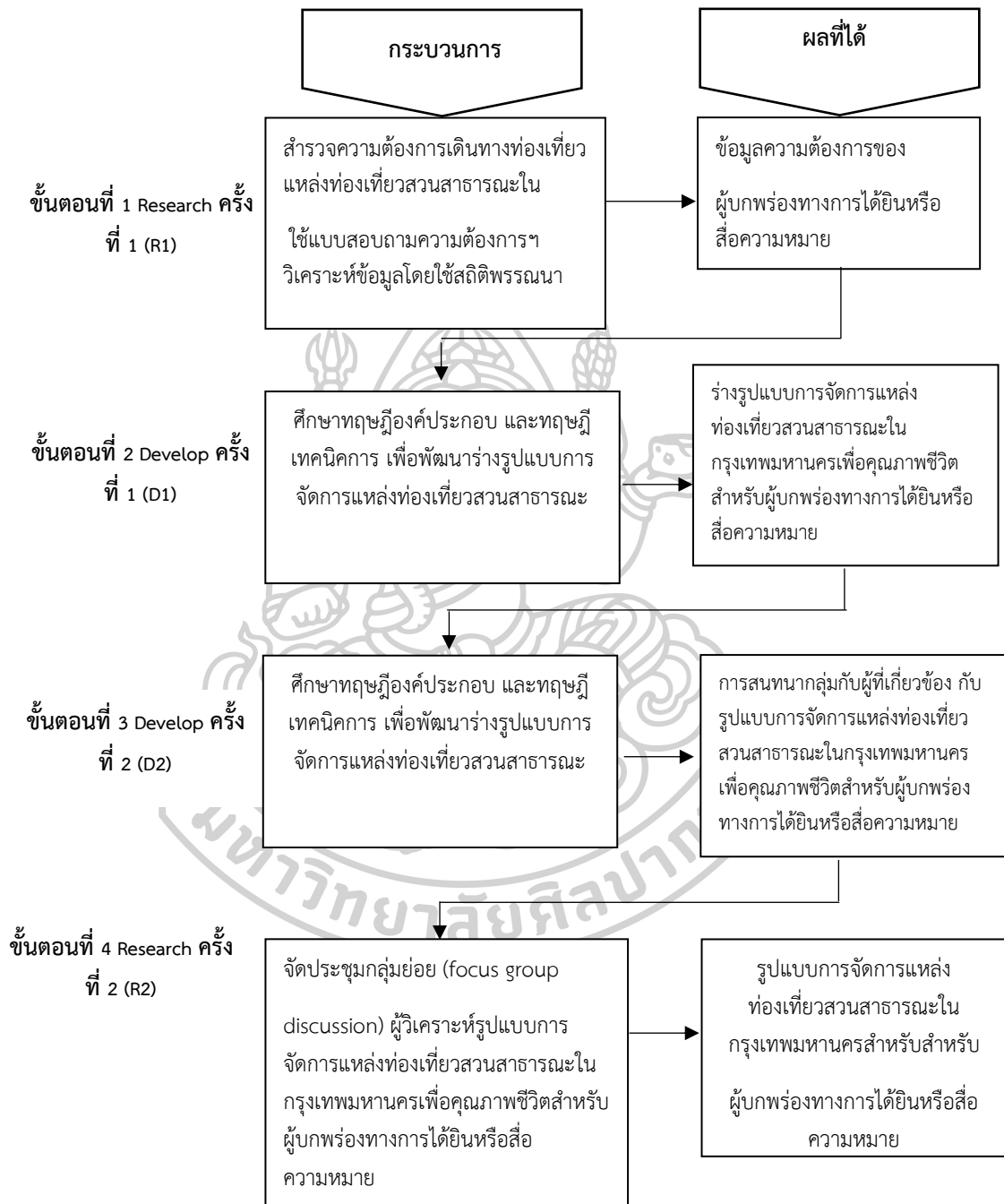
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญใช้การวิเคราะห์แบบสรุปอุปนัย (Analytic Induction) การวิเคราะห์เชิงบรรยายที่เป็นการนำเสนอประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ และการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นจากการระดมความคิดเห็น (วัชรินทร์ อินทรพรหม, 2562; เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2555) จากการบันทึกพรรณนาของผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ และนำมาตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งพิจารณาประเด็นหลัก (Major Themes) หรือแบบแผนหลัก (Major Pattern) ที่พบในข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) โดยการเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอ เป็นความเรียง พร้อมภาพประกอบ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้ามากกว่า 1 ด้าน ประกอบด้วย การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulate) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulate) และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulate) พร้อมเขียนรายงานในลักษณะการเล่าเรื่อง (Narrative) ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น (บุษกร เขียวจินดา กานต์, 2561)

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะเข้ารับการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ไม่เกิน 3 ปี นับถึงวันที่ยื่นขอการรับรอง และยื่นขอรับรองโครงการวิจัยโครงการวิจัยที่มีลักษณะรับการพิจารณาแบบเต็มชุด (Full-Board Review) เนื่องจากเป็นการวิจัยเก็บข้อมูลในกลุ่มเปราะบางที่เป็นผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ซึ่งอาจมีความเสี่ยงผู้วิจัยจะระมัดระวังเป็นพิเศษ และให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ และเมื่อเข้าร่วมการวิจัยและสามารถยุติการเข้าร่วมในช่วงใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บไว้เป็นความลับและใช้ประโยชน์เฉพาะสำหรับการวิจัยเท่านั้น ตลอดจนไม่ระบุชื่อ ปรากฏภาพถ่ายของกลุ่มตัวอย่าง

จากเนื้อหาบทที่ 3 เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการวิจัยที่ผู้วิจัยนำวิธีการวิจัยและพัฒนา มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จึงสามารถสรุปขั้นตอนการวิจัย ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายการศึกษา

ศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำแนกการสำรวจออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 2 ศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 1 การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้ การศึกษาความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษารายด้าน พบว่า มีความต้องการในด้านกิจกรรมมากที่สุด ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

และด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ประกอบด้วย ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์พฤติกรรมและความสนใจการท่องเที่ยว ความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ปัญหาและข้อเสนอแนะ รายละเอียดปรากฏดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์

ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาพักการ ภูมิลำเนา สรุปลักษณะในรูปแบบความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 7 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	174	43.50
2. หญิง	226	56.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมา คือเพศชาย จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50

ตารางที่ 8 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอายุ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1. อายุ 20 – 30 ปี	43	10.75
2. อายุ 31 – 40 ปี	99	24.75
3. อายุ 41 – 50 ปี	141	35.25
4. อายุ 51 – 60 ปี	89	22.25
5. อายุ 61 ปีขึ้นไป	28	7
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 และอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านสถานภาพ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
1. โสด	313	78.25
2. สมรส	70	17.50
3. หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	17	4.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สถานภาพโสด จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 78.25 รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านศาสนา

ข้อมูลทั่วไปของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา		
1. พุทธ	352	88.00
2. คริสต์	37	9.25
3. อิสลาม	11	2.75
4. อื่น ๆ	0	0.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 และศาสนาอิสลาม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านการศึกษาสูงสุด

ข้อมูลทั่วไปของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
1. ไม่ได้รับการศึกษา	2	0.50
2. ประถมศึกษา	11	2.75
3. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	129	32.25
4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	20	5.00
5. ปริญญาตรี	232	58.00
6. สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาตรี จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอาชีพหลัก

ข้อมูลทั่วไปของผู้บกร่องทางการไ้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
1. ข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	68	17.00
2. พนักงานเอกชน	106	26.50
3. เจ้าของธุรกิจ อาชีพอิสระ ค้าขาย	50	12.50
4. ผู้ใช้แรงงาน รับจ้างทั่วไป	39	9.75
5. เกษตรกร ประมง	6	1.50
6. นักเรียน นักศึกษา	86	21.50
7. พ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณอายุ ว่างาน	45	11.25
8. อื่น ๆ	0	0.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพหลักเป็นพนักงานเอกชนมากที่สุด จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 รองลงมา คือ นักเรียน นักศึกษา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 และข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไปของผู้บกร่องทางการไ้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
1. ไม่มีรายได้	61	15.25
2. ไม่เกิน 10,000 บาท	101	25.25
3. 10,001 - 20,000 บาท	162	40.50
4. 20,001 - 30,000 บาท	49	12.25
5. 30,001 - 40,000 บาท	11	2.75
6. 40,001 - 50,000 บาท	4	1.00
7. มากกว่า 50,000 บาท	2	0.50
8. ไม่ระบุ	10	2.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมา คือ ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 และไม่มีรายได้ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระยะเวลาพิการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาพิการ		
1. พิการโดยกำเนิด	163	40.75
2. 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	64	16.00
3. มากกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 4 ปี	40	10.00
4. มากกว่า 4 ปี แต่ไม่เกิน 6 ปี	13	3.25
5. 7 ปีขึ้นไป	120	30.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพิการโดยกำเนิดมากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 รองลงมา คือ ระยะเวลาพิการ 7 ปีขึ้นไป จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และระยะเวลาพิการ 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ตามลำดับ

2. พฤติกรรมและความสนใจการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ จำแนกตามการเดินทางท่องเที่ยว วัตถุประสงค์การเดินทาง ช่วงเวลาเดินทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว ยานพาหนะที่เดินทาง จำนวนครั้งที่เดินทางท่องเที่ยว และช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร สรุปในรูปแบบความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 15 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะใน
กรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
การเคยเดินทาง		
1. ไม่เคยเดินทางท่องเที่ยว	18	4.50
2. เคยเดินทางท่องเที่ยว	382	95.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเดินทางท่องเที่ยว
แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 95.50 และไม่เคย
เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ
4.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ที่เคยเดินทางท่องเที่ยว (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
สวนสาธารณะในกรุงเทพที่เคยเดินทางท่องเที่ยว		
1. สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	124	9.17
2. สวนจตุจักร	240	17.75
3. สวนเบญจกิติ	198	14.64
4. สวนวชิรเบญจทัศ สวนรถไฟ	166	12.28
5. สวนลุมพินี	220	16.27
6. สวนลอยฟ้าเจ้าพระยา	104	7.69
7. สวนหลวง ร.9	216	15.98
8. สวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	80	5.92
9. อื่น ๆ เช่น สวนสัตว์ดุสิต สวนสาธารณะตลิ่งชัน	4	0.30
รวม	1,352	100.00

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เคยเดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเคยเดินทางท่องเที่ยวที่สวนจตุจักร จำนวน 240 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 17.75 รองลงมา คือ สวนลุมพินี จำนวน 220 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 16.27 และสวนหลวง ร.9 จำนวน 216 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 15.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ		
1. นั่งเล่นพักผ่อน	264	33.67
2. ปิกนิก นั่งรับประทานอาหาร	71	9.06
3. ถ่ายภาพ/ชมวิวทิวทัศน์	145	18.49
4. เดิน วิ่งออกกำลังกาย	185	23.60
5. ปั่นจักรยาน	52	6.63
6. เล่นกีฬาเล่นกีฬาเอนกประสงค์	33	4.21
7. กิจกรรมทางน้ำ เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกรรเชียงบก กีฬา วินเซิร์ฟ และเรือแคนู เป็นต้น	30	3.83
8. อื่น ๆ	4	0.51
รวม	748	100.00

*สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อพักผ่อนนั่งเล่นพักผ่อน จำนวน 264 คิดเป็นร้อยละ 33.67 รองลงมา คือ เดิน วิ่งออกกำลังกาย จำนวน 185 คิดเป็นร้อยละ 23.60 และถ่ายภาพ ชมวิวทิวทัศน์ จำนวน 145 คิดเป็นร้อยละ 18.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านช่วงเวลาการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ		
1. วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	55	13.75
2. วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์)	223	55.75
3. วันหยุดนักขัตฤกษ์	42	10.50
4. วันหยุดเทศกาล (ปีใหม่ สงกรานต์ วันสารทไทย ตรุษจีน ตรุษ มุสลิม)	50	12.50
5. วันพิเศษของครอบครัว (วัน ครบรอบแต่งงาน วันเกิด ฯลฯ)	13	3.25
6. อื่น ๆ	17	4.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครช่วงเวลานวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 รองลงมา คือ ช่วงเวลาวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 และวันหยุดเทศกาล (ปีใหม่ สงกรานต์ วันสารทไทย ตรุษจีน ตรุษมุสลิม) จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านลักษณะการเดินทาง

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการเดินทาง		
1. มาคนเดียว	81	20.25
2. ครอบครัว	94	23.50
3. กลุ่มเพื่อน	210	52.50
4. ญาติพี่น้อง	11	2.75
5. อื่น ๆ	4	1.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมา คือ ครอบครัว จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และมาคนเดียว จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านยานพาหนะในการเดินทาง

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
ด้านยานพาหนะในการเดินทาง		
1. รถโดยสารประจำทาง (รถเมล์)	39	9.75
2. รถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน	211	52.75
3. รถยนต์ส่วนบุคคล	80	20.00
4. จักรยานยนต์ส่วนบุคคล	44	11.00
5. จักรยาน	18	4.50
6. อื่น ๆ	8	2.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางโดยรถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 รองลงมา คือ รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจักรยานยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านจำนวนครั้งแต่ละเดือนที่เดินทางมาเที่ยวท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ในกรุงเทพมหานคร		
จำนวนครั้งแต่ละเดือนที่เดินทางมาเที่ยวท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ		
1. 1-2 ครั้ง	201	50.25
2. 3-4 ครั้ง	74	18.50
3. 5-6 ครั้ง	25	6.25
4. มากกว่า 6 ครั้ง	100	25.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะเดือนละจำนวน 1-2 ครั้ง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมา คือ มากกว่า 6 ครั้ง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และจำนวน 3-4 ครั้ง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร ด้านช่องทางการรู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ในกรุงเทพมหานคร		
ช่องทางการรู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ		
1. สื่อโทรทัศน์	114	28.50
2. สื่อวิทยุ	7	1.75
3. สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร)	23	5.75
4. ป้ายประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ/เอกสารเผยแพร่/ใบปลิว	36	9.00

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางการรู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ		
5. สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน)	79	19.75
6. สื่อสังคมออนไลน์	135	33.75
6.1 ไลน์	31	22.96
6.2 เฟซบุ๊ก	48	35.56
6.3 ทวิตเตอร์	8	5.93
6.4 ยูทูบ	12	8.89
6.5 อินสตาแกรม	20	14.81
6.6 TikTok	16	11.85
6.7 อื่น ๆ	0	0.00
7. เว็บไซต์	0	0.00
8. อื่น ๆ	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และสื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน) จำนวน 79 คนคิดเป็นร้อยละ 19.75 ตามลำดับ

โดยสื่อสังคมออนไลน์ที่รู้จักมากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 รองลงมา คือ ไลน์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 22.96 และอินสตาแกรม จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 14.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬา
ทางน้ำบึงหนองบอน

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ในกรุงเทพมหานคร		
ด้านการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน		
1. ไม่เคยเดินทาง	299	74.75
2. เคยเดินทาง	101	25.25
2.1 นั่งเล่นพักผ่อน	38	37.62
2.2 ปิกนิก/นั่งรับประทานอาหาร	11	10.89
2.3 ถ่ายภาพ/ชมวิวทิวทัศน์	2	1.98
2.4 เดิน/วิ่งออกกำลังกาย	28	27.72
2.5 ปั่นจักรยาน	5	4.95
2.6 เล่นกีฬาลานกีฬาเอนกประสงค์	0	0.00
2.7 กิจกรรมทางน้ำ เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด เป็นต้น	15	14.85
2.8 อื่น ๆ	2	1.98
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 74.75 และเคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมนั่งเล่นพักผ่อนมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 37.62 รองลงมา คือ เดิน/วิ่งออกกำลังกาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.72 และกิจกรรมทางน้ำ เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด เป็นต้น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ความถี่และค่าร้อยละ ของพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานคร ด้านการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนอง
บอน

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการรู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน		
1. ไม่รู้จัก	274	68.50
2. รู้จัก	126	31.50
2.1 สื่อโทรทัศน์	28	22.22
2.2 สื่อวิทยุ	10	7.94
2.3 สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร)	10	7.94
2.4 ป้ายประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ/เอกสารเผยแพร่/ใบปลิว	7	5.56
2.5 สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน)	20	15.87
2.6 สื่อสังคมออนไลน์	51	40.48
2.6.1 ไลน์	2	3.92
2.6.2 เฟซบุ๊ก	14	27.45
2.6.3 ทวิตเตอร์	2	3.92
2.6.4 ยูทูบ	4	7.84
2.6.5 อินสตาแกรม	6	11.76
2.6.6 TikTok	23	45.10
2.6.7 อื่น ๆ	0	0.00
2.7 เว็บไซต์	0	0.00
2.8 อื่น ๆ	0	0.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 และรู้จัก
แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50
ตามลำดับ

โดยรู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 40.48 รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 ตามลำดับ

3. ความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร แสดงผลภาพรวม และผลความต้องการรายด้านจำนวน 6 ด้าน

3.1 ภาพรวมระดับความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ดังนี้

ตารางที่ 25 ความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ความต้องการที่มีต่อท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร	(N= 400)			
	ระดับคะแนน	ลำดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	3.67	1.08	มาก	4
2. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	3.69	1.07	มาก	3
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.59	1.03	มาก	5
4. ด้านกิจกรรม	3.74	1.04	มาก	1
5. ด้านการบริการการท่องเที่ยว	3.67	1.04	มาก	4
6. ด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	3.71	1.04	มาก	2
รวม	3.67	0.98	มาก	

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการด้านกิจกรรมมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.74$) รองลงมา คือ ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.71$) และด้านความสะดวกในการเข้าถึงในระดับมาก ($\bar{X}3.69$) ตามลำดับ

3.2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 26 ความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

(N= 400)

ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ความสวยงามของสวนสาธารณะ	3.65	1.17	มาก	4
2. ความน่าสนใจและมีเอกลักษณ์ของสวนสาธารณะ	3.67	1.15	มาก	3
3. สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติของสวนสาธารณะ	3.72	1.16	มาก	1
4. ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสวนสาธารณะ	3.64	1.15	มาก	5
5. จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของสวนสาธารณะ	3.68	1.10	มาก	2
รวม	3.67	1.08	มาก	

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า มีความต้องการประเด็นสภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติของสวนสาธารณะมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.72$) รองลงมา คือ ประเด็นจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของสวนสาธารณะ ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.68$) และประเด็นความน่าสนใจและมีเอกลักษณ์ของสวนสาธารณะ ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.67$) ตามลำดับ

3.3 ระดับความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสะดวกในการเข้าถึง จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 27 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสะดวกในการเข้าถึง

(N= 400)

ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	ระดับคะแนน		ลำดับ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง	3.72	1.09	มาก	1
2. สภาพถนนมีความสะดวกสบายตลอดเส้นทาง	3.71	1.13	มาก	2
3. มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการสม่ำเสมอ	3.60	1.20	มาก	4
4. มีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและเข้าใจง่าย	3.70	1.12	มาก	3
5. ลักษณะพื้นที่และทางเดินที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องนั่งรถเข็นวีลแชร์	3.70	1.15	มาก	3
รวม	3.69	1.07	มาก	

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสะดวกในการเข้าถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการประเด็นเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทางมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.72) รองลงมา คือ ประเด็นสภาพถนนมีความสะดวกสบายตลอดเส้นทาง ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.71) และป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและเข้าใจง่าย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70) ประเด็นลักษณะพื้นที่และทางเดินที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องนั่งรถเข็นวีลแชร์ ($\bar{X}$ = 3.70) ตามลำดับ

3.4 ระดับความต้องการของผู้בקพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 7 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 28 ความต้องการของผู้בקพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

(N= 400)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับคะแนน		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีห้องน้ำสะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	3.47	1.12	ปานกลาง	9
2. มีที่จอดรถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี	3.58	1.07	มาก	5
3. มีร้านอาหารหลากหลายประเภท	3.60	1.17	มาก	4
4. มีให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.62	1.13	มาก	3
5. มีไฟฟ้า และน้ำประปา	3.65	1.11	มาก	2
6. มีโทรศัพท์และ Wi-Fi บริการ	3.45	1.23	ปานกลาง	7
7. มีการรักษาความปลอดภัย	3.72	1.11	มาก	1
รวม	3.59	1.03	มาก	

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการประเด็นการรักษาความปลอดภัยมากที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.72) รองลงมาคือ ประเด็นมีไฟฟ้า และน้ำประปา ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.65) ประเด็นมีให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.62) ตามลำดับ

3.5 ระดับความต้องการของผู้בקพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรม จำนวน 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 29 ความต้องการของผู้בקพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรม

(N= 400)

ด้านกิจกรรม	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและหลากหลาย	3.71	1.10	มาก	4
2. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.76	1.12	มาก	1
3. เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล ให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี	3.74	1.08	มาก	3
4. มีช่องทางการติดต่อเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลาย	3.75	1.10	มาก	2
รวม	3.74	1.04	มาก	

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการประเด็นระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.76) รองลงมา คือ ประเด็นมีช่องทางการติดต่อเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลาย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75) และประเด็นเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล ให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.74) ตามลำดับ

3.6 ระดับความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการการท่องเที่ยว จำนวน 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 30 ความต้องการของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการการท่องเที่ยว

(N= 400)

ด้านการบริการการท่องเที่ยว	ระดับคะแนน		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	3.62	1.11	มาก	3
2. มีเจ้าหน้าที่ให้การดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน	3.72	1.07	มาก	1
3. มีสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย	3.68	1.10	มาก	2
4. ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ มีความชัดเจน และเนื้อหาครบถ้วน	3.68	1.10	มาก	2
รวม	3.67	1.04	มาก	

จากตารางที่ 30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการประเด็นเจ้าหน้าที่ให้การดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉินมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.72) รองลงมา คือ ประเด็นมีสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68) ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ มีความชัดเจน และเนื้อหาครบถ้วน ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68) และประเด็นมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.62) ตามลำดับ

3.7 ระดับความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยวจำนวน 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 31 ความต้องการของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

(N= 400)

ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการ ท่องเที่ยว	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ความพร้อมในการให้บริการของบุคลากร	3.68	1.10	มาก	2
2. การบริการที่เป็นมิตรไมตรีของบุคลากร	3.67	1.10	มาก	3
3. อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวมีเพียงพอ	3.75	1.11	มาก	1
4. พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด สวยงาม	3.75	1.06	มาก	1
รวม	3.71	1.04	มาก	

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความต้องการประเด็นอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวมีเพียงพอ ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75) ประเด็นพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด สวยงาม ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75) รองลงมา คือ ประเด็นความพร้อมในการให้บริการของบุคลากร ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68) และประเด็นการบริการที่เป็นมิตรไมตรีของบุคลากร ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร แสดงผลภาพรวม และผลความต้องการรายด้านจำนวน 4 ด้าน

4.1 ภาพรวมระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 32 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านร่างกาย	3.97	0.98	มาก	2
2. ด้านจิตใจ	3.95	0.91	มาก	4
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.96	0.96	มาก	3
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.02	0.95	มาก	1
รวม	3.98	0.82	มาก	

จากตารางที่ 32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) รองลงมา คือ ด้านร่างกาย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96) ตามลำดับ

4.2 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านร่างกาย 10 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 33 คุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านร่างกาย

(N= 400)

ด้านร่างกาย	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ท่านมีการรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย	3.99	1.03	มาก	3
2. ท่านมีการรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย	4.02	1.02	มาก	1
3. ท่านมีการรับรู้ว่าคุณเองไม่มีความเจ็บปวด	3.97	1.01	มาก	4
4. ท่านสามารถจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้	3.96	1.05	มาก	5
5. ท่านมีการรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.01	1.07	มาก	2
6. การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น	3.96	1.06	มาก	5
7. ท่านมีการรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน	3.95	1.05	มาก	6
8. ท่านมีการรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน	3.93	1.08	มาก	7
9. ท่านมีการรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน	3.95	1.09	มาก	6
10. ท่านมีการรับรู้ว่าคุณต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น	3.96	1.10	มาก	5
รวม	3.97	0.98	มาก	

จากตารางที่ 33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นมีการรับรู้ถึงความรู้สึกสบายมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02)

รองลงมา คือ ประเด็นมีการรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01) และประเด็นมีการรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99) ตามลำดับ

4.3 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านจิตใจ 7 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 34 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านจิตใจ

ด้านจิตใจ	ระดับคะแนน		ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง	3.94	1.07	มาก	5
2. การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง	3.95	1.04	มาก	4
3. การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง	3.93	1.07	มาก	6
4. การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง	3.97	1.05	มาก	2
5. การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน	3.96	1.06	มาก	3
6. การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือกังวล	3.94	1.05	มาก	5
7. การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ	3.98	1.02	มาก	1
รวม	3.95	0.91	มาก	

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครด้านจิตใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ มากที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98) รองลงมา คือ ประเด็นการรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง ในระดับมาก ($\bar{X}$ =

3.97) ประเด็นการรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิการตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.96$) ตามลำดับ

4.4 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 35 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับคะแนน			ระดับ	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น	3.97	0.99	มาก	1	
2. การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม	3.95	0.99	มาก	2	
3. การรับรู้ว่าตนได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม	3.90	1.01	มาก	3	
รวม	3.96	0.96	มาก		

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่นมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.97$) รองลงมา คือ ประเด็นการรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.95$) และประเด็นการรับรู้ว่าตนได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.90$) ตามลำดับ

4.5 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม 5 ประเด็นย่อย ดังนี้

ตารางที่ 36 คุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม

(N= 400)

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับคะแนน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง	4.00	1.01	มาก	4
2. การรับรู้ว่าคุณมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต	4.04	0.95	มาก	1
3. การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี	4.02	0.98	มาก	3
4. การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะ ได้รับข่าวสาร หรือ ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ	3.99	1.00	มาก	5
5. การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมใน เวลาว่าง	4.03	0.98	มาก	2
รวม	4.02	0.95	มาก	

จากตารางที่ 36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคมมากที่สุด ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04) รองลงมา คือ ประเด็นการรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมใน เวลาว่าง ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03) และประเด็นการรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะต่อแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะต่อแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ให้มีการเพิ่มความสามารถในการสื่อสารทุก ๆ ครั้งผ่านการใช้งาน QR Code ในการประชาสัมพันธ์ด้วยภาษามือ เพื่อเพิ่มความสะดวกและการเข้าถึงข้อมูลสำหรับคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
2. พัฒนาสวนสาธารณะโดยเพิ่มจำนวนต้นไม้เพื่อสร้างมีด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีและดูเขียวขจีมากขึ้น
3. ปรับปรุงสวนสาธารณะที่มีสะพานพระรามเจ็ดโดยพัฒนาระเบียงถนนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสม
4. สร้างถนนทางเท้าแยกกันแบบต่างประเทศเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทางและป้องกันอุบัติเหตุสำหรับคนพิการทุกประเภท
5. เพิ่มบริการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเพิ่มเติม เช่น การสร้างถนนเดินทางสะดวกสำหรับผู้พิการการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามข้อแนะนำด้านบนจะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายและความพึงพอใจของผู้มาเยี่ยมชมและทำให้ท่องเที่ยวกลายเป็นประสบการณ์ที่ดีและเข้าถึงได้สำหรับทุกคน
6. เพิ่มเจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารด้วยภาษามือ

ส่วนที่ 2 การศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ผลศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เห็นว่าปัจจุบันการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การออกแบบพื้นที่และกิจกรรมที่จัดให้กับประชาชนแต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดในด้านการออกแบบที่เอื้อต่อการใช้บริการของผู้พิการ โดยเฉพาะในเรื่องของทางเดิน บันได ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำขั้นตอนการใช้บริการ ซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้พิการได้อย่างทั่วถึง ทั้งยังขาดเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะในการสื่อสารภาษามือ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ เช่น สวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเล่นกีฬาทางน้ำแต่ยังขาดความครอบคลุมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ

ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย แนวทางการพัฒนา ควรให้ความสำคัญกับการจัดบริการล่ามภาษามือที่มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารตลอดกิจกรรม เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าใจข้อมูลและคำอธิบายต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ควบคู่กับการใช้ เทคโนโลยีเสริม QR Code ที่เชื่อมโยงกับวิดีโอภาษามือ และการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย เพื่อให้บริการมีความเท่าเทียมและครอบคลุมสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง

ผลการศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ การสัมภาษณ์ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะให้สอดคล้องกับคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ มีอายุเฉลี่ย 41.7 ปี เป็นตัวแทนจากกลุ่มหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตัวแทนจากกลุ่มหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตัวแทนจากกลุ่มหน่วยงานภาคสังคม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ มีจำนวน 10 คน เป็นตัวแทนจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักวัฒนธรรม กีฬาและท่องเที่ยว (กลุ่มที่ 1) ตัวแทนจากผู้ประกอบการธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน หรือ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน (กลุ่มที่ 2) ตัวแทนจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย (กลุ่มที่ 3) สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2. ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

2.1 อดีตที่ผ่านมาแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร และมี การพัฒนาจากเดิมหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ถึงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในอดีตของ กรุงเทพมหานครและการพัฒนาของสภาพของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะจากอดีต ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

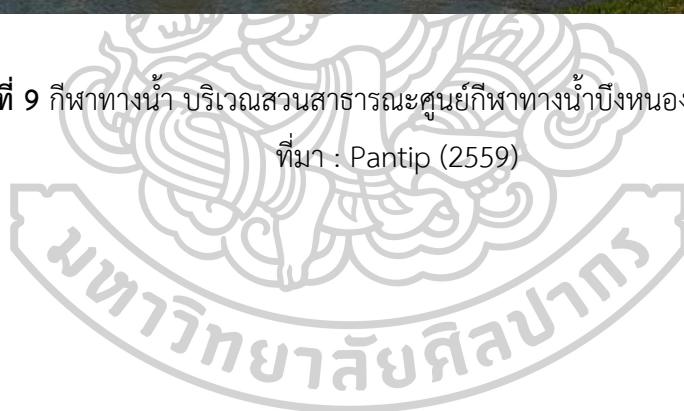
“มีการพัฒนาขึ้นจากเดิมมาก แต่เดิมแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานครไม่ได้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ แต่ปัจจุบันมีการออกแบบที่ทันสมัย สบายงาม และคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้คนพิการเข้าถึงได้มากยิ่งขึ้น” (กลุ่มที่ 1)

“มีการพัฒนาขึ้นแต่ไม่สมบูรณ์ เช่น การติดตั้งป้ายสัญลักษณ์จากเดิมที่ไม่มีป้าย ใด ๆ พัฒนาเป็นมีป้ายสัญลักษณ์เพิ่มเติมแต่ไม่ครบถ้วนอย่างที่ควรจะเป็น” (กลุ่มที่ 2)

“มีการพัฒนาขึ้นแตกต่างจากเดิม สวนสาธารณะเดิมเน้นการใช้ประโยชน์ที่ยังไม่ครอบคลุมสำหรับทุกคน แต่ปัจจุบันมีการพัฒนาออกแบบพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมที่หลากหลาย และเวลาเปิด-ปิดที่ยืดหยุ่นมากขึ้น” (กลุ่มที่ 3)

ภาพที่ 9 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559
ที่มา : Pantip (2559)

ภาพที่ 10 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2561
ที่มา : Pantip (2559)

ภาพที่ 11 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559
ที่มา : Pantip (2559)

ภาพที่ 12 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559
ที่มา : Pantip (2559)

ภาพที่ 13 กีฬาทางน้ำ บริเวณสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ปี 2559
ที่มา : Pantip (2559)

2.2 การให้ความสำคัญเรื่องความเท่าเทียมกันในมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ในหน่วยงานเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“หน่วยงานให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยหน่วยงานส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนพิการ และยังคงดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เข้าถึงได้ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) สิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อคนพิการอย่างเสมอภาคทัดเทียมกับบุคคลทั่วไปเป็นสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน และหลักการ UD (Universal Design) หรืออารยสถาปัตย์ การออกแบบเพื่อคนทุกคนโดยไม่ต้องคำนึงถึง เพศ อายุ ขนาดของผู้ใช้งาน รวมถึงความพิการ ซึ่งการออกแบบจะต้องตอบโจทย์การใช้งานของทุกคน” (กลุ่มที่ 1)

“ให้ความสำคัญในด้านความเท่าเทียมกันในมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ” (กลุ่มที่ 2)

“หน่วยงานให้ความสำคัญในเรื่องของการเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การอยู่ร่วมกัน : ทุกคนควรมีโอกาสในการทำงานที่เท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เป็นธรรม ความเท่าเทียมในการอยู่ร่วมกัน ความเท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษา” (กลุ่มที่ 3)

2.3 แหล่งท่องเที่ยวสาธารณะให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษหรือไม่ และแหล่งท่องเที่ยวสาธารณะ ควรมีการเตรียมความพร้อมอย่างไรเพื่อบริการบุคคลเหล่านี้ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“แหล่งท่องเที่ยวสาธารณะยังไม่ค่อยให้ความสำคัญนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ครอบคลุมทุกความพิการ (คนพิการตามกฎหมายกระทรวงการศึกษา 9 ประเภท หรือ กฎกระทรวง พก 7 ประเภท) ตามที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย เช่น ทางลาด ราวจับ ทางเดิน หรือ Braille Block หรือ Guiding Block ควรพัฒนาให้เหมาะกับคนพิการ” (กลุ่มที่ 1)

“แหล่งท่องเที่ยวสาธารณะยังไม่ให้ความสำคัญนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ ควรเตรียมเรื่องการอำนวยความสะดวก เช่น การมี QR Code ภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน” (กลุ่มที่ 2)

“ยังไม่ให้ความสำคัญนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการพิเศษ โดยการออกแบบสวนสาธารณะที่ยังไม่เอื้อต่อการใช้บริการของผู้พิการสามารถใช้งานพื้นที่ได้อย่างสะดวกสบาย ทางเดิน บันได ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ป้ายบอกทาง ไม่มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ ควรออกแบบและสร้างสวนสาธารณะที่มีความเหมาะสม เอื้อต่อการใช้บริการของผู้พิการสามารถใช้งานพื้นที่ได้อย่างสะดวกสบายในทุกด้าน เช่น ป้ายบอกทาง เจ้าหน้าที่” (กลุ่มที่ 3)

3. การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่ท่านเคยพบเจอเป็นอย่างไร และแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครควรเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์

“เคยพบบางสถานที่แต่สิ่งอำนวยความสะดวกมีการชำรุดเสียหาย ไม่มีการซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเข้าถึงข้อมูล เช่น ติดตั้ง QR Code ที่เชื่อมโยงไปยังข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น ประวัติความเป็นมา สิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มล่ามภาษามืออธิบายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ” (กลุ่มที่ 1)

“เคยพบทางเดินบนทางเท้าสร้างเหมาะสมสำหรับผู้พิการ แต่บริการเช่ารถจักรยานหรือเรือปั่นพายสื่อสารยังไม่เข้าใจ แหล่งท่องเที่ยวควรปรับปรุงวิธีการสื่อสารเกี่ยวกับบริการเช่ารถจักรยานและเรือปั่นที่สามารถช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าใจและใช้บริการได้อย่างสะดวกสบาย เช่น การใช้เทคโนโลยี เจ้าหน้าที่ และป้ายสัญลักษณ์ที่ชัดเจน” (กลุ่มที่ 2)

“ยังไม่เคยเห็นสวนสาธารณะที่ออกแบบมาเพื่อคนพิการหรือคนทุกคนเข้าถึงได้ สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับผู้พิการทางการได้ยิน แหล่งท่องเที่ยวควรมีป้ายบอกทางและป้ายบอกสถานที่มองเห็นได้ชัดเจน ใช้สัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย การใช้ QR Code ที่เชื่อมโยงไปยังวิดีโอที่มีล่ามภาษามืออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสวนสาธารณะ เช่น ประวัติความเป็นมา กิจกรรมที่มีให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งเชื่อมโยงไปยังข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ วิดีโอและเสียงบรรยาย เพื่อให้ผู้พิการทางการได้ยินสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้บริการผู้พิการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและให้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (กลุ่มที่ 3)

4. การจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวใดบ้างที่สามารถส่งเสริมคุณภาพที่ดีต่อผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา ควรมีล่ามภาษามือที่มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารตลอดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถเข้าใจข้อมูลและคำอธิบายต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน หรือ QR Code สำหรับ ที่เชื่อมโยงไปยังข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม รายละเอียดสถานที่ และข้อมูลเกี่ยวกับจุดสำคัญต่าง ๆ” (กลุ่มที่ 1)

“กิจกรรมที่ทุกประเภท แต่ควรมี QR Code ภาษามือและคำบรรยายได้ภาพในทุกสถานที่ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการทางการได้ยินหรือผู้ที่อ่านภาษาเขียนได้ สามารถเข้าถึงข้อมูลกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะได้” (กลุ่มที่ 2)

“ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำมาใช้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตได้” (กลุ่มที่ 3)

5. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะให้สอดคล้องกับคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนแก่ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ควรเน้นการออกแบบพื้นที่และบริการตามหลัก Universal Design เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อรองรับของผู้พิการ การส่งเสริมทัศนคติและความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ให้มีความสามารถสื่อสารด้วยภาษามือได้ รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับทุกคน” (กลุ่มที่ 1)

“การใช้ QR โค้ดร่วมกับภาษามือและคำบรรยายได้ภาพ เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว” (กลุ่มที่ 2)

“การมีป้ายบอกทางที่มีสัญลักษณ์ คำบรรยายได้ภาพและข้อมูลที่ชัดเจนจะช่วยให้พวกเขาเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น” (กลุ่มที่ 3)

Universal Design (UD) “หลักการออกแบบอารยสถาปัตย์” หมายถึง หลักการออกแบบ ที่ตอบโจทย์การใช้งานสำหรับคนทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะช่วงอายุ เพศ หรือมีลักษณะทางกายภาพ เช่นไร ต้องสามารถเข้าถึงการใช้งานของพื้นที่สาธารณะได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ หลักการออกแบบนี้สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับสมาชิกในสังคมอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา หรือผู้พิการ ซึ่งการออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกผู้ใช้งานทุกกลุ่มนี้ ยังช่วยให้สังคมดำเนินไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น และยังตระหนักถึงการส่งเสริมให้บุคคลมีอิสระในการจัดการตนเอง โดยพึ่งพาคนอื่นน้อยลง

1. ความเสมอภาค ความเสมอภาคนั้นว่าด้วยการที่ทุกคนควรได้รับสิทธิและเข้าถึงการใช้งานอย่างทั่วถึง อาทิเช่น การใช้ทางลาดแทนบันได ป้ายบอกตำแหน่งเพื่อให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน

2. ความเรียบง่ายใช้งานง่าย การออกแบบที่เน้นการใช้งานที่สะดวก ลดทอนความซับซ้อนให้เหมาะกับการรับรู้ของผู้ใช้งานในหลากหลายกลุ่ม

3. ข้อมูลชัดเจนสำหรับการใช้งาน มีการออกแบบการสื่อสารระหว่างผู้ใช้งานและพื้นที่ เช่น ป้ายหรือสัญลักษณ์ที่บอกข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งาน อาทิ ป้ายห้องน้ำ, ป้ายบอกทางเข้าห้องประชุมและป้ายทางหนีไฟ เป็นต้น

4. ความยืดหยุ่น การออกแบบเพื่อปรับให้เข้ากับลักษณะของผู้ใช้งานทุกกลุ่ม อาทิ ระดับความสูงของปุ่มกดลิฟต์ให้มีความสูงต่ำเหมาะสม การออกแบบทางลาดพิเศษสำหรับให้ผู้วีลแชร์

5. ความปลอดภัย การออกแบบเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นหรือออกแบบเพื่อป้องกันให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

6. การใช้แรงน้อยหรือทุ่นแรง การออกแบบให้ผู้ใช้งานออกแรงน้อย ไม่ต้องพยายามหลายครั้ง เพื่อให้ทุกคนใช้งานได้สะดวกเท่าเทียมกัน เช่น ก๊อกน้ำ ประตูห้องน้ำ

7. ความกว้างของพื้นที่เหมาะสมกับการเข้าถึงและใช้งานการออกแบบที่มีขนาดที่เหมาะสมและมีพื้นที่ให้สำหรับการเข้าถึงและการใช้งานที่เพียงพอ โดยคำนึงถึงขนาดร่างกายท่าทางหรือการเคลื่อนไหวของผู้ใช้ที่หลากหลาย ขนาดและพื้นที่ใช้งานที่เหมาะสม สามารถใช้งานได้สะดวก ทั้งการเอื้อม การหยิบจับ โดยปราศจากเงื่อนไขของข้อจำกัดทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
ที่มา : บ้านและสวน (2567)

การพัฒนาแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แนวคิดในการพัฒนาแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 3 ผลการวิจัยและรับรอง ร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และ

ส่วนที่ 4 ร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ที่ปรับปรุงแล้ว

ส่วนที่ 1 แนวคิดในการพัฒนาแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนพัฒนาขึ้นตาม แนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบของรูปแบบของสมิธ และคณะ (Smith and others, 1980: 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) คือ

รูปแบบคล้ายจริง รูปแบบเสมือนจริง และรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ รูปแบบข้อความหรือแบบจำลองเชิงคุณภาพ และรูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ การสร้างหรือพัฒนารูปแบบเป็นไปตามทฤษฎีของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ที่ได้อธิบายว่า การพัฒนารูปแบบนั้นจะมีการสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมุติฐานที่มาจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว ในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพการณ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ แล้วทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบหลังจากได้สร้างหรือพัฒนารูปแบบในขั้นต้นโดย Keeves (1988) ได้อธิบายว่า รูปแบบที่ดีสามารถใช้ประโยชน์จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) พยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ถูกตรวจสอบ ได้โดยการสังเกต ระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา เป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร รวมทั้ง ทิศนา แคมมณี (2552) ได้อธิบายว่า "รูปแบบ" (Model) ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิดที่ใช้แสดงความคิดนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เช่น การใช้คำอธิบาย, แผนผัง, รูปภาพ, หรือแผนภาพ เพื่อให้เข้าใจความคิดได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น. รูปแบบช่วยในการสืบเสาะหาคำตอบ, ความรู้, และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พัฒนาขึ้นตามแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แนวคิด Universal Design (UD) “หลักการออกแบบอารยสถาปัตย์” และ Inclusive Tourism ทฤษฎีการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทฤษฎีศักยภาพและการจัดการสวนสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษทางการได้ยินหรือสื่อความหมายตลอดจนผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ โดยนำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาสังเคราะห์เนื้อหาร่วมกับผลการศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และผลศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 (R1) มาประกอบเป็น ร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ประเทศไทย มีการรับรองตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) สิทธิของคนพิการ คือ สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่บุคคลทุกคนควรได้รับอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติโดยเหตุแห่งความพิการ “การเข้าถึงเท่าเทียม” และ “การสื่อสารที่ไร้อุปสรรค” เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์ กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ 1) ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน 2) องค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน อธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน “ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน” ถือเป็นอาณาจักรสวนสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดของกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 644 ไร่ ที่มีบึงน้ำขนาดใหญ่เป็นแลนด์มาร์กและเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำเหมาะสำหรับทั้งมืออาชีพและสมัครเล่น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและกีฬาในบรรยากาศธรรมชาติที่ใกล้เมือง ลักษณะพื้นที่เป็นพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ทางฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร เดิมเป็นพื้นที่สำหรับกักเก็บน้ำและควบคุมน้ำท่วม ปัจจุบันได้รับการพัฒนาเป็นสวนสาธารณะผสมผสานกับศูนย์กีฬา มีศูนย์กีฬาทางน้ำขนาดใหญ่ กิจกรรมทางน้ำที่ได้รับความนิยมอย่างมาก คือ กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬา วินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด มีเลนจักรยานรอบบึง เส้นทางวิ่ง/เดิน มีระยะหลากหลายรวมถึงการจัดการแข่งวิ่งในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งบรรยากาศที่ร่มรื่น ไม่แออัดเท่าสวนสาธารณะอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร มีความหลากหลายของธรรมชาติ มีนกน้ำ นกท้องถิ่นและพันธุ์ไม้นานาชนิดเหมาะกับการดูนกหรือศึกษาธรรมชาติ พื้นที่บางส่วนให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลนจำลอง หรือพื้นที่เรียนรู้ กล่าวได้ว่า ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน นอกจากเป็นสวนสาธารณะแล้วยังเป็นที่รวม การ ท่อง เที ยว (Tourism) ก าร พัก ผ่อน (Relaxation) สี่ ง แวด ล้อม ที่หลากหลาย (Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) เข้าด้วยกัน ดังนั้นรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จึงนำเสนอการจำแนกและให้ความหมายอธิบายได้ตามตัวอักษรในคำว่า "TREES" ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	
T (Tourism)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลาย รวมทั้งธรรมชาติที่สมบูรณ์ในกรุงเทพมหานคร
R (Relaxation)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีบึงน้ำขนาดใหญ่ บรรยากาศที่ร่มรื่น ไม่แออัด เหมาะแก่การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ
E (Environment)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความหลากหลายของธรรมชาติ มีนกน้ำ นกท้องถิ่นและพันธุ์ไม้นานาชนิด พื้นที่บางส่วนให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลนจำลอง หรือพื้นที่เรียนรู้
E (Event)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นพื้นที่จัดงานกีฬา (Sport Event) หลากหลาย วัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นกีฬาทางน้ำ หรือ กีฬาบนบก เช่น วิ่ง ปั่นจักรยาน เป็นต้น
S (Sport)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นสวนสาธารณะที่ผสมผสานกับศูนย์กีฬา มีศูนย์กีฬาทางน้ำขนาดใหญ่ กิจกรรมทางน้ำที่ได้รับความนิยมอย่างมาก คือ โดยเฉพาะกิจกรรมทางน้ำ คือ กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ปั่นจักรยาน วิ่ง/เดิน

สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ภาพที่ 14 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 15 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 16 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 17 สภาพแวดล้อมศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 18 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 19 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 20 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 21 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 22 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

ภาพที่ 23 กิจกรรมทางน้ำ ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

กิจกรรมทางน้ำ จำนวน 4 ชนิด คือ กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด

ภาพที่ 24 กิจกรรมทางน้ำ เรือใบ
ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์ (2565)

กีฬาเรือใบ

ต้นกำเนิดกีฬาเรือใบ มีต้นกำเนิดมาจาก “ดัตช์” (Dutch) อ้างอิงจาก Exsporty (2567) หรือประเทศเนเธอร์แลนด์ในปัจจุบัน เดิมทีการ ล่องเรือใบ ถือเป็นกีฬาท้องถิ่นในเนเธอร์แลนด์ จนกระทั่งเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2203 พระเจ้าพระเจ้าชาร์ลส์ที่ 2 (Charles II) ได้เสด็จกลับอังกฤษ หลังถูกเนรเทศไปอยู่เนเธอร์แลนด์เป็นเวลาหลายปี พระองค์จึงได้นำ กีฬาเรือใบ เข้ามาเล่นในประเทศอังกฤษด้วย ก่อนที่ต่อมาจะมีการตั้งสโมสรเรือใบแห่งแรกของโลกชื่อว่า “สโมสรคอร์คฮาร์เบอร์” (Cork Harbor) ในไอร์แลนด์ เมื่อ พ.ศ. 2263 ตามด้วยการก่อตั้งสโมสรเรือใบแห่งแรกในสหรัฐอเมริกาชื่อ “สโมสรเรือใบนิวยอร์ก” (New York Yacht Club) เมื่อปี พ.ศ. 2427

ประโยชน์ของการเล่นเรือใบ

1. เสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย เนื่องจากบังคับเรือใบต้องอาศัยกำลังจากกล้ามเนื้อแขน ขา ไหล่ และหลัง กล้ามเนื้อทุกส่วนต้องทำงานสอดประสานกันตลอดเวลา หากเล่นเรือใบ เป็นประจำก็จะทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง รวมทั้งเพิ่มความแข็งแรงให้กระดูกและข้อต่อด้วย

2. เสริมสร้างสมดุลงให้ร่างกาย หัวใจสำคัญของกีฬาเรือใบ คือการรักษาสมดุลงให้เรือลอยลำได้อย่างมั่นคง ผู้เล่นจึงจำเป็นต้องขยับร่างกายเพื่อรักษาสมดุลงให้เรือตลอดเวลา ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้ร่างกาย ช่วยให้สามารถจัดระเบียบร่างกายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

3. ฝึกการตัดสินใจ ในการควบคุมเรือให้แล่นไปถึงเส้นชัยจำเป็นต้องมีการคิด การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจอย่างมีหลักการบางครั้งอาจต้องตัดสินใจในเสี้ยววินาทีเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ดังนั้นการเล่นกีฬาเรือใบเป็นประจำจะช่วยให้รับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วได้ดี

4. ฝึกความอดทนและความสุขุม เป็นกีฬาที่ผู้เล่นจะต้องมีทั้งความอดทนและความสุขุม เพราะต้องคอยสังเกตคลื่นลมเพื่อรอจังหวะในการควบคุมเรือให้แล่นไปถึงเส้นชัย

วิธีการเล่นเรือใบและสิ่งที่ควรรู้ก่อนเล่นเรือใบ

สำหรับใครที่สนใจ กีฬาเรือใบ แต่ไม่รู้วิธีการเล่นที่ถูกต้อง หรือไม่รู้เทคนิคการเล่นเบื้องต้นก็ไม่ต้องร้อนใจ เพราะวันนี้เราได้รวบรวมวิธีการเล่นเบื้องต้นสำหรับมือใหม่รวมทั้งสิ่งที่ควรรู้ก่อน เล่นเรือใบ มาฝากกัน ลองไปดูกันเลย

ประเภทของเรือใบ สำหรับเรือใบที่นิยมใช้เล่นกันในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) คีลโบ้ท (Keel Boat) เรือที่มีกระดูกงูติดกับท้องเรือถาวร ส่วนใหญ่เป็นเรือที่มีขนาดใหญ่ สามารถบรรทุกคนได้ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป

ภาพที่ 25 เรือใบปลาทู (Platu Sailboat)

ที่มา : ตุ่ม สีแคว (2559)

2) ดิงกี้ (Dinghy) เรือที่มีกระดูกงูยกขึ้นลงได้ ส่วนใหญ่เป็นเรือขนาดเล็ก มีทั้งชนิดใบเดี่ยว และ 2 ใบ เล่นได้ 1-2 คน เป็นเรือที่นิยมใช้แข่ง กีฬาเรือใบ ในรายการต่าง ๆ เช่น โอลิมปิก, เอเชียเกมส์ และ ซีเกมส์ โดยเรือประเภทนี้มีหลายแบบ เช่น ออปติมิสต์ (Optimist) , ซูเปอร์มอด (Super Mod) , โอเค (OK) , เลเซอร์ (Laser) , เอนเตอร์ไพรส์ (Enterprise) ,ไฟร์บอลล์ (Fireball) เป็นต้น

ภาพที่ 26 เรือใบมด (Mod Sailboat)

ที่มา : ตุ่ม สีแคว (2559)

ส่วนประกอบของเรือใบ

สำหรับเรือใบขนาดเล็กที่ใช้เล่นหรือแข่งใน กีฬาเรือใบ นอกจากส่วนที่เป็นตัวเรือแล้ว ยังมีส่วนประกอบสำคัญหลัก ๆ อีก 3 อย่าง ดังนี้

ใบเรือ (Sail) เพราะเรือใบไม่มีเครื่องยนต์ ใบเรือจึงทำหน้าที่รับลมและสร้างแรงผลักให้เรือสามารถแล่นไปข้างหน้าได้ภายใต้ข้อแม้ว่าใบเรือจะต้องอยู่ในมุมและองศาที่เหมาะสม

หางเสือ (Rudder) ใช้ควบคุมทิศทางเรือ หากต้องการให้เรือมุ่งไปทิศทางใดก็ได้ ให้ปรับหางเสือไปทางทิศนั้น

คัตแดง (Center Board) ลักษณะเหมือนแผ่นกระดานยื่นลงไปใต้ท้องเรือ ทำหน้าที่ช่วยรักษาสสมดุล ไม่ให้เรือเอียง หรือแล่นขวางทิศทางลม เพราะอาจทำให้เรือพลิกคว่ำได้

เทคนิคการเล่นเรือใบเบื้องต้น หัวใจสำคัญของการ กีฬาเรือใบ คือการรักษาสมดุลให้เรือแล่นได้อย่างมั่นคง และการรู้ทิศทางลมว่าลมมาจากทิศไหน และลมแรงมากน้อยแค่ไหน เพื่อที่เราจะได้สามารถ จับเรือใบ ให้แล่นไปได้โดยใช้แรงและเวลาน้อยที่สุด โดยเทคนิคการเล่นเรือใบเบื้องต้นที่มีมือใหม่ควรรู้มี 3 เทคนิค ดังนี้

1. การเล่นเรือทวนลม (Beating): ตัวเรือทำมุม 45 องศากับกระแสลม ดึงใบเรือเข้ามาถึงมุมกราบท้ายเรือด้านใดด้านลม จัดระเบียบร่างกายโดยนั่งให้ชิดไปด้านหน้าหรือตรงกลางลำเรือคอยสังเกตใบเรือ ถ้าใบสะบัดให้ดึงหางเสือเข้าหาตัวเล็กน้อย จนกระทั่งใบหายสะบัด

2. เล่นเรือตามลม (Running): ตัวเรือทำมุม 90 องศากับกระแสลม ปล่อยใบเรือออกทำมุม 45 องศากับตัวเรือเพื่อรับลม หันหัวเรือไปทางจุดหมาย หากใบสะบัดให้ดึงใบเข้าจนใบหายสะบัด ถือเป็นเทคนิคการเล่นเรือที่ทำให้ความเร็วได้มากที่สุด

3. เล่นเรือขวางลม (Reaching): ปล่อยใบเรือทำมุม 90 องศากับตัวเรือ เอียงเรือมาด้านตัวเองเล็กน้อย นั่งไปทางด้านหน้าเรือ เทคนิคนี้ทำให้ความเร็วได้น้อยที่สุด

คำศัพท์เฉพาะในกีฬาเรือใบ

กีฬาเรือใบ เป็นกีฬาที่มีรายละเอียดต่าง ๆ ค่อนข้างมาก รวมถึงมีคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็นต้องรู้อยู่หลายคำ โดยคำศัพท์ที่ควรรู้เบื้องต้นมีดังนี้

1. Starboard Tack: เรือกำลังแล่นอยู่ โดยมีกระแสลมเข้ามาทางกราบขวา
2. Port Tack: เรือแล่นโดยมีกระแสลมพัดเข้ามาทางด้านกราบซ้าย
3. Close Hauled: การเล่นเรือทวนลม โดยใบเรือทำมุมใกล้กับทิศทางที่กระแสลมพัดมามากที่สุด

4. Close Reach: การเล่นเรือทวนลม

5. Beam Reach: การเล่นเรือที่ใบเรือตั้งฉากกับกระแสลม

6. Broad Reach: การเล่นเรือที่กระแสลมพัดเข้ามากระทำกับเรือบริเวณกลางลำเรือ

การเตรียมตัวก่อนไปเล่นกีฬาเรือใบ เนื่องจาก กีฬาเรือใบ เป็นกีฬาทางน้ำ แล้วยังเป็นกีฬากลางแจ้งที่ต้องเจอทั้งน้ำ แดด และลม ทำให้ก่อนที่ออกไป ล่องเรือใบ จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนเตรียมตัว ศึกษาข้อมูล รวมถึงเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม เพื่อให้การล่องเรือทำได้อย่างปลอดภัยและได้ประสบการณ์ที่คุ้มค่า

วิธีการเตรียมตัวเล่นเรือใบให้ปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการเล่น กีฬาเรือใบ ในประเทศไทย หรือต่างประเทศ ล้วนจำเป็นที่จะต้องวางแผนและศึกษาข้อมูลที่เป็นมาก่อนเล่นเพื่อความปลอดภัย และสามารถเพลิดเพลินไปกับการล่องเรือได้อย่างเต็มที่ โดยสิ่งที่จะต้องศึกษาก่อนเล่นเรือมีดังนี้

ตรวจสอบสภาพอากาศ: ถือเป็นเรื่องพื้นฐานของ กีฬาเรือใบ เพราะสภาพอากาศสามารถเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว ก่อนเล่นคลื่นลมอาจจะเงียบสงบ แต่เล่นไปสักพักคลื่นลมอาจจะแรงขึ้นอย่างกะทันหันได้

ดังนั้น การตรวจสอบสภาพอากาศก่อนล่องเรือไม่ว่าจะเป็นความเร็วและทิศทางลม รวมถึงระดับน้ำทะเล ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะละเอียดได้อย่างเด็ดขาด

ตรวจสอบความพร้อมของเรือ: ก่อนออกเรือควรตรวจสอบเรือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องว่าอยู่ในสภาพดีและพร้อมใช้งาน

วางแผนเส้นทาง: การวางแผนเส้นทางก่อน เล่นเรือใบ ว่าจะไปที่ไหน เมื่อใด และจอดเรือที่ใด จะช่วยให้มองเห็นภาพรวมของการล่องเรือล่วงหน้า และสามารถปรับเปลี่ยนแผนเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเฉพาะหน้าได้ทันเวลา

ภาพที่ 27 กิจกรรมทางน้ำ เรือคายัค

ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์ (2565)

เรือคายัค

ต้นกำเนิดมาจากกรีนแลนด์ในประเทศเดนมาร์ก อังอิง Blue runner (2567) ถูกสร้างขึ้นโดยชาวเอสกีโม โดยจุดประสงค์คือ ใช้ในการล่าสัตว์ในแม่น้ำ และ ในทะเล ตัวเรือจะมีลักษณะหัวแหลม ท้ายแหลม โดยในยุคแรกนั้นโครงของเรือคายัคจะใช้ไม้เป็นวัสดุในการสร้าง ส่วนด้านบนของเรือจะใช้หนังสัตว์ในการหุ้ม โดยตัวเรือ จะมีช่องว่างเพียงพอแค่ให้ผู้พายสอดตัวเข้าไปเท่านั้น ต่อมาในปี ค.ศ.1950 ตัวเรือก็ยังคงทำจากไม้ แต่เปลี่ยนจากการใช้หนังสัตว์เป็นใช้ผ้าใบแทน ในปี

ค.ศ.1960 โครงเรือถูกเปลี่ยนจากไม้มาใช้ไฟเบอร์กลาสแทน และในปี ค.ศ.1975 ยังคงทำด้วยไฟเบอร์กลาส แต่เริ่มมีการพัฒนารูปร่างลักษณะและมีการออกแบบรูปทรงที่โฉบเฉี่ยวและทันสมัยมากขึ้น จนมาถึงปัจจุบัน เรือคายัค จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ด้วยกัน เรือคายัค แบบ Sit In-Side เรือคายัค แบบ Sit In-Side

1. Sit inside จะเป็นเรือรูปแบบดั้งเดิมที่ผู้พายจะต้องสอดตัวเข้าไปในเรือ ตัวเรือจะสามารถทำความเร็วได้ดี มีความคล่องตัวสูง มีน้ำหนักเบา เหมาะสำหรับการพายที่มีอุปสรรคและสิ่งกีดขวางในน้ำ แต่สามารถพายได้เพียงคนเดียว

ภาพที่ 28 Sit inside
ที่มา : Aquabound (2011)

2. Sit on top จะเป็นเรือรูปแบบใหม่ ที่ได้พัฒนาให้พายได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น ตัวเรือจะมีรูระบายน้ำเพื่อให้ น้ำที่สาดกระเซ็นเข้ามาสามารถระบายออกไปได้ เหมาะสำหรับการพายเล่นท่องเที่ยวซึ่งสะดวก สบายเหมาะกับผู้ที่เริ่มต้นพายเรือคายัค สามารถเลือกได้ทั้งพายคนเดียว และพายเป็นคู่

เรือคายัคใช้งาน

1. การพายเรือไปข้างหน้า ให้จับไม้พายให้ส่วนนูนของด้ามพายให้อยู่ด้านขวามือและหันออกนอกตัวเรา เมื่อโบพายขวาลงน้ำให้ใช้แขนซ้ายผลักออกไปตรง ๆ และทำการบิดเอวไปตาม

ทิศทางของพาย แล้วยกแขนขวาขึ้นพร้อมกับบิดข้อมือขวา เข้าหาตัวเราแล้วสลับจังหวะต่อไปเรื่อย ๆ เรือก็จะเคลื่อนที่ไปข้างหน้า

2. การพายถอยหลัง ให้นำไม้พายด้านใดด้านหนึ่งไปข้างหลังพร้อมกับผลักพายไปข้างหน้า ทำสลับซ้าย-ขวาให้เป็น จังหวะต่อเนื่อง โดยใช้การเคลื่อนไหวของ ลำตัวและเอวเป็นหลัก

3. การพายเลี้ยวซ้าย ให้นำพายขวาจุ่มน้ำแล้วผลักแขนซ้ายไปข้างหน้า แขนขวากวาดพามาด้านหลังจนสุดแล้วยกขึ้น โดยทำอย่างต่อเนื่องเรือก็จะเลี้ยวซ้ายตามต้องการ

4. การพายเลี้ยวขวา การพาคคล้ายกับการพายเลี้ยวซ้าย ให้นำพายซ้ายจุ่มน้ำแล้วผลักแขนขวาไปข้างหน้า แขนซ้ายกวาดพามาด้านหลังจนสุดแล้วยกขึ้น เมื่อ ทำอย่างต่อเนื่องเรือก็จะเลี้ยวขวาตามต้องการ

5. การเบรก เมื่อต้องการเบรกหรือลดความเร็ว ให้จุ่มพายด้านใดด้านหนึ่งลงน้ำ พร้อมกับผลักพายไปข้างหน้าเล็กน้อย สลับซ้าย-ขวา อย่างต่อเนื่องเรือก็จะชะลอความเร็วลง หรือหยุดลง

ภาพที่ 29 กิจกรรมทางน้ำ ซัพบอร์ด
ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์ (2565)

ซัพบอร์ด

SUP Board ย่อมาจาก Stand Up Paddle board อ้างอิง Bluerunner (2567) ดังนั้นหากแปลแบบตรงตัวความหมายที่ได้คือ “การยืนพายบนบอร์ด” จัดเป็นอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ ประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเป็นแผ่นบอร์ดพร้อมอุปกรณ์เสริม เช่น ไม้พาย สายรัดข้อเท้า เพื่อให้ผู้เล่นสามารถยืนพายหรือคุกเข่าพายบนบอร์ดได้ผ่านการทรงตัวที่เหมาะสมไม่ให้ตนเองร่วงลงไปใต้น้ำเสียก่อน

SUP Board แตกต่างจาก Serf Board อย่างไร

1. ขนาดของกระดานซัพบอร์ดที่จะมีความยาวมากกว่าเซิร์ฟบอร์ด
2. SUP Board จะมีไม้พายเพื่อใช้ในการทรงตัวและการบังคับทิศทาง แต่ Serf Board ต้องอาศัยการเคลื่อนตัวจากแรงคลื่นเป็นหลัก
3. ท่าทางการเล่นซัพบอร์ดจะยืนตรง ๆ หรือคุกเข่าพาย แต่ถ้าเป็นเซิร์ฟบอร์ดท่าทางของผู้เล่นจะมีลักษณะนอนราบคว่ำไปกับบอร์ดเพื่อใช้แขนและขาบังคับทิศทาง จากนั้นจึงยืนเอียงตัวเพื่อใช้แรงคลื่นในการดันบอร์ดไปข้างหน้า

ภาพที่ 30 Sit on top

ที่มา : Aquabound (2011)

ซัพบอร์ด

SUP Board ย่อมาจาก Stand Up Paddle board อ้างอิง Bluerunner (2567) ดังนั้นหากแปลแบบตรงตัวความหมายที่ได้คือ “การยืนพายบนบอร์ด” จัดเป็นอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ ประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเป็นแผ่นบอร์ดพร้อมอุปกรณ์เสริม เช่น ไม้พาย สายรัดข้อเท้า เพื่อให้ผู้เล่นสามารถยืนพายหรือคุกเข่าพายบนบอร์ดได้ผ่านการทรงตัวที่เหมาะสมไม่ให้ตนเองร่วงลงไปใต้น้ำเสียก่อน

SUP Board แตกต่างจาก Serf Board อย่างไร

1. ขนาดของกระดานซัพบอร์ดที่จะมีความยาวมากกว่าเซิร์ฟบอร์ด
2. SUP Board จะมีไม้พายเพื่อใช้ในการทรงตัวและการบังคับทิศทาง แต่ Serf Board ต้องอาศัยการเคลื่อนตัวจากแรงคลื่นเป็นหลัก
3. ท่าทางการเล่นซัพบอร์ดจะยืนตรง ๆ หรือคุกเข่าพาย แต่ถ้าเป็นเซิร์ฟบอร์ดท่าทางของผู้เล่นจะมีลักษณะนอนราบกว่าไปกับบอร์ดเพื่อใช้แขนและขาบังคับทิศทาง จากนั้นจึงยืนเอียงตัวเพื่อใช้แรงคลื่นในการดันบอร์ดไปข้างหน้า

ประเภทของ SUP Board ที่ได้รับความนิยมในการใช้งาน

1. All Round SUP Board ขนาดของบอร์ดจะมีความกว้าง ทรงบอร์ดโค้งมนทั้งลำ ลักษณะคล้ายวงรี ช่วยเพิ่มความเสถียรในการทรงตัวให้กับผู้เล่น เหมาะสำหรับมือใหม่ เน้นพายแบบชิล ๆ และด้วยความกว้างกับขนาดใหญ่จึงไม่เน้นเรื่องความเร็วมากนัก

ภาพที่ 31 All Round SUP Board

ที่มา : Exploresup (2566)

2. Touring SUP Board ชับบอร์ดประเภทนี้จะคล้ายกับเรือคายัค หัวแหลมท้ายตัด เพื่อให้ด้านหน้าของบอร์ดแหวกน้ำได้ดีแต่ด้านหลังยังคงเสถียรและสมดุล เหมาะกับการพายเล่น หรือ จะเล่นกับกระแสคลื่นก็สนุก ทำความเร็วได้มากกว่า All Round

ภาพที่ 32 Touring SUP Board

ที่มา : Exploresup (2566)

3. Racing SUP Board ประเภทสุดท้ายลักษณะคล้ายกับแบบ Touring แต่ความยาวจะมากกว่า รวมถึงเป็นทรงแคบที่สุด (กว้างน้อยที่สุด) เหมาะกับคนที่เล่นได้เก่งระดับหนึ่ง เน้นการพายแบบ Tracking เจอกับกระแสน้ำ กระแสคลื่นแรง สนุกแบบแอดเวนเจอร์เต็มพิกัด

ภาพที่ 33 Racing SUP Board

ที่มา : Exploresup (2566)

ภาพที่ 34 กิจกรรมทางน้ำ วินเซิร์ฟ
ที่มา : ผู้จัดการออนไลน์ (2565)

วินเซิร์ฟ

กีฬาวินด์เซิร์ฟ อ่างอิง เกษมสันต์ พานิชเจริญ (2561) กีฬาทางน้ำประเภทหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมไปทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเพื่อออกกำลังกายหรือเพื่อการแข่งขัน โดยเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2519 ซึ่งปัจจุบันกีฬานี้เป็นที่นิยมเล่นกันแถบจังหวัดชายทะเล เช่น ชลบุรี ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น ซึ่งการเล่นเป็นการเคลื่อนไหว ประกอบอุปกรณ์ อาศัยความสามารถในการทรงตัว ความแข็งแรง และการทำงานประสานสัมพันธ์ของร่างกาย รวมถึงความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี ทักษะในการเล่นเข้ามาประกอบกัน จะเห็นว่ากีฬาวินด์เซิร์ฟต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านในการเล่น สอดคล้องกับเจริญ กระบวนรัตน์ ที่กล่าวว่า ทักษะกีฬาใน กีฬาแต่ละประเภทที่นักกีฬาแต่ละบุคคล สามารถ ำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทักษะกีฬา (Cognitive Skills) 2) ด้านการรับรู้สภาวะเกี่ยวกับการปฏิบัติทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกาย และ 3) ด้านทักษะกลไกการเคลื่อนไหว

อุปกรณ์สำหรับกีฬาวินด์เซิร์ฟ เจริญประกอบด้วย 2 ส่วน หลัก คือ

1. กระดานวินด์เซิร์ฟ (Board) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นบนผิวน้ำของกีฬาวินด์เซิร์ฟ กระดาน วินด์เซิร์ฟมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทที่เล่น กระดานวินด์เซิร์ฟ

มีส่วนประกอบ คือ ตัว กระจดาน (Body) หางปลา (Fin) รางเลื่อน (Mast Track) ที่ยึดเท้า (Foot Straps) ครีบบกลาง (Center board) โดยแต่ละส่วนประกอบมีรายละเอียด

1.1 ตัวกระจดาน (Body board) มีลักษณะเป็นรูปยาวทรงรี ทำด้วยไม้ไฟเบอร์กลาสภายใน บรรจุโฟม เพื่อให้มีน้ำหนักเบา ตัวกระจดานมีคุณสมบัติพิเศษ คือ ลอยน้ำ รับน้ำหนักได้ดี แข็งแรง ทนทาน ส่วนบนของตัวกระจดานใช้สีหรือวัสดุที่ทาให้ไม่ลื่น เพื่อการทรงตัวของผู้เล่น

1.2 หางปลา (Fin) ติดอยู่ที่ท้ายกระจดานด้านล่าง ลักษณะเป็นรูปยาวแบนหรือโค้งแบน วัสดุทำด้วย ไม้หรือไฟเบอร์ มีขนาดความกว้าง 4-5 นิ้ว ความยาว 8-15 นิ้ว หางปลามีคุณสมบัติ คือ ทำให้กระจดานวินด์ เซิร์ฟไม่หมุนขณะที่ใบรับลมและแล่นเป็นเส้นตรง

1.3 รางเลื่อน (Mast Track) เป็นโลหะอยู่บริเวณกลางกระจดาน สำหรับใช้เป็นที่ยึดใบกับตัว กระจดานให้ติดกัน และปรับตำแหน่งของเสาให้เหมาะสมกับลักษณะการเล่นแบบต่าง ๆ ตามแรงของลม และ รูปร่างของผู้เล่น

1.4 ที่ยึดเท้า (Foot straps) อยู่บริเวณท้ายกระจดาน ลักษณะเป็นแผ่นยาง หรือผ้ายางโค้งไว้ สำหรับให้ผู้เล่นสอดเท้า เพื่อช่วยในการทรงตัวและควบคุมกระจดานในขณะที่แล่นเร็ว

1.5 ครีบบกลาง (Center board) อยู่บริเวณกลางกระจดานต่อจากรางเลื่อน มีลักษณะแบนยาว ทำด้วยไม้หรือไฟเบอร์ ขนาดความกว้าง 10-12 นิ้ว ความยาว 15-18 นิ้ว ยื่นลงในน้ำ สามารถปรับขึ้นลงได้ ใช้สำหรับการแล่นขึ้นลมเพิ่มความเร็วจนขณะลมเบา และช่วยให้ทรงตัวที่ดีขึ้น ประเภทของกระจดานวินด์เซิร์ฟ ในปัจจุบันกระจดานวินด์เซิร์ฟ สามารถแบ่งได้ตามการเล่น และความนิยมในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ เอเชียเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ หรือการแข่งขันในระดับชิงแชมป์โลก แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ประเภทกระจดานเล่นคลื่น (Wave board)
- 2) ประเภทกระจดานความเร็ว (Slalom board or Fun board)
- 3) ประเภทกระจดานเล่นขึ้นลม (Course race)
- 4) ประเภทกระจดานสูตร (Formula board)
- 5) ประเภทกระจดานฝึกหัด (Start board)
- 6) RS: X

2. ใบวินด์เซิร์ฟ (Rig) เป็นส่วนประกอบของวินด์เซิร์ฟที่สำคัญ วินด์เซิร์ฟต้องแล่นด้วยใบที่ทำหน้าที่รับลม ความเร็วของวินด์เซิร์ฟขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดของใบ ถ้าขนาดใบมีลักษณะใหญ่ กว้าง สามารถรับลมมาก มีความคล่องตัวน้อย ถ้าขนาดใบมีลักษณะแคบ สามารถรับลมได้น้อย มีความคล่องตัว ดีกว่าใบใหญ่ ใบวินด์เซิร์ฟ มีส่วนประกอบ คือ แผ่นใบ (Sail) ของเสา (Mast sleeve) ก้านใบ (Battens) เสา (Mast) โคนเสา (Mast foot) เชือกดึงใบ (Up haul rope)

ข้อต่อ (Joint) คานขวาง (Boom) แขนคานขวาง (Arm boom) หัวคานขวาง (Boom head) ปลายคานขวาง (Boom end) โดยแต่ละส่วนประกอบมี รายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 35 วินเซิร์ฟ

ที่มา : ศูนย์กีฬาบึงหนองบอน (2560)

2. องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

การพัฒนา รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจาก 3 แหล่ง ประกอบด้วย

1) สำระสำคัญขององค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวของ วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2550, อ้างอิงใน ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี, 2556) กฤษณ์ โคตรสมบัติ (2553) และ ดรรชนี เอมพันธุ์ (2562, อ้างอิงใน ประภาศรี เจริญธูมา และคณะ, 2565) เพื่อให้สอดคล้องกับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource Value) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (Tourism Management and Administration Organizations)

2) สำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ และ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่ได้จากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 (R1) จากนั้นนำข้อมูลทั้ง 3 ส่วนมาสังเคราะห์เรียงเรียง สรุปเป็น 6 องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน อธิบายได้ตามตัวอักษร FARASM ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R: Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (M: Tourism Management and Administration Organizations) โดย 6 องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วยตัวชี้วัดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) หมายถึง ศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ โทรศัพท์และ Wi-Fi และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ไฟฟ้าและน้ำประปา เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	
1	เตรียมความพร้อมบุคลากร เจ้าหน้าที่ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่มีทักษะการสื่อสารด้านสามารถใช้ภาษามือเบื้องต้น
2	เตรียมความพร้อมการสื่อสารผ่านข้อมูลภาพ/วิดีโอพร้อมคำบรรยายหรือภาษามือ/ QR Code สำหรับเข้าถึงข้อมูลออนไลน์
3	เตรียมความพร้อมเรื่องเมนูภาพหรือเมนูพร้อมคำอธิบายเป็นภาพสัญลักษณ์
4	จัดให้มีป้ายบอกทางด้วยภาพ ข้อความ และสัญลักษณ์ ในการบอกเส้นทาง สถานที่ภายในสวนสาธารณะ
5	จัดเตรียมสัญญาณเตือนแบบแสง (Visual Alarm) แทนเสียงกริ่งฉุกเฉิน

ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

- 6 จัดให้มี Wi-Fi ฟรีที่เข้าถึงได้ในพื้นที่บริการหลัก มีช่องทางการติดต่อศูนย์บริการผ่านแชท/แอป ที่รองรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน
  - 7 ปฏิบัติตามมาตรฐานการออกแบบเพื่อทุกคน UD (Universal Design) หรืออารยสถาปัตย์
-

2.2 ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย ระบบขนส่ง ถนน ทางเข้าสถานที่ เส้นทางชัดเจนที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย ลักษณะพื้นที่ และทางเดินที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องนั่งรถเข็นวีลแชร์ เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง ดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ตัวชี้วัดการจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง

ตัวชี้วัดการจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง

- 1 จัดให้มีป้ายบอกเส้นทางมายังแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าใจง่าย (ทั้งภาษา ข้อความ ภาพ)
  - 2 จัดให้มีข้อมูลตารางเวลาและเส้นทางขนส่งสาธารณะในรูปแบบเข้าใจง่าย เช่น ภาพหรืออินโฟกราฟิก
  - 3 จัดให้มีจุดจอดรถโดยสารหรือสถานีขนส่งใกล้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีรถบริการพิเศษสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ (เช่น ลิฟต์, ทางลาดขึ้นลง)
  - 4 จัดทางเข้าสถานที่ให้เป็นทางลาดหรือพื้นต่างระดับน้อย ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่น บันไดหรือทางแคบที่ผู้ใช้วีลแชร์เข้าไม่ได้ ทางเดินมีการแยกโซนชัดเจน ไม่ปะปนกับเส้นทางรถหรือจักรยาน
  - 5 จัดทำแผนที่แบบสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน (เน้นภาพ สี และสัญลักษณ์แทนข้อความ)
-

2.3 ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource Value) หมายถึง เอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงาม สถาปัตยกรรม ความมีชื่อเสียง รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวความน่าสนใจ เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยื่นหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในการเข้าถึง

ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	
1	สร้างเอกลักษณ์ของสถานที่ผ่านเรื่องราว (Storytelling) ที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟิก/วิดีโอภาษามือ
2	จัดทำกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะ
3	จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านทัศนียภาพ
4	จัดให้มีการประเมินอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมที่ความเหมาะสมและหลากหลาย ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล ช่องทางการติดต่อเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลายเพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยื่นหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	
1	จัดกิจกรรมที่สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย (เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ) ครอบคลุมเชิงนันทนาการ วัฒนธรรม และเชิงอนุรักษ์
2	พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความสามารถ สามารถบริหารจัดการกิจกรรมให้มีความเรียบร้อย ปลอดภัย
3	เพิ่มช่องทางช่องทางที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เพื่อลงทะเบียนหรือสอบถาม (เช่น ออนไลน์ โทรศัพท์)
4	จัดให้มีอาสาสมัครเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษามือ

2.5 ด้านการบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) หมายถึง ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ ชัดเจนครบถ้วน เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว	
1	พัฒนาอบรมเจ้าหน้าที่ในจุดบริการต่าง ๆ ให้สามารถสื่อสารกับผู้บกพร่องทางการได้ยินได้ในระดับพื้นฐาน
2	จัดเตรียมแผนรับมือเหตุฉุกเฉินอย่างชัดเจน มีเจ้าหน้าที่เวรประจำที่ผ่านการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
3	จัดให้มีสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น แผ่นพับ เว็บไซต์ ป้ายแสดง หรือ QR Code สามารถความสามารถเข้าถึงข้อมูล เช่น มีหลายภาษา รองรับผู้พิการด้านการมองเห็น/ได้ยิน

2.6 ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (Tourism Management and Administration Organizations) หมายถึง ความพร้อมในการให้บริการและมิตรไมตรีของบุคลากร ความพร้อมของอุปกรณ์ ความสะอาด สวยงาม เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	
1	พัฒนา อบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ทางด้านการท่องเที่ยวและบริการ
2	จัดให้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ การเข้าถึงของผู้มีความต้องการพิเศษ เช่น ลิฟต์ ทางลาด วีลแชร์
3	จัดให้มีการตรวจสอบความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ เช่น ห้องน้ำ ลานกิจกรรม ทางเดิน
4	จัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบ การดูแลต้นไม้ ป้าย ชยะและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
5	กำหนดงบประมาณและนโยบายเฉพาะด้าน “การท่องเที่ยวเพื่อทุกคน” (Inclusive Tourism) อย่างเป็นรูปธรรม
6	จัดตั้งคณะกรรมการดูแลการท่องเที่ยวที่มี “ตัวแทนผู้บกพร่องทางการได้ยิน” เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบบริการ

ส่วนที่ 3 การวิพากษ์และรับรองร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ในการวิพากษ์ ร่างรูปแบบจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการกีฬาและด้านคนพิการ จำนวน 10 คน มาวิพากษ์ให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ที่พัฒนาขึ้นในเบื้องต้น

การวิพากษ์ร่างและรูปแบบจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านด้านการท่องเที่ยว ด้านการกีฬาและด้านคนพิการ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการกีฬา นักวิชาการด้านคนพิการ ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย แสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ และวิพากษ์องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) ด้าน

คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) และด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (Tourism Management and Administration Organizations) ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิจารณ์ สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ผลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การวิพากษ์ประเด็นลักษณะเฉพาะของสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน พบว่า ค่อนข้างมีความครอบคลุมเนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและกีฬาในบรรยากาศธรรมชาติที่ใกล้เมือง สามารถสัมผัสถึงความหลากหลายของธรรมชาติ มีนกน้ำ นกท้องถิ่นและพันธุ์ไม้นานาชนิด พื้นที่บางส่วนให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลนจำลอง หรือพื้นที่เรียนรู้ (Environment) การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลาย รวมทั้งธรรมชาติที่สมบูรณ์ในกรุงเทพมหานคร (Tourism) กิจกรรมกีฬาจากการเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำขนาดใหญ่ คือ กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ปั่นจักรยาน วิ่ง/เดิน (Sport) การจัดกิจกรรมจัดงานกีฬา (Sport Event) การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ (Relaxation)

3.2 องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

จากการสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการศึกษา นักวิชาการด้านคนพิการ ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย เพื่อให้การวิพากษ์ประเด็นองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน พบว่า โดยภาพรวมมีความครอบคลุมและมีตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนวัดผลได้ แต่ควรเพิ่มลดปรับปรุงสรุปรายละเอียดข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ
ในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

องค์ประกอบที่	ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	7	การปฏิบัติตามมาตรฐานการ ออกแบบเพื่อทุกคน UD (Universal Design) หรือ อารยสถาปัตยกรรม	เป็นตัวชี้วัดที่ครอบคลุม สามารถตอบสนองต่อการ อำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการได้เป็นอย่างดี มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ควรมีการวัดระดับ
	1	เตรียมความพร้อมบุคลากร เจ้าหน้าที่ข้อมูลนักท่องเที่ยว ที่มีทักษะการสื่อสารด้าน สามารถใช้ภาษามือเบื้องต้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความสามารถในการสื่อสาร ด้วยภาษามือเป็นประจำทุกปี จัดให้ผู้บกพร่องทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย มีส่วนร่วม ในการประเมินผลและสอบถาม ความคิดเห็น
2. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	2	จัดให้มีข้อมูลตารางเวลา และเส้นทางขนส่งสาธารณะ ในรูปแบบเข้าใจง่าย เช่น ภาพหรืออินโฟกราฟิก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เป็นตัวชี้วัดที่ครอบคลุมชัดเจน ควรมีการวัดผลและปรับปรุง อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ ประสิทธิภาพสูงสุด
3. ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	2	จัดทำกิจกรรมที่สะท้อน อัตลักษณ์เฉพาะ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	การส่งเสริมคุณค่า ความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติ ความครอบคลุมของตัวชี้วัด แบบสอบถามควรใช้ ภาพ สัญลักษณ์

องค์ประกอบที่	ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
4. ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	1	จัดกิจกรรมที่สามารถรองรับ กลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย (เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ) ครอบคลุมเชิงนันทนาการ วัฒนธรรม และเชิงอนุรักษ์	หรือคลิปวิดีโอภาษามือ มีความน่าสนใจและความ หลากหลายของกิจกรรม ความเหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมาย
	2	พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความสามารถ สามารถบริหาร จัดการกิจกรรมให้มีความ เรียบร้อย ปลอดภัย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	มีขั้นตอนการปฏิบัติ ที่ชัดเจนเพื่อความปลอดภัย ของเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมพิเศษที่พัฒนา ขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสม กับผู้บกพร่องทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย ความถี่ในการจัดกิจกรรม ที่ออกแบบมาสำหรับผู้บกพร่อง ทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมาย โดยเฉพาะ จุดอ่อนของการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการในไทย มักเป็นโครงการระยะสั้น ไม่ต่อเนื่อง
5. ด้านการ บริการการ ท่องเที่ยว	1	พัฒนาอบรมเจ้าหน้าที่ในจุด บริการต่าง ๆ ให้สามารถ สื่อสารกับผู้บกพร่องทางการได้ ยินได้ในระดับพื้นฐาน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ควรมีความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานเพื่อพัฒนา ความสามารถของเจ้าหน้าที่ ในการใช้ภาษามือใน การสื่อสาร เพิ่มการตรวจสอบปัญหา อุปสรรคในการสื่อสารระหว่าง

องค์ประกอบที่	ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
			เจ้าหน้าที่กับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในปัจจุบันมีอะไรบ้าง
6. ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	2	จัดให้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ การเข้าถึงของผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ลิฟต์ ทางลาด วีลแชร์	เป็นตัวอย่างที่ครอบคลุมชัดเจน
	5	กำหนดงบประมาณและนโยบายเฉพาะด้าน “การท่องเที่ยวเพื่อทุกคน” (Inclusive Tourism) อย่างเป็นรูปธรรม	เป็นตัวอย่างที่ครอบคลุมชัดเจน
	6	จัดตั้งคณะกรรมการดูแลการท่องเที่ยวที่มี “ตัวแทนผู้บกพร่องทางการได้ยินและการสื่อความหมาย” เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบบริการ	เพิ่มเติมผู้พิการอื่น ๆ ในการร่วมออกแบบบริการ
	-	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ดำเนินการประเมินผลและรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ทุก ๆ ขั้นตอนในการให้บริการควรมีการประเมินความพึงพอใจ และประเมินความปลอดภัย

ส่วนที่ 4 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนที่ปรับปรุงแล้ว

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการกีฬาและด้านคนพิการจำนวน 10 คน ในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สำหรับพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วย คือ 1) ลักษณะเฉพาะของสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน และ 2) องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้

4.1 ลักษณะเฉพาะของสวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนเป็นการเป็นอาณาจักรสวนสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดของกรุงเทพมหานคร มีบึงน้ำขนาดใหญ่เป็นแลนด์มาร์กและเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำ กล่าวได้ว่า ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน นอกจากเป็นสวนสาธารณะแล้วยังเป็นที่รวมการท่องเที่ยว (Tourism) การพักผ่อน (Relaxation) สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย (Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) เข้าด้วยกัน ดังนั้น รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จึงนำเสนอ การจำแนกและให้ความหมายอธิบายได้ตามตัวอักษรในคำว่า "TREES" ดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน	
T (Tourism)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลาย รวมทั้งธรรมชาติที่สมบูรณ์ในกรุงเทพมหานคร
R (Relaxation)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีบึงน้ำขนาดใหญ่ บรรยากาศที่ร่มรื่น ไม่แออัด เหมาะแก่การพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ
E (Environment)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความหลากหลายของธรรมชาติ มีนกน้ำ นกท้องถิ่นและพันธุ์ไม้นานาชนิด พื้นที่บางส่วนให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าชายเลนจำลอง หรือพื้นที่เรียนรู้

ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

E (Event)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นพื้นที่จัดงานกีฬา (Sport Event) หลากหลาย วัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะ เป็นกีฬาทางน้ำ หรือ กีฬาบนบก เช่น วิ่ง ปั่นจักรยาน เป็นต้น
S (Sport)	ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นสวนสาธารณะที่ผสมผสานกับศูนย์กีฬา มีศูนย์กีฬาทางน้ำขนาดใหญ่ กิจกรรมทางน้ำที่ได้รับความนิยมอย่างมาก คือ โดยเฉพาะกิจกรรมทางน้ำ คือ กีฬาเรือใบ เรือคายัค กีฬาวินเซิร์ฟ และซัพบอร์ด รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ปั่นจักรยาน วิ่ง/เดิน

4.2 องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

องค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มี 6 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร FARASM ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R: Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (M: Tourism Management and Administration Organizations) โดยแต่ละองค์ประกอบมีด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) หมายถึง ศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ โทรศัพท์และ Wi-Fi และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ไฟฟ้า และน้ำประปา เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ดังตารางที่ 46

ตารางที่ 46 ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตัวชี้วัดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

- 1 ปฏิบัติตามมาตรฐานการออกแบบเพื่อทุกคน UD (Universal Design) หรืออารยสถาปัตย์
- 2 เตรียมความพร้อมบุคลากร เจ้าหน้าที่ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่มีทักษะการสื่อสารด้านสามารถใช้ภาษามือเบื้องต้น
- 3 เตรียมความพร้อมการสื่อสารผ่านข้อมูลภาพ/วิดีโอพร้อมคำบรรยายหรือภาษามือ/ QR Code สำหรับเข้าถึงข้อมูลออนไลน์
- 4 เตรียมความพร้อมเรื่องเมนูภาพหรือเมนูพร้อมคำอธิบายเป็นภาพสัญลักษณ์
- 5 จัดให้มีป้ายบอกทางด้วยภาพ ข้อความ และสัญลักษณ์ ในการบอกเส้นทาง สถานที่ภายในสวนสาธารณะ
- 6 จัดเตรียมสัญญาณเตือนแบบแสง (Visual Alarm) แทนเสียงกรณฉุกเฉิน
- 7 จัดให้มี Wi-Fi ฟรีที่เข้าถึงได้ในพื้นที่บริการหลัก มีช่องทางการติดต่อศูนย์บริการผ่านแชท/แอป ที่รองรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน
- 8 จัดให้มีแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

4.2.2 2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย ระบบขนส่ง ถนน ทางเข้าสถานที่ เส้นทางชัดเจนที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย ลักษณะพื้นที่และทางเดินที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องนั่งรถเข็นวีลแชร์ เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง ดังตารางที่ 47

ตารางที่ 47 ตัวชี้วัดการจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง

ตัวชี้วัดการจัดการด้านความสะดวกในการเข้าถึง	
1	จัดให้มีป้ายบอกเส้นทางมายังแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าใจง่าย (ทั้งภาษา ข้อความ ภาพ) จัดให้มีข้อมูลตารางเวลาและเส้นทางขนส่งสาธารณะในรูปแบบเข้าใจง่าย เช่น ภาพหรืออินโฟกราฟิก
2	จัดให้มีจุดจอดรถโดยสารหรือสถานีขนส่งใกล้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว มีรถบริการพิเศษสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ (เช่น ลิฟต์, ทางลาดขึ้นลง)
3	จัดทางเข้าสถานที่ให้เป็นทางลาดหรือพื้นต่างระดับน้อย ไม่มีสิ่งกีดขวาง เช่น บันไดหรือทางแคบที่ผู้ใช้วีลแชร์เข้าไม่ได้ ทางเดินมีการแยกโซนชัดเจน ไม่ปะปนกับเส้นทางรถหรือจักรยาน
4	จัดทำแผนที่แบบสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน (เน้นภาพ สี และสัญลักษณ์แทนข้อความ)
5	มีการวัดผลและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

4.2.3 ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource Value) หมายถึง เอกลักษณะ ลักษณะเฉพาะตัวของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงาม สภาพภูมิทัศน์ ความมีชื่อเสียง รวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวความน่าสนใจ เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ดังตารางที่ 48

ตารางที่ 48 ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	
1	สร้างเอกลักษณ์ของสถานที่ผ่านเรื่องราว (Storytelling) ที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟิก/วิดีโอภาษามือ
2	จัดทำกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะ
3	จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านทัศนียภาพ แบบสอบถามใช้ภาพสัญลักษณ์ หรือคลิปวิดีโอภาษามือ
4	จัดให้มีการประเมินอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

4.2.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) หมายถึง รูปแบบกิจกรรมที่ความเหมาะสมและหลากหลาย ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล ช่องทางการติดต่อเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลายเพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 49

ตารางที่ 49 ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	
1	จัดกิจกรรมที่สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย (เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ) ครอบคลุมเชิงนันทนาการ วัฒนธรรม และเชิงอนุรักษ์
2	พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความสามารถ สามารถบริหารจัดการกิจกรรมให้มีความเรียบร้อย ปลอดภัย
3	เพิ่มช่องทางช่องทางที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เพื่อลงทะเบียนหรือสอบถาม (เช่น ออนไลน์ โทรศัพท์)
4	จัดให้มีอาสาสมัครเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษามือ
5	พัฒนากิจกรรมพิเศษขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
6	เพิ่มความถี่ในการจัดกิจกรรมที่ออกแบบมาเพื่อผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย โดยเฉพาะ

4.2.5 ด้านการบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) หมายถึง ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ ชัดเจนครบถ้วน เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ประกอบการได้ยื่นหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 50

ตารางที่ 50 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว

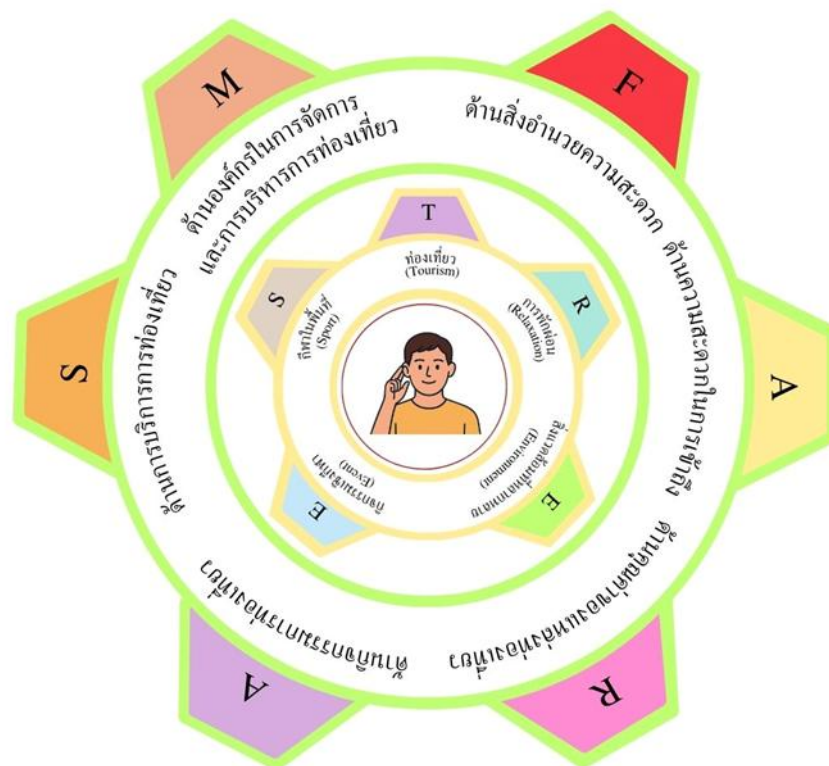
ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยว	
1	พัฒนาอบรมเจ้าหน้าที่ในจุดบริการต่าง ๆ ให้สามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการได้ยื่นได้ในระดับพื้นฐาน
2	จัดเตรียมแผนรับมือเหตุฉุกเฉินอย่างชัดเจน มีเจ้าหน้าที่เวรประจำที่ผ่านการฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
3	จัดให้มีสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น แผ่นพับ เว็บไซต์ ป้ายแสดง หรือ QR Code สามารถความสามารถเข้าถึงข้อมูล เช่น มีหลายภาษา รองรับผู้พิการด้านการมองเห็น/ได้ยิน
4	เพิ่มการตรวจสอบปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการได้ยื่นหรือสื่อความหมาย

4.2.6 ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (Tourism Management and Administration Organizations) หมายถึง ความพร้อมในการให้บริการและมิตรไมตรีของบุคลากร ความพร้อมของอุปกรณ์ ความสะอาด สวยงาม เพื่อที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จำเป็นต้องจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 51

ตารางที่ 51 ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัดการจัดการด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว	
1	พัฒนา อบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ทางด้านการท่องเที่ยวและบริการ
2	จัดให้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ การเข้าถึงของผู้มีความต้องการพิเศษ เช่น ลิฟต์ ทางลาด วีลแชร์
3	จัดให้มีการตรวจสอบความสะอาดในพื้นที่สาธารณะ เช่น ห้องน้ำ ลานกิจกรรม ทางเดิน
4	จัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น สวยงาม และเป็นระเบียบ การดูแลต้นไม้ ป้าย ชยะและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
5	กำหนดงบประมาณและนโยบายเฉพาะด้าน “การท่องเที่ยวเพื่อทุกคน” (Inclusive Tourism) อย่างเป็นรูปธรรม
6	จัดตั้งคณะกรรมการดูแลการท่องเที่ยวที่มี “ตัวแทนผู้บกพร่องทางการได้ยิน” เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบบริการ
7	ดำเนินการประเมินผลและรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้
บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ภาพที่ 36 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต
สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

วงกลมชั้นที่ 1 ภาพสัญลักษณ์แสดงถึงผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

วงกลมชั้นที่ 2 แสดงลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำ
บึงหนองบอน ที่นอกจากจะเป็นอาณาจักรสวนสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดของกรุงเทพมหานคร มีบึงน้ำ
ขนาดใหญ่เป็นแลนด์มาร์กและเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำ กล่าวได้ว่า ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
นอกจากเป็นสวนสาธารณะแล้วยังเป็นที่รวมการท่องเที่ยว (Tourism) การพักผ่อน (Relaxation)
สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย (Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) เข้า
ด้วยกันการจำแนกและให้ความหมายอธิบายได้ตามตัวอักษรในคำว่า "TREES"

วงกลมชั้นที่ 3 แสดงองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะใน
กรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬา

ทางน้ำบึงหนองบอน 6 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร FARASM ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R: Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (M: Tourism Management and Administration Organizations)

การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

การรับรองและประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ใช้แนวทางการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิของแนวคิดของ Eisner ซึ่งมีความเชื่อว่าการรู้ทันสิ่งต่าง ๆ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิรูปแบบการประเมินจึงมีลักษณะแนวคิดดังนี้ 1) เป็นรูปแบบการประเมินให้ความสำคัญกับผู้รู้หรือผู้ทรงคุณวุฒิในการใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นหนึ่งที่น่าขึ้นมาให้พิจารณาซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องใด ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข้อสรุปประสิทธิภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน 2) เป็นรูปแบบการประเมินผลที่เน้นผลที่เน้นความเฉพาะทาง เนื่องจากรูปแบบนี้พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิตั้งสูงมาวินิจฉัยเนื่องจากไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใด ๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ญาณของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับการศึกษาระดับสูงในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ในเรื่องนั้น ๆ จริง รูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ประเมินผลในวงการอุดมศึกษาที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา 3) เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้คำตัดสินของบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินผลโดยให้ความเชื่อถือในภูมิหลังประสบการณ์ความคิดวิจารณ์ญาณที่ดีและ ความเที่ยงธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ 4) เป็นรูปแบบที่ยอมให้เกิดความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคนนับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวม ประมวล และวินิจฉัยข้อมูลตลอดจนวิธีการนำเสนอ

ผลการรับรองรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่ารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบไปด้วย ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวสวนสาธารณะพื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน และองค์ประกอบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) 2) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) 3) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (T: Tourism Resource Value) 4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (T: Tourism Activities) 5) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (T: Tourism Services) 6) ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (T: Tourism Management and Administration Organizations)

มีกระบวนการพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนที่เหมาะสมจากการความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และผลศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จากนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้พิการ วิเคราะห์เอกสาร ตลอดจนการสังเกตการณ์ในพื้นที่ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและครอบคลุมทุกประเด็น โดยในการนำรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนไปประยุกต์ใช้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้ง

การประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว (S1) นักวิชาการด้านการศึกษา (S2) นักวิชาการด้านคนพิการ (S3, S4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (S5) ผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการ (S6) สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย (S7) มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ (S8) และสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย (S9, S10) ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ

ในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง และสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น แต่การที่รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการวางแผน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสนับสนุนงบประมาณที่ต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากกลุ่มผู้ใช้งาน (ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย) ในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและการประเมินผล ดังข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มดังนี้

“รูปแบบการจัดการที่เสนอมีความเหมาะสม เสนอให้เปลี่ยนจากการจัดกิจกรรมพิเศษเป็นนโยบายที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” (S8)

“รูปแบบการจัดการที่เสนอมีความเหมาะสมและมีแนวโน้มที่จะดำเนินการได้จริง หากมีการวางแผนอย่างรอบด้าน” (S10)

“ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และองค์กรด้านคนพิการ เป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนรูปแบบการจัดการที่นำเสนอ” (S3)

“การมีส่วนร่วมของผู้ใช้งานจริง (กลุ่มผู้บกพร่องทางการได้ยิน) จะช่วยให้รูปแบบการจัดการมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์มากขึ้น” (S7)

“รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวฯ ที่นำเสนอมีจุดแข็งในด้านแนวคิดที่ครบถ้วน แต่ขอเพิ่มเติมในส่วนของการนำไปใช้ของหน่วยงานควรเลือกบุคลากร (ล่ามภาษามือ) ที่มีใบรับรองล่ามภาษามือ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรอง เพื่อเป็นการคัดเลือกคุณสมบัติเป็นล่ามภาษามือ โดยใบรับรองนี้จะระบุประเภทของล่ามภาษามือ (เช่น ล่ามภาษามือชุมชน, ล่ามภาษามือวิชาชีพ, ล่ามภาษามือผู้เชี่ยวชาญ)” (S6)

“รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวฯ ที่นำเสนอมีความเป็นไปได้สูง หากได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนระยะยาวร่วมกับกรุงเทพมหานคร และควรมีงบสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อการดูแลรักษาและพัฒนาด้านสังคม” (S1)

“รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวฯ จะช่วยในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำ” (S9)

“ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและงบประมาณที่ต่อเนื่อง เช่น ข้อกำหนดการ ออกแบบสวนที่ ‘ทุกคนเข้าถึงได้’ และต้องมีงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินโดยเฉพาะ ไม่ใช่การจัดกิจกรรมเพื่อแสดงภาพว่า ‘เข้าถึง’ แต่ต้องเป็น การเข้าถึงที่แท้จริงและยั่งยืน” (S4)

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวฯ มีความเหมาะสมยังอยู่ในระดับดี เป็นโอกาส ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น (S8)

เสนอให้ปรับ “โมเดลการบริหารจัดการ” ไม่ใช่แค่การปรับปรุงตัวสถานที่หรือ กิจกรรมเฉพาะจุด “Model 4P” ที่ยึดหลักโครงสร้าง-การมีส่วนร่วม-ความยืดหยุ่น-พลังอำนาจจาก ผู้ใช้บริการ (1) Accessibility เข้าถึงได้ทั้งทางกายภาพและข้อมูล (2) Participation มีการมีส่วนร่วมของผู้พิการ (3) Flexibility รูปแบบการให้บริการต้องปรับได้ตามแต่ละกลุ่ม (4) Empowerment ให้ผู้พิการมีบทบาท เช่น เป็นวิทยากร เป็นผู้นำกิจกรรม” (S5)

“รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวฯเหมาะสม แต่อยากให้ออกแบบระบบบริการให้ รองรับการสื่อสารในหลายรูปแบบ” (S7)

“มีความเหมาะสม เพราะมองผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเป็น กลุ่มเป้าหมายหลัก เปิดโอกาสให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนา” (S1)

“กรุงเทพมหานครมีศักยภาพเพียงพอ ทั้งงบประมาณ พื้นที่ และทรัพยากรมนุษย์ แต่ต้องมีการประเมินจากคนพิการจริง ไม่ใช่ประเมินโดยเจ้าหน้าที่” (S6)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Design : R&D) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่พำนักพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 หน่วยตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนจากภาคสังคมในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน ตัวแทนนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวคำถามในการรับรอง และประเมินรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน - เดือนตุลาคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผล

1. เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี สถานภาพโสด นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท พิกัดโดยกำเนิด พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร เคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร สวนสาธารณะที่เคยมาคือสวนจตุจักร เพื่อนั่งเล่นพักผ่อน ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) มาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน เดินทางโดยยานพาหนะ รถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน เดือนละจำนวน 1-2 ครั้ง ทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก)

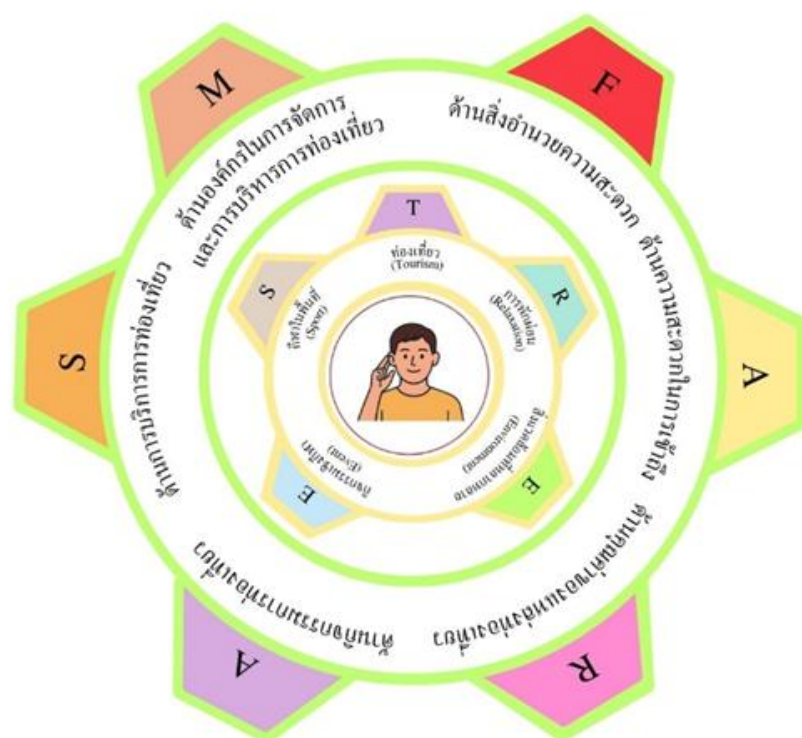
ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย คือ ต้องการด้านกิจกรรมมากที่สุด โดยต้องการในเรื่องช่องทางติดต่อเข้าร่วมกิจกรรมหลากหลาย การมีเจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล ให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างดี รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและหลากหลาย ความพร้อมในการให้บริการของบุคลากร การบริการที่เป็นมิตรไมตรีของบุคลากร มีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและเข้าใจง่าย มีเจ้าหน้าที่ให้การดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน มีสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ มีความชัดเจน และเนื้อหาครบถ้วน มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว มีให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว

ผลศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสวนสาธารณะในฐานะพื้นที่ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนเมืองอย่างครอบคลุมในหลากหลายมิติ โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพชีวิตในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านจิตใจ

ผลศึกษาประเด็นปัญหา ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เห็นว่า ปัจจุบันการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การออกแบบพื้นที่และกิจกรรมที่จัดให้กับประชาชนแต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดในด้านการออกแบบที่เอื้อต่อการใช้บริการของผู้พิการ โดยเฉพาะในเรื่องของทางเดิน บันได ป้ายบอกทาง ป้ายแนะนำขั้นตอนการใช้บริการ ซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้พิการได้อย่างทั่วถึง ทั้งยังขาดเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะในการสื่อสารภาษามือ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ เช่น สวนสาธารณะศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนมีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการเล่นกีฬาทางน้ำแต่ยังขาดความครอบคลุมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย แนวทางการพัฒนา ควรให้ความสำคัญกับการจัดบริการล่ามภาษามือที่มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารตลอดกิจกรรม เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าใจข้อมูลและคำอธิบายต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ควบคู่กับการใช้ เทคโนโลยีเสริม QR Code ที่เชื่อมโยงกับวิดีโอภาษามือ และการติดตั้งป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย เพื่อให้บริการมีความเท่าเทียมและครอบคลุมสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ประกอบด้วยแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะ และองค์ประกอบการจัดการ

ภาพที่ 37 รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน
ที่มา : ชนินันท์ แยมขวัญยืน (ผู้วิจัย)

TRES

ท่องเที่ยว (Tourism)
การพักผ่อน (Relaxation)
สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย
(Environment)
กิจกรรมเชิงกีฬา (Event)
กีฬาในพื้นที่ (Sport)

FARASM

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities)
ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A:
Accessibility)
ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R:
Tourism Resource Value) ด้าน

กิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities)

ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services)

ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

(M: Tourism Management and Administration Organizations)

“ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน” สวนสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ 644 ไร่ มีบึงน้ำขนาดใหญ่เป็นแลนด์มาร์กและเป็นศูนย์กีฬาทางน้ำเหมาะสมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและกีฬาในบรรยากาศธรรมชาติที่ใกล้เมือง เป็นสวนสาธารณะผสมผสานกับศูนย์กีฬา มีศูนย์กีฬาทางน้ำขนาดใหญ่ มีความหลากหลายของธรรมชาติ กล่าวได้ว่า เป็นสวนสาธารณะแล้วยังเป็นที่รวมการท่องเที่ยว (Tourism) การพักผ่อน (Relaxation) สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย (Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) เข้าด้วยกัน ดังนั้น รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่ร่องทางการได้ยีนหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จึงอธิบายได้ตามตัวอักษรในคำว่า "TREES"

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่ร่องทางการได้ยีนหรือสื่อความหมาย คือ โมเดลรูปแบบสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บ่ร่องทางการได้ยีนหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีองค์ประกอบที่สำคัญที่นำไปสู่การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 6 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร FARASM ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R: Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (M: Tourism Management and Administration Organizations)

3. ผลการรับรองรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน

ผลจากการรับรองรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนพบว่า รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงและสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น แต่การที่รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการวางแผน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสนับสนุนงบประมาณที่ต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากกลุ่มผู้ใช้งาน (ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย) ในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและการประเมินผล

อภิปรายผล

1. การศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

จากผลการศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พบว่า ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มีความหลากหลายและสามารถเข้าร่วมได้อย่างสะดวก โดยเฉพาะความต้องการในเรื่องช่องทางติดต่อที่ชัดเจน การมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้ให้บริการทุกกลุ่ม รวมทั้งการบริการของบุคลากรในพื้นที่ เช่น ความเป็นมิตรไมตรี ความพร้อมในการดูแลและการให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน การจัดการด้านข้อมูลข่าวสารควรมีหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล ป้ายแนะนำ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำโดยตรง สอดคล้องกับการศึกษาของสายทิพย์ ปิ่นเจริญ (2558) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายกับพนักงานสอบสวน: กรณีศึกษาสถานีตำรวจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายกับพนักงานสอบสวน และแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาการสื่อสารระหว่างคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายกับพนักงานสอบสวน ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อสภาพปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างคนพิการทางการได้ยินหรือ

สื่อความหมายกับพนักงานสอบสวน โดยประเด็นที่ปัญหาอุปสรรคที่สุด คือ ประเด็นความรู้ความเข้าใจในภาษามือ และความถูกต้องในการถ่ายทอดข้อมูล เนื่องจากกลุ่มคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่ไม่ได้รับการศึกษา กับกลุ่มพนักงานสอบสวนจะประสบปัญหาเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มคนพิการจะไม่สามารถสื่อสารหรือถ่ายทอดข้อมูลในสิ่งที่ตนต้องการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ และพนักงานสอบสวนก็ไม่สามารถจะรับรู้ในสิ่งที่คนพิการถ่ายทอดออกมาได้ ทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสารกันเป็นอย่างมาก ด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยต่าง ๆ เช่น การจัดโครงสร้างและกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความสนใจและความต้องการของประชาชน การวางแผนการจัดการและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ การเน้นคุณภาพและบริการที่ดีต่อผู้มาใช้บริการ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม

และสอดคล้องกับการศึกษาของสิริรัตน์ ชอบขาย (2559) ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุของจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก

สอดคล้องกับการศึกษาของจุฑาทิพย์ ปทุมมาศ (2562) ศึกษาการจัดการสวนสาธารณะในเมือง: กรณีศึกษาสวนรมณีนารถ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพการจัดการพื้นที่ภายในสวนสาธารณะ และศึกษาพฤติกรรมของผู้เข้าใช้บริการ เพื่อทราบถึงความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้ง ผู้วิจัยได้ศึกษานโยบายและการบริหารจัดการของพื้นที่ที่เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์พื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมต่อการใช้งาน เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางในการจัดการและการวางแผนพัฒนาสวนรมณีนารถให้เกิดความเหมาะสมแก่ลักษณะของการเข้าทำกิจกรรมของผู้เข้าใช้บริการในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า สวนรมณีนารถมีการบริหารจัดการพื้นที่ในรูปแบบของระบบราชการ ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักสิ่งแวดล้อม ภายในพื้นที่สวนมีกิจกรรมที่หลากหลาย และมีการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกได้อย่างครบครันและตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยกิจกรรมที่พบภายในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทการออกกำลังกาย และรองลงมาเป็นการนั่งพักผ่อนหย่อนใจ โดยผู้เข้าใช้บริการมีความหลากหลายของทุกช่วงวัย โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าทำกิจกรรมของผู้ใช้บริการในเขตพระนคร ทั้งนี้ ภายในพื้นที่ยังคงพบปัญหาในการให้บริการด้านต่าง ๆ เช่น เส้นทางวิ่งที่ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ การซ้อนทับของพื้นที่ที่ทำกิจกรรม ระบบส่องสว่างที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ แก้อ้อหรือม้านั่งที่ไม่เพียงพอและพื้นที่สำหรับจอดรถ เป็นต้น ดังนั้นในการเกิดปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ควรได้รับการดำเนินการและปรับปรุง พร้อมทั้งจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการลดการเกิดปัญหา ตัวอย่างเช่น

ด้านการซ้อนทับของพื้นที่ในการทำกิจกรรม อาจจะมีการดูแลจัดระเบียบและแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เป็นต้น อีกทั้ง ในข้อเสนอแนะด้านการจัดการพื้นที่และข้อเสนอแนะโครงการในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการลดปัญหาและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ได้ และอาจส่งผลให้พื้นที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการผู้เข้าใช้บริการในปัจจุบันและในอนาคต

สอดคล้องกับการศึกษาของสุรชัย มาบ้านไร (2565) ศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อสวนสาธารณะ 60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะ 60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการออกแบบและการพัฒนาแบบก่อสร้างสวนสาธารณะ 60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อสวนสาธารณะ 60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง มากที่สุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ มีศาลาที่พักร่มถึงม้านั่งและเก้าอี้สำหรับนั่งพักผ่อนลงมากคือ ด้านการจัดระเบียบ ได้แก่ แบ่งแยกพื้นที่สำหรับสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัขแมว หรือไม่ควรนำสัตว์เลี้ยงมาในสวนสาธารณะ ในส่วนของการประชุมกลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มผู้บริหารโครงการและนักออกแบบโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะ 60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง พบว่า ความคาดหวัง ของกลุ่มประชาชนเป้าหมายมีความสอดคล้องกับแนวทางและการออกแบบสวนสาธารณะในบาง ประเด็น เช่น การมีพื้นที่ต้นไม้สีเขียวการมีทางเดิน ลู่วิ่งสำหรับผู้มาออกกำลังกายการจัดให้บริการห้องน้ำ และถึงขยะ เป็นต้น

สอดคล้องกับการศึกษาของศักดา โกมลสิงห์ สุจิตรา เขียวศรี และ ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล (2566) การศึกษาการศึกษารการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาพิการทางการได้ยินระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาพิการทางการได้ยินระดับปริญญาตรีกับการใช้เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ ลำมภาษามือ แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ วิทยุทัศนทบทวนการสอน และคำบรรยายแทนเสียง ส่วนปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้งานเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก มีดังนี้ด้านชั้นปีที่กำลังศึกษาส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ด้านสาขาวิชาที่เรียนส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และลำมภาษามือ ด้านระดับการได้ยินในปัจจุบันส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้เครื่องช่วยฟัง และลำมภาษามือด้านวิธีการสื่อสารส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้เครื่องช่วยฟัง แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ วิทยุทัศนทบทวนการสอน และลำมภาษามือ ด้านโรงเรียนหรือสถาบันที่เคยศึกษามาก่อนส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการใช้เครื่องช่วยฟัง โทรศัพท์มือถือ

จากผลศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการไต่ถามหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสวนสาธารณะในฐานะพื้นที่ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนเมืองอย่างครอบคลุมในหลากหลายมิติ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หากไม่กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) หรือที่รู้จักกันดีภายใต้ชื่อย่อ “SDGs” 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People) ให้มีความสำคัญกับการจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม (2) สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้มีความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป (3) เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ (4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก และ (5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ลมสดทางอากาศ และเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย เป็นพื้นที่ที่สนับสนุนให้ประชาชนออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เอื้อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคม ทั้งในระดับครอบครัว กลุ่มเพื่อนและชุมชนผ่านกิจกรรมร่วมกัน คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านจิตใจโดยทำหน้าที่เป็นพื้นที่สำหรับการผ่อนคลาย บำบัดความเครียด พ้นฟูทางใจ สอดคล้องกับการศึกษาของอรรถพร ก๊กคำพหลู (2564) ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน และระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทย โดยใช้กรอบคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (World Tourism Organization, 2004) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาคุณภาพชีวิตคนในกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้าน

สิ่งแวดล้อม พบว่า ด้านความคิดเห็นในสถานะปัจจุบันประชาชนในชุมชนเห็นว่าความเป็นอยู่ ณ ปัจจุบันลดลงและในอนาคตก็อาจจะลดลงเช่นเดียวกัน ผลจากศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต พบว่าประชาชนมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านร่างกายด้านจิตใจ และทางด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับเห็นด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญการพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจผ่านการ

รณรงค์ทางด้านสุขภาพ และจิตใจคนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชนได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร สำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

จากผลการพัฒนารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ลักษณะเฉพาะของศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน ประกอบด้วย 5 ลักษณะ คือ การท่องเที่ยว (Tourism) การพักผ่อน (Relaxation) สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย (Environment) กิจกรรมเชิงกีฬา (Event) และกีฬาในพื้นที่ (Sport) เข้าด้วยกัน ดังนั้น รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน จึงอธิบายได้ตามตัวอักษรในคำว่า "TREES"

รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน มีองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 6 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร FARASM ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (F: Facilities) ด้านความสะดวกในการเข้าถึง (A: Accessibility) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว (R: Tourism Resource Value) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (A: Tourism Activities) ด้านการบริการการท่องเที่ยว (S: Tourism Services) และด้านองค์กรในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว (M: Tourism Management and Administration Organizations)

สอดคล้องกับงานวิจัยของสุณิษา กลิ่นขจร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทยเพื่อสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองร้อยเกาะ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวมีพฤติกรรมทำให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยว ด้านการจัดกิจกรรมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายมีพฤติกรรมได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว มีพฤติกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการมีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานการท่องเที่ยว 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ 3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ 4) การบริหารจัดการของชุมชน 5) การปฏิบัติให้

เห็นเป็นตัวอย่าง “การพูดให้ฟัง ทำให้เห็น” สำหรับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทย โดยเรียก รูปแบบนี้ว่า “SLOW LIFE Model” ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผ่านการประเมินและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ

สอดคล้องกับการศึกษาของ นุชรา แสงสุข และคณะ (2565) ศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) การจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว มี 6 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม ด้านธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการตลาดท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และด้านจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว 2) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว มี 3 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 3) การจัดกิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดยเป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องมีการเคลื่อนไหวมากนัก เน้นกิจกรรมที่ใช้การสื่อสารและทักษะด้านสติปัญญา นักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าร่วมได้โดยปลอดภัย และมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้ นักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยปราศจากอุปสรรค

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

ผลจากการประเมินรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิต สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน โดยการสนทนากลุ่ม พบว่า รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย พื้นที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนมีความเหมาะสมและเป็นไปได้จริง และสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่ดีขึ้น แต่การที่รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการวางแผน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสนับสนุนงบประมาณที่ต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากกลุ่มผู้ใช้งาน (ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย) ในทุกขั้นตอนของการพัฒนาและการประเมินผล สอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญาพัชร พัฒนาโกคินสกุล และคณะ (2567) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวทุพพลภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวทุพพลภาพ การใช้บริการนักท่องเที่ยวทุพพลภาพในการที่จะเข้าถึงรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้พิการทุพพลภาพที่เดินทางมาท่องเที่ยว และทำความเข้าใจความต้องการในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวทุพพลภาพ การทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ทำให้ได้แนวทางการจัดการ

ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวทุกพลาภาพ พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การมีนโยบายเชิงรุกที่เป็นรูปธรรมในการให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องลักษณะและความต้องการของคนพิการ การสนับสนุนงบประมาณที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้น ผู้ประกอบการให้สนใจที่จะพัฒนาการจ้ดนำเที่ยวสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อการรองรับและ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทุกพลาภาพ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างความเท่าเทียมกัน กระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศได้ สอดคล้องกับการศึกษาของสิริรัตน์ ซอบขาย (2559) ที่ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุของจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาประเมินและวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษา ประเมิน วิเคราะห์และเปรียบเทียบศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อการพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ โดยใช้การวิจัยผสมผสาน ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคาดหวังต่อองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก และสามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่ม การศึกษาและการประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 13 แห่ง พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมระดับสูง 5 แห่ง มีความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในระดับพอใช้ 2 แห่ง มีมาตรฐานการบริการทางการท่องเที่ยวระดับพอใช้ 3 แห่ง และมีความพร้อมขององค์ประกอบของการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบศักยภาพขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกันกับผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 2) การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการบริการทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการ

เคลื่อนไหวและผู้สูงอายุ และ 4) การสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุสอดคล้องกับการศึกษาของธนวัฒน์ สกุนธรวงค์ (2564) ศึกษาปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยว 2) ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุดคือด้านความพร้อมในการรองรับกลุ่มคนพิการ โดยประเด็นที่สำคัญที่สุดคือการมีที่จอดรถสำหรับคนพิการ ป้ายสัญลักษณ์สำหรับคนพิการ และที่พักราคาลดพิเศษสำหรับคนพิการ ปัจจัยที่ผลักดันการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือเพื่อต้องการพักผ่อนและผ่อนคลาย ต้องการท่องเที่ยวกับครอบครัว และเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ และปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหว คือ ความงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ความแปลกใหม่ของแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวมีการให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย และความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด ตามด้วยปัจจัยด้านราคา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัย พบว่า ความต้องการของประชาชนต่อแหล่งท่องเที่ยวศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนโดยทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับสูง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

1.1.1 ออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงง่าย เช่น ป้ายสื่อสารด้วยภาพ และสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย

1.1.2 ติดตั้ง QR Code ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังวิดีโอภาษามือหรือคำอธิบายด้วยข้อความ

1.1.3 พัฒนาแผนที่แบบ Interactive ที่มีระบบเสียงและภาพเคลื่อนไหวสำหรับผู้ใช้งานที่ต้องการข้อมูลแบบไม่ใช้การฟัง

- 1.2 ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและกิจกรรมอย่างเท่าเทียม
  - 1.2.1 จัดกิจกรรมหรือบริการที่มีล่ามภาษามือหรือระบบช่วยสื่อสารในทุกกิจกรรม
  - 1.2.2 ใช้สื่อดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันสวนสาธารณะ ที่มีวิดีโอภาษามือและข้อความประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้พิการทางการได้ยินเข้าใจข้อมูลและใช้บริการได้สะดวก
- 1.3 พัฒนาทักษะบุคลากรและสร้างการมีส่วนร่วม
  - 1.3.1 อบรมเจ้าหน้าที่และพนักงานให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษามือ
  - 1.3.2 ส่งเสริมให้ผู้พิการทางการได้ยินมีส่วนร่วมในการออกแบบบริการหรือกิจกรรม เช่น การเป็นอาสาสมัครหรือที่ปรึกษา
- 1.4 สร้างความยั่งยืนทางสังคม
  - 1.4.1 สนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการที่เน้นการอยู่ร่วมกันของทุกกลุ่ม
- 1.5 ประเมินผลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
  - 1.5.1 มีระบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเพื่อให้สามารถพัฒนาและปรับปรุง
  - 1.5.2 เปิดช่องทางให้ผู้พิการเสนอความคิดเห็นได้ง่าย เช่น ผ่านฟอร์มออนไลน์หรือกล่องรับฟังความคิดเห็นพร้อมคำอธิบายภาษามือ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ต้องการความรู้ที่สำคัญ คือ ความต้องการของประชาชนต่อแหล่งท่องเที่ยวศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอนโดยทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาสวนสาธารณะอื่นๆ ในกรุงเทพมหานคร โดยควรให้ความสำคัญกับ การปรับปรุงการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียมกัน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

- 2.1 การส่งเสริมความเข้าถึง พิจารณาวិธีการเพิ่มความเข้าถึงสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว เช่นการใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารหรือการเข้าถึงข้อมูล
- 2.2 การพัฒนาความสะดวสบาย ศึกษาว่ามีวิธีการใดที่สามารถช่วยให้ผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายมีประสิทธิภาพในการเข้าถึงบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสาธารณะ
- 2.3 การปรับปรุงกิจกรรม วิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และวิเคราะห์ว่าจะมีกิจกรรมใดบ้างที่สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตและสร้างประสิทธิภาพในการท่องเที่ยว

2.4 การพัฒนาการบริการ อย่างอื่นอีกไปยังการปรับปรุงและพัฒนาการบริการท่องเที่ยวให้เหมาะสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เพื่อให้การเข้าถึงและประสบการณ์การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างประทับใจการวิจัยเหล่านี้สามารถช่วยให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพิ่มสมรรถนะในการตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมายให้ดีขึ้น

ภาคผนวก

**แบบสอบถามความต้องการการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว
สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน
หรือสื่อความหมาย**

ข้าพเจ้า นางสาวชนินันท์ แยมขวัญยืน นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ดำเนิน การศึกษา รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่อง ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย โดยศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. วิจิต อิ่มอารมย์ ปรึกษาร่วม การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ของผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร สำหรับนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ตลอดจนประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้บกพร่องทางการได้ยินที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการเข้าร่วมการศึกษา โดยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และ เป็นไปตามความสมัครใจของท่าน และท่านมีสิทธิ์ยกเลิกการร่วมกิจกรรมเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องบอกเหตุผลโดยไม่มี ผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์เสนอผลในภาพรวม เพื่อประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาเท่านั้น

หากท่านมีข้อสงสัยใด ๆ ผู้วิจัยยินดีตอบข้อสงสัยของท่าน และขอขอบคุณท่านที่ได้ให้ความร่วมมือใน การศึกษาครั้งนี้

นางสาวชนินันท์ แยมขวัญยืน
เบอร์ติดต่อ 06 1915 2249

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเติมข้อความในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง   2. อายุ .....ปี
3. สถานภาพ 1) โสด 2) สมรส 3) หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. ศาสนา 1) พุทธ 2) คริสต์ 3) อิสลาม 4) อื่น ๆ .....
5. ระดับการศึกษาสูงสุด 1) ไม่ได้รับการศึกษา 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
 4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 5) ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี
6. อาชีพหลัก 1) ข้าราชการ ลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) พนักงานเอกชน
 3) เจ้าของธุรกิจ อาชีพอิสระ ค้าขาย 4) ผู้ใช้แรงงาน รับจ้างทั่วไป
 5) เกษตรกร ประมง 6) นักเรียน นักศึกษา
 7) พ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณอายุ วางงาน 8) อื่น ๆ (ระบุ).....
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1) ไม่มีรายได้ 2) ไม่เกิน 10,000 บาท
 3) 10,001 - 20,000 บาท 4) 20,001 - 30,000 บาท
 5) 30,001 - 40,000 บาท 6) 40,001 - 50,000 บาท
 7) มากกว่า 50,000 บาท 8) ไม่ระบุ
8. ระยะเวลาพักการ 1) พักการโดยกำหนด 2) 1-2 ปี 3) 3-4 ปี 4) 5-6 ปี 5) 7 ปีขึ้นไป
9. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน 1) อยู่ในกรุงเทพมหานคร 2) ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร โปรดระบุจังหวัด .....

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและความสนใจการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

12. ท่านเคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครหรือไม่
 1) ไม่เคยเดินทางท่องเที่ยว
 2) เคยเดินทางท่องเที่ยว (ระบุสถานที่สวนสาธารณะในกรุงเทพ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ 2) สวนจตุจักร 3) สวนเบญจกิติ
 4) สวนวชิรเบญจทัศ สวนรถไฟ 5) สวนลุมพินี 6) สวนลอยฟ้าเจ้าพระยา
 7) สวนหลวง ร.9 8) สวนสาธารณะบึงหนองบอน
 9) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) นั่งเล่นพักผ่อน 2) ปิกนิก/นั่งรับประทานอาหาร 3) ถ่ายภาพ/ชมวิวทิวทัศน์
 4) เดิน/วิ่งออกกำลังกาย 5) ปั่นจักรยาน 6) เล่นกีฬาเล่นกีฬาเอนกประสงค์
 7) กิจกรรมทางน้ำ เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกระเชี่ยงบก กีฬาวินเซิร์ฟ และเรือแคนู เป็นต้น
 8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ส่วนใหญ่ท่านเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครช่วงเวลาใด

- 1) วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) 2) วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) 3) วันหยุดนักขัตฤกษ์
 4) วันหยุดต่อเนื่อง 5) วันหยุดเทศกาล (ปีใหม่/สงกรานต์/วันสารทไทย/ตรุษจีน/ตรุษมุสลิม)
 6) วันพิเศษของครอบครัว (วันครบรอบแต่งงาน/วันเกิด ฯลฯ) 7) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

- 1) มาคนเดียว 2) ครอบครัว 3) กลุ่มเพื่อน 4)ญาติพี่น้อง 5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

16. ส่วนใหญ่ท่านเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครโดยยานพาหนะใด

- 1) รถโดยสารประจำทาง (รถเมล์) 2) รถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน 3) รถยนต์ส่วนบุคคล
 4) จักรยานยนต์ส่วนบุคคล 5) จักรยาน 6) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. จำนวนครั้งแต่ละเดือนที่ท่านเดินทางมาเที่ยวท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

- 1) 1-2 ครั้ง 2) 3-4 ครั้ง 3) 5-6 ครั้ง 4) มากกว่า 6 ครั้ง

18. ท่านรู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครผ่านช่องทางใดมากที่สุด

- 1) สื่อโทรทัศน์ 2) สื่อวิทยุ 3) สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร)
 4) ป้ายประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ/เอกสารเผยแพร่/ใบปลิว 5) สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน)
 6) สื่อสังคมออนไลน์ ระบุสื่อ 6.1) โลก 6.2) เฟซบุ๊ก 6.3) ทวิตเตอร์ 6.4) ยูทูป
 6.5) อินสตาแกรม 6.6) TikTok 6.7) อื่น ๆ .....
 7) เว็บไซต์ โปรดระบุ..... 8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 ความต้องการการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน

19. ท่านเคยเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอนหรือไม่

- 1) ไม่เคยเดินทาง 2) เคยเดินทาง ระบุวัตถุประสงค์ที่เดินทางมากที่สุด
- 1) นั่งเล่นพักผ่อน 2) ปิกนิก/นั่งรับประทานอาหาร
 3) ถ่ายภาพ/ชมวิวทิวทัศน์ 4) เดิน/วิ่งออกกำลังกาย
 5) ปั่นจักรยาน 6) เล่นกีฬาเล่นกีฬาเอนกประสงค์
 7) กิจกรรมทางน้ำ เช่น กีฬาเรือใบ เรือคายัค เรือกระเชี่ยงบก กีฬาวินเซิร์ฟ และเรือแคนู เป็นต้น
 8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

20. ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอนหรือไม่

- 1) ไม่รู้จัก 2) รู้จัก ระบุผ่านช่องทางที่รับทราบข้อมูลมากที่สุด
- 1) สื่อโทรทัศน์ 2) สื่อวิทยุ 3) สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร)
- 4) ป้ายประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ/เอกสารเผยแพร่/ใบปลิว
- 5) สื่อบุคคล (บุคคลในครอบครัว/เพื่อน)
- 6) สื่อสังคมออนไลน์ ระบุสื่อ 6.1) ไลน์ 6.2) เฟซบุ๊ก 6.3) ทวิตเตอร์
- 6.4) ยูทูบ 6.5) อินสตาแกรม 6.6) TikTok
- 6.7) อื่น ๆ .....
- 7) เว็บไซต์ โปรดระบุ..... 8) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

21. ความต้องการและความพึงพอใจของท่านที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน

ประเด็น	ความต้องการ				
	1	2	3	4	5
ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว					
1. ความสวยงามของสวนสาธารณะ					
2. ความน่าสนใจและมีเอกลักษณ์ของสวนสาธารณะ					
3. สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติของสวนสาธารณะ					
4. ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสวนสาธารณะ					
5. จำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของสวนสาธารณะ					
ด้านความสะดวกในการเข้าถึง					
6. เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง					
7. สภาพถนนมีความสะดวกสบายตลอดเส้นทาง					
8. มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการสม่ำเสมอ					
9. มีป้ายบอกทางตลอดเส้นทางและเข้าใจง่าย					
10. ลักษณะพื้นที่และทางเดินที่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องนั่งรถเข็นวีลแชร์					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
11. มีห้องน้ำสะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว					
12. มีที่จอดรถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี					
13. มีร้านอาหารหลากหลายประเภท					

ประเด็น	ความต้องการ				
	1	2	3	4	5
14. มีให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว					
15. มีระบบไฟฟ้า ประปา					
16. มีโทรศัพท์และ Wi-Fi บริการ					
17. มีการรักษาความปลอดภัย					
ด้านกิจกรรม					
18. รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมและหลากหลาย					
19. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีความเหมาะสม					
20. เจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล ให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ได้อย่างดี					
21. ช่องทางการติดต่อเข้าร่วมกิจกรรม					
ด้านการบริการนักท่องเที่ยว					
22. มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ/ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว					
23. มีเจ้าหน้าที่ให้การดูแลเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน					
24. มีสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หลากหลาย					
25. ข้อมูลข่าวสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ ความชัดเจน และเนื้อหาครบถ้วน					
ด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว					
26. ความพร้อมในการให้บริการของบุคลากร					
27. การบริการที่เป็นมิตรไมตรีของบุคลากร					
28. อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวมีเพียงพอ					
29. ที่นั่งในแหล่งท่องเที่ยวสะอาด สวยงาม					

ส่วนที่ 4 คุณภาพชีวิตของผู้ปกครองทางการได้ยินหรือสื่อความหมายที่เดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน

22. คุณภาพชีวิตของท่านในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะบึงหนองบอน

ประเด็น	ระดับคุณภาพชีวิต					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่ประสงค์จะตอบ
ด้านร่างกาย						
1. การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย						
2. การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย						
3. การรับรู้ว่าคุณเองไม่มีความเจ็บปวด						
4. การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้						
5. การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน						
6. การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น						
7. การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน						
8. การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตน						
9. การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน						
10. การรับรู้ว่าคุณไม่ต้องพึ่งพาค่าต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น						
ด้านจิตใจ						
11. การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง						
12. การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง						
13. การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง						
14. การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง						
15. การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน						
16. การรับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับความเศร้า หรือกังวล						
17. การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต การรับรู้ถึงความเชื่อด้านวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ						

ประเด็น	ระดับคุณภาพชีวิต					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่ประสงค์จะตอบ
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม						
18. การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น						
19. การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม						
20. การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม						
ด้านสิ่งแวดล้อม						
21. การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง						
22. การรับรู้ว่าคุณมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต						
23. การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี						
24. การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะ ได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ						
25. การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมใน เวลารว่าง						

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612/1841

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 เมษายน 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี หิรัญสถาพร

ด้วย นางสาวชนิพันธ์ แยมขวัญยืน รหัสประจำตัว 640630043 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง " รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย "

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วนิชวัฒน์วรชัย)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติกรแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
โทร.0 3425 5095

ที่ อว 8612/1940

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 เมษายน 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พรพิมล ชำเพชร

ด้วย นางสาวชนิษฐ์ แยมขวัญยืน รหัสประจำตัว 640630043 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย"

ในกรณี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
โทร.0 3425 5095

ที่ อว 8612/1839

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 เมษายน 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภริมา วิชาสถิตย์กุล

ด้วย นางสาวชนิรันดร์ แยมขวัญยืน รหัสประจำตัว 640630043 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการจัดแหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อคุณภาพชีวิตสำหรับผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย"

ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒน์ชัย)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์
โทร.0 3425 5095

ภาคผนวก ค
ประมวลภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายการอ้างอิง

- Aquabound. (2011). How to Choose: Sit-on-Top vs. Sit-In Kayaks. Retrieved from <https://Aquabound.com/blogs/resources/how-to-choose-sit-on-top-vs-sit-in-kayaks>
- Blue runner. (2567). คายัค คืออะไร. Retrieved from <https://www.kayak-thailand.com/คายัค-คืออะไร/>
- Brown, W. B., and Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and management: A macro approach*: New York: John Wiley and Sons.
- Burnett, J. J., and Baker, H. B. (2001). *Assessing the Travel-Related Behaviors of the Mobility-Disabled Consumer*: New Jersey: Prentice Hall.
- Cooper, C., & Hall, M. C. (2008). *Contemporary Tourism: an International Approach*: Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Duy Thinh Do. (2018). *Public park behaviour in Da Nang: An investigation into how open space is used*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2095263519300354>
- Exploresup. (2566). *Racing SUPs – Best Racing Paddleboards*. Retrieved from <https://Exploresup.com/sup-essentials/best-racing-paddle-boards/>
- Hersey, P., Blanchard, K. H., and Johnson, D. E. (1996). *Management of Organizational Behavior* (7th ed.): New Jersey: Prentice-Hall.
- Hussain, G. (2010). *IMPACT OF PUBLIC PARKS ON HUMAN LIFE: A CASE STUDY*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/299018101_IMPACT_OF_PUBLIC_PARKS_ON_HUMAN_LIFE_A_CASE_STUDY
- Janusz, K. G., and Bajdor, P. (2013). Towards to Sustainable Tourism – Framework, Activities and Dimensions. *Procedia Economics and Finance*, 6(2013), 523-529.
- Keeves, P. J. (1988). *Model and model building. In Educational research methodology and measurement: An international handbook*: Oxford: Pergamon Press.
- Leiper, N. (1995). *Tourism Management*: Collingwood: RMIT Press.

- Nastasi, B. K., and Schensul, S. L. (2005). Contributions of Qualitative Research to the Validity of Intervention Research. *Journal of School Psychology*, 43(3), 177-195.
- Onwuegbuzie, A. J., and Leech, N. L. (2007). Sampling Designs in Qualitative Research: Making the Sampling Process More Public. *The Qualitative Report* 12(2), 238-254.
- Pelasol, J. (2012). *Igcabugao: A Potential Tourist Destination in the Southern Part of Iloilo, Philippines*. Paper presented at the JPAIR Multidisciplinary Research is being certified for QMS ISO 9001:2008 by the Anglo Japanese American Registrars of the United Kingdom.
- Procter and Paul. (1978). *Longman Dictionary of Contemporary English*: London: Longman.
- Shirley, E. (1992). *Beyond the green horizon: principles for sustainable tourism: a discussion paper commissioned from tourism*: Godalming: World Wide Fund for Nature.
- Smith, R. H. (2021). *Measurement: Making organization perform*: New York: Macmillan.
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology : Theory and Method*: Englewood Clifff: Prentice Hall.
- World Health Organization. (2023). *WHOQOL: Measuring Quality of Life*. Retrieved from <https://www.who.int/tools/whoqol/whoqol-bref>
- World Tourism Organization. (2004). *Indicators of Sustainable Development for Tourism Destinations a Guidebook (English version)*. Retrieved from <https://www.eunwto.org/doi/book/10.18111/9789284407262>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis* (3rd ed.): New York: Harper and Row.

ภาษาไทย

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *สถานการณ์ท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปี 2562*. Retrieved from สืบค้นจาก https://mots.go.th/download/article/article_20201104090605.pdf
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563 (Tourism Statistics 2020)* สืบค้นจาก <https://mots.go.th/news/category/592>
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2565). *สถิติข้อมูลคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกตามจังหวัด ประเภทความพิการ*

- และเพศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก https://ecard.dep.go.th/nep_all/file/Stat2565/Stat_Dec65.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของ คนพิการทางการศึกษา. สืบค้นจาก http://law.m-society.go.th/law2016/uploads/lawfile/20100210_15_14_27_7714.pdf
- กรุงเทพมหานครเมืองแห่งกีฬา (2564, 23 กุมภาพันธ์). Bangkok Sports City ตอนที่ 17 กีฬาทางน้ำ ครบวงจร พากย์ภาษาไทย [Youtube Video]. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=mHpLWISDL7c>
- กฤษณ์ โคตรสมบัติ. (2553). การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวใน เขตแก่งสามพันโบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- กัญญาพัชร พัฒนโกคินสกุล, สุภัทรา สังข์ทอง, กชพร ชื่นจันทร์, และ นิमित ชุ่นสั้น. (2567). แนวทางการจัดการที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวทุพพลภาพ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 12(4), 1688–1699.
- กัลยา สว่างคง. (2561). การเจ็ดนำเพื่อสำหรับคนพิการในมุมมองของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(3), 2937-2949.
- กัลยา สว่างคง. (2566). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในประเทศไทย: การวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(4), 105-116.
- กาญจนา อังศุฉวิล. (2564). คุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมในการป้องกันมลพิษทางอากาศและเสียง กรณีศึกษา เมืองเก่าราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. (วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กิตติยา วงษ์จันทร์. (2561). รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) และรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม (PAR): เอกสารในการสัมมนาโครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” รุ่นที่ 6, 2-6 กรกฎาคม.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 12(1), 17-30.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์, และ พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). วิธีวิจัยทางการบริหารการศึกษา (เอกสารการสอนใน ประมวลสาระชุดวิชา 23721 การวิจัยทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1-5): นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เกยูร วงศ์ก้อม. (2553). *ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ* : กรุงเทพมหานคร: พลก๊อปปี เซอร์วิสแอนด์ซัพพลาย.
- เกษมสันต์ พานิชเจริญ. (2561). *การเล่นวินด์เซิร์ฟขั้นพื้นฐาน*. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 13(2), 1-13.
- จุฑาทิพย์ ปทุมมาศ. (2562). *การจัดการสวนสาธารณะในเมือง: กรณีศึกษาสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์การผังเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการผังเมือง). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- จุฑาภรณ์ ฮาร์ล, และ ศศิธร งามพันธ์. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ. *วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ*, 4(3), 415-426.
- จตุพร อัสวโสรวรรณ และคณะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์*, 5(3), 81-95.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2560). การวิจัยการท่องเที่ยว: หลักการสู่การปฏิบัติในมุมสะท้อนสังคม. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 12(1), 1-5.
- ฉันทะ จันทะเสนา, และ ศักดิ์ชาย นาคนก. (2561). ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อคุณภาพชีวิตชาวเกาะ. *วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*, 7(1), 103-117.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). *รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันการศึกษาดุสิตศึกษาเอกชน*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). *การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ดิยุทธรรศน์ ประทีปพรณรงค์. (2563). *การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับวิสาหกิจเพื่อสังคม: นนทบุรี: รัตนไตร*.
- ทิวาพร ใจก้อน. (2560). *สวนสาธารณะกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2523 – ปัจจุบัน*. *วารสารมนุษยและสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 1(2), 85-101.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 10): กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธนวัฒน์ สุกณาธวงศ์. (2564). ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจในการท่องเที่ยวและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- ธฤชวรรณ มาตกุล. (2556). แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีสาน กรณีศึกษา วัดศิลาอาสน์ (ภูพระ) จังหวัดชัยภูมิ. (การศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ธิดารัตน์ นงค์ทอง, และ พิมพา ขจรธรรม. (2560). การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนพิการรุนแรงทางร่างกายและการเคลื่อนไหว. *วารสารพัฒนาสังคม*, 19(9), 114-131.
- นพเก้า หัตถุมพล. (2552). บทบาทของสวนสาธารณะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต: กรณีศึกษา สวนสาธารณะหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- นพพร จันทรนาชู. (2559). รูปแบบและเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 15(5), 51-64.
- นพพรพรรณ ญาณโกมุท. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 5(9), 54-40.
- นันทวีชร ชี้อตรง. (2564). การพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุชาวไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทการจัดการมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นาฬิกาอดิศักดิ์ แสงสนิท. (2559). การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวไทย: กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- นิตยา งามยิ่งยง, และ ละเอียด ศิลาน้อย. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 11(1), 149-166.
- นุชรา แสงสุข และคณะ. (2565). การจัดการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคนพิการทางการเคลื่อนไหว. *วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม*, 8(1), 50-68.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7): กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุษกร เขียวจินดาگانต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปะศาสตร์ปริทัศน์*, 13(25), 103-118.

- บุษบา สิทธิการ, และ สิริวัฒนา ไจมา. (2552). การพัฒนาบทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนความพร้อมของเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย: กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เบญจพร แก้วมีศรี. (2545). การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประไพพิมพ์ สุชีวะสินนท์, และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 29(2), 31-48.
- ประภาศรี เขียวธูมา, ดรรชนี เอมพันธ์, และ นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงศเขียว. (2565). ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา อ่าวไร่เลอุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่. วารสารบริหารธุรกิจครินทรวิโรฒ, 13(1), 87-103.
- ปัญญา อีระวิทย์เลิศ. (2559). เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่มีประสิทธิภาพ. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 7(2), 284-289.
- ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล, และ พัชรินทร์ เสริมการดี. (2556). การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล. วารสารสุทธิปริทัศน์, 27(83), 97-112.
- ปิยะวัฒน์ ตรีวิทยา. (2559). กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต. วารสารเทคนิคการแพทย์เชียงใหม่, 49(2), 171-184.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2565). 4 กิจกรรมทางน้ำ เล่นสนุกทำลมร้อนที่ศูนย์กีฬาทางน้ำบึงหนองบอน. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/travel/detail/9650000024496>
- พงศธร จันทรวิโรจน์, และ ณิช กุลิสร์. (2554). พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยหลังเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง. วารสารสุทธิปริทัศน์, 25(77), 33-46.
- พรพิมล ขำเพชร. (2561). นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์การท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, นครศรีธรรมราช.
- พรพิมล ขำเพชร, ปาริฉัตร ศรีหะรัญ, และ วันดี หิรัญสถาพร. (2564). ความสำคัญ และเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลสู่การวิจัยในศตวรรษ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 32(2), 1-12.

- พิทักษ์ ศิริวงศ์ และคณะ. (2559). แผนงานวิจัยการยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในภูมิภาค ตะวันตกของนักท่องเที่ยวสูงอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- พิมพ์ภัส พงศกรรังศิลป์. (2557). การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านโคกไคร จังหวัดพังงา. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 7(3), 650-665.
- พิศิษฐ ตัฒทวนิช, และ พนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงของค่า IOC. วารสารการวัดผล การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 24(2), 3-12.
- ภราเดช ภัยวิเชียร. (2550). การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมรากหญ้าโดยชุมชนในประเทศไทย. *จุลสาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*, 1(2550), 1-7.
- มาศศุภา นิมบุญาจ. (2558). การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มี ผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอกวัว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- มิติมิวเซียมสยาม. (2563). มิติมิวเซียมสยาม. Retrieved from สืบค้นจาก <https://m.museumsiam.org/dadetail2.php?MID=3&CID=177&CONID=4147&SCID=242>
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2554). วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานทางการศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 2(2), 7-20.
- ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล. (2560). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวระดับเมืองรองเพื่อรองรับการ ท่องเที่ยวของผู้สูงอายุคุณภาพ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- วัชรินทร์ อินทรพรหม. (2562). การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 10(2), 314-333.
- วารัชต์ มัชฌิมบุรุษ. (2562). โครงสร้างระบบการท่องเที่ยว. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 14(1), 94-102.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 7-11.
- ศรียา นิยมธรรม. (2544). ความบกพร่องทางการได้ยิน: ผลกระทบทางจิตวิทยา การศึกษา และสังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3): กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศักดิ์ดา โกมลสิงห์, สุจิตรา เขียวศรี, และ อีรศักดิ์ ศรีสุรกุล. (2566). การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักศึกษาพิการทางการได้ยินระดับปริญญาตรี. *วารสารวิทยาลัยราชสุดา เพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ*, 19(1), 107-129.

ศิริวรรณ สนั่นเอื้อ. (2560). *หลักการมัคคุเทศก์* (เอกสารการสอน): อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ศูนย์กีฬาบึงหนองบอน. (2560). *ส่งเสริมการเล่นวินด์เซิร์ฟ*. สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/bungnongbon/posts/>

สมบูรณ์ ศิริสรหรือรัญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี*.

(วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สันติ บางอ้อ. (2546). *การพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย. บทความเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ คอลัมน์สภาพัฒน์ กับการพัฒนาประเทศ*. สืบค้นจาก

https://www.nesdc.go.th/images/content/data03_2-46.pdf

สายทิพย์ ปิ่นเจริญ. (2558). *ปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อ*

ความหมายกับพนักงานสอบสวน : กรณีศึกษาสถานีตำรวจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)*. สืบค้นจาก chrome-

extension://efaidnbmnnnibpccajpcglclefindmkaj/https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *โครงการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. สืบค้น

จาก <https://www.mots.go.th/download/pdf/1InnerFinalReportAttitude2558.pdf>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570*. สืบค้นจาก

https://www.nesdc.go.th/https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_DraftFinal.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *เกี่ยวกับ SDGs*. สืบค้นจาก

<https://sdgs.nesdc.go.th/เกี่ยวกับ-sdgs/>

สิริรัตน์ ขอบชาย. (2559). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและผู้สูงอายุของจังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.

สุกานดา ปัญญาโณม. (2553). *การรับรู้สิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์

- ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุถิ เสริฐศรี. (2557). *แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนคลองโคกนอ อำเภอมือเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- สุนิษา กลิ่นขจร. (2561). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทยเพื่อสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองร้อยเกาะ*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุรัชย์ มาบ้านไร. (2565). *ความคาดหวังของประชาชนต่อสวนสาธารณะ60 ปีไทยออยล์-นครแหลมฉบัง*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2562). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอนครหลวง จังหวัดสงขลา*. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อมร พงษ์สว่าง, และ สิทธิพร สุนทร. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมายในจังหวัดสระบุรี. *Journal of Modern Learning Development*, 6(6), 104-117.
- อรรฆพร กักค่างพลู. (2564). *คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทย*. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(43), 226-244.
- อัมพร พงษ์กัสนานนท์. (2550). *การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- อุทัย ปริญญาสุทินนท์. (2563). *วิสาหกิจเพื่อสังคม*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัยวรรณ ลิ้มปชยาพร. (2551). *การบริหารจัดการการท่องเที่ยวศึกษาเฉพาะกรณีบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อุทุมพร (ทองอุไร) จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*, 1(3), 22-25.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 17(1), 17-29.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนินันท์ แยมขวัญยืน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2542 สำเร็จการศึกษาศาสตรบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ล่ามภาษาแม่ไทย) วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2567 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทบริหาร (การจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผลงานตีพิมพ์	สุฐิพัศ แก้วมณี, ปิโยรส ปุยชุมพล, คัชชา ศิริรัตนพันธ์, ชนินันท์ แยมขวัญยืน , ศันสนีย์ วงศ์สวัสดิ์. (2568). ประโยชน์ทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและการ มีส่วนร่วมของนักศึกษาในการจัดการแข่งขันกีฬารักบี้ฟุตบอลนานาชาติเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวสงขลา. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 37(133), 94- 108 พรระพอล คำไ้, สุฐิพัศ แก้วมณี, ปิโยรส ปุยชุมพล, ชนินันท์ แยมขวัญยืน ศันสนีย์ วงษ์สวัสดิ์, วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2567). เปิดศักยภาพเมืองสงขลา: ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และนันทนาการของภาคใต้. วารสาร วิทยาลัยดุสิตธานี, 18(3), 81-95

ภริมา วิจิธาสถิตย์กุล,นางสาวชนินันท์ แยมขวัญยืน. (2566). การพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาแม่เพื่อการ
สื่อสาร โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Active Learning) ของนักศึกษา
สาขาวิชาภาษาและการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่
3 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์,5(2), 93-105